

دووی کهون تا تژیی له دلنیا یی له گه لیا ندا به رهو لای خواوند بچیتته پیش.

بیته دنگ بو، دیاریو له هه و لای ئه وه دابوو وشه کانی هه لگۆزی و بزانی چۆناو چۆنی ده ریانبری که ههستی منی پین بریندار نه بئ، له بهر ئه وهی ده بیینی توورده و هه دادانم نییه و له سه ر کورسییه که جی به خۆم ناگرم.

دوچار گوتی: "حه ز ده که م بزانیته له ته وای له زه ته کانی دونیا - نه فرته له دونیا بی که خاوه ن له زه تی بی ئه ژماره - له هه موویان زیاتر ریز له جحیللی ده گرم، له کاتی که دا جحیللیک له مه ترسیدا ده بییم، وا هه ست ده که م پیشه نگی خواوند، یان هه موو ژبان له خه ته ردا یه، ئیدی ده که ومه یارمه تیدانی و تا ئه و شوینه ی بتوانم هه ول ده دم ئه و جحیلله له فه نا بوون بیاریزم، به واتایه کی تر هه ول ده دم نه هیللم گومرایی و گوله کانی هه لوه ری و به ر له واده ی خۆی پیر بی. هه ر بۆ ئه مه ش بوو ئه مشه و بانگم کردیته ئیره!"

راچله کیم . پرسیم: "مه گه ر من له خه ته ردام؟"

نه مده زانی توورده م یاخود پیتی که نم.

پیره مێرد بۆ هیتور کردنه وم، به ئه سه پای دهستی بۆ پیش و دوا ده برد.

- "توورده مه به، پیتی که نه، به لام ورد گوی رادیره! له رووی نه زمونی تالی شه خسییه وه قسانت بۆ ده که م. پیتی سه ته له سه رت گوی رادیریت، حه وت رۆژه ناگام لیتته وه ک په روانی شه و به ده وری بلتیه سی خواوه نندا ده خولیتیه وه، من ریگه ناده م بسووتیت، نا، تو نا.. دووباره ی ده که مه وه جحیللی، من به زه بیم به گۆنا کانتا دیته وه که هیشتا پۆشراو له زیبکه ن، به زه بیم به لپوه کانتا دیته وه که هیشتا تامی ماچیان نه چه شتوه و به کوفر نا لوه ده نه بوون، دللم بۆ رۆحه ساکاره کی تو ده سووتی که وه ک تیر بۆ پیشه وه ده هاو تیزری تا به بیینی پرشنگی رۆشایی خواوند خۆی بسووتینی، به لام من نا هیللم! تو به لپواری خه رنده وهیت، نا هیللم هه ل دیریت!"

- "هه ل دیری کی؟"

- "هه ل دیری خواوند!"

به گوتنی ئه و وشه یه هۆده که دنگی دایه وه، مه خلوقی کی نه بیی ناو هات بووه ژووری، هیه چ کاتی ئه و وشه یه که هه میشه به بی حورمه تی هینا بوومه سه ر زوبان، ئاوا ترسیکی له مندا نه وروو ژاند بوو. هه مان ئه و ترسه ی له تافی منالیدا به بیستنی وشه ی (یه هوه)، که وه ک بلتی له ناو ئه شکه وتی کی تاریکی پر له ژاوه ژاو بیته ده ره وه هه ستم پین ده کرد. هه مان ترس جاریکی تر له ناخما ژیا یه وه، هه مان ئه و ترسه ی که له منالیه یه وه تا ئیستا وشه ی (کوشتار) تیتدا ده بوو ژوتینی.

له سه ر کورسییه که هه ستم و له قوژنی که دا هه لئرووشکام، به ورته ورت گوتم: "باوکه به رده وام به، ورد گویم بۆ رادیراویت!"

- "خۆره ی نه خۆشیه کی گه وره رۆچۆته رۆخته وه، به چاوه سووتینه ر و به برۆکانتا ده زانم که هه میشه هه لبه ز و دابه زبانه، به ده سه کانتا ده زانم که هه میشه کویره کویره له هه وادا ده گه رین، هه ر وه ک ئه وه ی کویر بیت یاخود هه و به ده نییک بی و تو دهستی لپوهیده بیت. ناگادار به، ئه م دلله راوکییه یان به ره و شیت بوونت

ده یا یاخود به ره و که مال!"

هه ستم کرد سه یر کردنه کی ناوه وم ده بری و ناخم ده سووتینی.

- "کام دلله راوکی؟ باوکه نازانم مه به ستم له کام دلله راوکییه؟"

- "دلله راوکییه قه دیس بوون. مه ترسه، تو خۆت لپی بی ناگایت، له بهر ئه وهی تیتیدا ده ژیت، بۆچی ئه مه ت پین ده لیم؟ بۆ ئه وهی بزانیته چ ریگه یه که ت گرتۆته به ر و چ ناراسته یه که ت هه لپژاردوه. ئه مه ت بۆیه پیده لیم تا نه هیللم گومراییت، گه رچی تو له قورستترین هه لگژان بوویته ته وه، به لام هیند په له ی گه یشتنته به لووتکه که پیتوا یه ده توانیت به ر له تپه رین به دامین و بنا ره کانی کیوه که دا بگه یته ئه وئ. وه ک ئه وه ی هه لۆیه کی تپه رۆ بیت، به لام ئه وه ت بیر نه چی که تو یه ک ئینسانیت، یه ک ئینسان. نه زیاتر و نه که متر، تو پیت هه یه نه ک بال! به لئ ده زانم قه داسه ت ناره زووی به رزی ئینسانه، ده ی باشه، به لام سه ره تا ده بی تیکرا ناره زوه نزمه کان بخره ئیر پین، ده بی رقمان له جه سه ته و رقمان له تینووتیتی ده سه لات و رقمان له ئالتون و یاخیسوون بی، مه به ستم ئه وه یه پتی سه ته جحیللی و هه موو هه ست و سۆزه کانی له سه رمان بکه یته ده ر. ده بی هه موو ئه و بتانه له ناوه رۆکه کانیان به تال کینه وه و پروا بیین که پر بوون له (با) و له (کا). ده بی خۆمان به تال کینه وه و خۆمان پاک کینه وه تا چیدی حه ز له وه نه که یین ئاوپ بۆ دوا وه بدینه وه. ئه و کاته یه و ته نها ئه و کاته یه ده شی له حزووری خواونددا ئاماده بین، موجهیدی راسته قینه ئاوا ره وتار ده کات!"

وه لامیم دایه وه: "تا توانم واز له مللانی کردنی خواوند بینم، تا دوا له حزه که له به رده میدا ئاماده ده بم، دیریه به مللانی کردنی ده دم، پیم وایه ئه مه یه قه ده ری من: نه گه یشتن به ئامانج - که قه ت ناگه م - به لام جه نگین!"

راهیب هاته نریکتر و به میهره بانیه یه وه دهستی به شاندا هینا.

- "واز مه هینه له شه رکردن له گه ل خواوند، چ ریگه یه کی تر نییه باشتر له مه، به لام وا مه زانه بۆ ئه وه ی به باوه ر به خۆبوونی کی زیاتره وه بجه نگیته ئه و پتی سه ته ره گوریشه تاریکه کانی ناخ - مه به ستم له غه ریزه کانه - ده رکینشیت. دیداری ژنییک، تا راده ی مه رگ تو ده ترسینی، پیتی ده لیتیت: شه یتان، به لئ شه یتان.. به لام گه ر ده ته وئ به سه ر وه سه وه دا زال بیت، ئه و ته نها ریگه یه ک له به ر ده متایه: ئه ویش ئه وه یه ئه و ژنه له باوه ش بگریته، بیچیتیت و فیریت چۆن نزم لپی پروانیت، ئه و کات ئیدی نایه ته بن کلشیت و وه سه وه ست ناکا، ئه گه ر نا.. ئه و گه ر سه د سالی ش بژیت و له زه ت له ژن نه که یته، ئه وا چ له خه ودا بیت و چ به ناگا، به سوواغت دی و خه ون و رۆحت نا لوه ده ده کات. جاریک گوتم و هه مدیس ده یلیمه وه: هه ر که سیک غه ریزه کانی ریشه کیش کا، ئه وا قودره تی خۆی ریشه کیش کردوه، چونکه به زه من و تیرکردن و مه بده ئه ده توانی ئه م ماده تاریکه بکریته رۆح!"

سه یریکی ئه ملا لای خۆی کرد و به ره و لای په نجه ره که چوو، وه ک ئه وه ی ترسه نه با که سیک گوتی هه ل خستین، پاشان هه روا که لیم نریک بۆوه، به ده نگیکی نزم و وروو ژاو چرپانندی به گویمدا: "ده بی شتیکی تریشت پین لیم، هه ر خۆمانین و که س گوتی لیمان نییه!"

گوتم: "خواه‌ند ده‌توانی گوتی لیمان بی!"

- "من له خه‌لک ده‌ترسم نه‌ک له خواوه‌ند، خواوه‌ند تیده‌گا و ده‌بووری، به‌لام خه‌لک نا! نامه‌وی له هه‌ر هه‌لومه‌رجیتک‌داین ئه‌م ئارامیبه‌ی لیره له بیابان و ده‌ده‌ستم هیتاوه له کیس خۆمی بده‌م، که‌واته گوتی رادیره و ئه‌وه‌ی پیت ده‌لیم له‌میشکی خۆتا تۆماری که، دلنایم یارمه‌تیت ده‌دات."

بۆ تاو‌تیک ر‌اوه‌ستا و به‌چاوانیکی نیوه داخراوه‌وه له‌میان‌ه‌ی پیت‌لوه‌کانیبه‌وه سه‌یری کردم، هه‌ر وه‌ک بلیتی بیه‌وی هه‌لمسه‌نگینتی.

چریان‌دی: "دلنیا نیم بتوانیت به‌رگه‌ی بگرت!"

به‌نا‌ئارامی وه‌لامیم دا‌یه‌وه: "ده‌توانم، ده‌توانم، باوکه به‌نازادی قسان بکه!"

ده‌نگی زیاتر نزم کرده‌وه و گوتی: "مه‌لایکه‌ته‌کان چ شتی‌ک نین جگه له شه‌یتانگه‌لی پاکه‌وه‌بوو، رۆژتیک - ناخ... چ ده‌بوو ته‌مه‌ن بواری دا‌بام ئه‌و رۆژه‌م بینیا - رۆژتیک دئ که بونیاده‌م له‌مه‌ه‌حالی ده‌بین و ئیدی ئه‌و کات..."

سه‌ری خسته بنا‌گو‌تیم، بۆ به‌که‌مین جار ده‌نگی له‌رزی:

- "ئیدی ئه‌و کات ئایینی مه‌سیح هه‌نگاو‌تیک پیتشفه‌تر ده‌چن، ته‌واوی بوونی ئینسانه‌کان له‌ نامیز ده‌گرئ نه‌ک نیوه‌یان، نه‌ک وه‌ک ئه‌وه‌ی که ئه‌لعان ته‌نها رۆحیان له نامیز گرتوه، ره‌حمه‌تی مه‌سیح به‌رفه‌راوان ده‌بین و جه‌سته‌ش وه‌ک رۆح له‌نامیز ده‌گرئ و به‌ره‌که‌تی ده‌دا. ئیدی ده‌بینی - مه‌وعیزه ده‌دا - که ئه‌وانه دوژمنی به‌کتر نین، به‌لکو هاوکاری به‌کترن. به‌لام هه‌نوکه چۆن؟ گه‌ر خۆمان به‌شه‌یتان بفرۆشین، ئه‌وا ها‌ئمان ده‌دا نکولی له رۆح بکه‌ین، خۆ گه‌ر خۆشمان به‌خواوه‌ند بفرۆشین ئه‌وا ها‌ئمان ده‌دا نکولی له جه‌سته بکه‌ین. که‌نگی مه‌سیح دلی هیتند فراوان ده‌بین که نه‌ک ته‌نها بۆ رۆح، به‌لکو بۆ جه‌سته‌ش بسووتی و ئه‌م دوو ئاژه‌له‌ کتوبه‌یه درنده‌یه ئاشت کاته‌وه؟"

به‌قوولی که‌ومه ژیر کاریگه‌ریی قسه‌کانیبه‌وه.

- "باوکه، سوپاس بۆ ئه‌و دیاریبه‌ گرانبه‌هایه‌ی پیت به‌خشیم. سوپاس!"

- "تا ئه‌م ساته‌وه‌خته به‌دوای گه‌نجیک‌دا گه‌راوم به‌ر له‌ مردنم ئه‌م ئه‌مانه‌ته‌ی پین بسپیرم، فه‌رموو ئه‌م ئه‌مانه‌ته‌ وه‌رگه‌، ئه‌مه به‌ری ته‌واوی قوتابیتیمه بۆ جه‌سته و رۆح!"

- "تۆ بلیتسه‌ی ته‌واوی ژیانتم پین ده‌سپیریت، چما ده‌توانم بۆ پیتشتی به‌م و بیگۆرمه‌ رووناکي؟"

- "مه‌پرسه له‌وه‌ی چما سه‌رده‌که‌ویت یاخود ده‌به‌زیت! ئه‌م مه‌سه‌له‌یه هیتند گرنگ نیبه، ئه‌وه‌ی گرنگه، هه‌ولتی تۆبه بۆ پیتشتیربندی، خواوه‌ند ئه‌مه‌ی خستۆته سه‌ر شانی ئیمه، سه‌رکه‌وتن و به‌زین په‌یوه‌ندی به‌خۆبه‌وه هه‌یه نه‌ک ئیمه!"

ماوه‌یه‌ک هه‌یچ کا‌ئمان دوو لیه‌وه‌مان نه‌کرد. شه‌وی بیابان به‌ده‌نگه‌ جو‌راو‌جو‌ره‌ گو‌مانا‌ویه‌کانیبه‌وه به‌به‌ر په‌نجه‌ره‌ی ژووره‌که‌دا تیده‌په‌ری، له‌ دووره‌وه لووره‌ی چه‌قه‌ل ده‌هاته گوتی، ئه‌وانیش له‌ژیر چه‌نگالی ئه‌قین یاخود برسیتیدا بوون. پیره‌میرد به‌ده‌م خا‌چکیشانه‌وه به‌چرپه گوتی:

- "ئه‌وه ده‌نگی بیابانه، ده‌نگی می‌شه‌که‌رانه و چه‌قه‌له‌کانه، دوورتریش، شیره‌کانن. به‌لام له‌ناو ده‌یره‌که‌دا، راهیبه‌کان نوستوون و ئه‌ستیره‌کان به‌ژوور سه‌رمانه‌وه‌ن له‌ ئاسمان، خوداش له‌هه‌موو شو‌یتیک‌دا‌یه!"

ده‌ستی بۆ خودا‌حافیزی ر‌ایه‌ل کرد و گوتی: "کوره‌که‌م، چ قسه‌یه‌کی ترم نیبه!"

به‌هه‌نگاوی هیتور گه‌رامه‌وه هۆده‌که‌م، زه‌ینم رووناک و دل‌م به‌ئه‌سپایی لیتی ده‌دا.

قسه‌کانی باوکه (یه‌واکیم) جامی‌ ناوی سازگار بوون و منیش تینوو، فینکایی ئه‌و ئاوه تا ناو مۆخی ئیسکه‌کانم رۆچوو بوو، بارو بنه‌م پیتچایه‌وه و دام به‌کو‌ل‌دا و ده‌رگا‌که‌م کرده‌وه، دلنیا‌بووم رۆژبۆته‌وه، له‌به‌رئه‌وه‌ی ئاسمان ره‌نگی شیری و چکۆله‌ترین ئه‌ستیره‌یش له‌کوژانه‌وه‌دا بوو. له‌و خواره‌وه‌ش، له‌دۆل و زنا‌ره‌که‌دا که‌ویتک ده‌یقا‌سپاند.

هه‌روا که سپیده‌ی پی‌رۆزم به‌ره‌و سپیه‌کانم ده‌نارد، خا‌چم کیتشا و به‌چرپه گوتم: "به‌ناوی خودا..."

جاریکی تر به‌پاره‌وه‌که‌دا تیتیه‌ریم، هیتشا چرای ژووری پیره‌میرد هه‌ر دا‌گیرسابوو، له‌ ده‌رگا‌که‌م دا، کردیبه‌وه و سه‌یری کردم، به‌بینی کۆله‌ پشته‌که‌م بزه‌یه‌کی هاتی. له‌کاتیک‌دا بۆ ده‌ست ما‌چکردنی دانه‌ویم، گوتم: "باوکه، من ده‌رۆم... به‌ره‌که‌تم بده!"

ده‌ستی نایه سه‌ر سه‌رم و گوتی:

- "کوره‌که‌م، خودا یار و یاوه‌رت بی، خودات له‌گه‌ل بی!"

کربت

شه‌که‌ت بسووم، ئاخ‌ر جحیل بووم و هه‌لبه‌ و نیگه‌رانیی جحیل‌تیش باریکی قورسه و چ گوتی به‌وه نادا توانا و هه‌وسه‌له‌ی ئینسان سنوورداره، زۆر داوا ده‌کات به‌لام هیچی له‌ده‌س نایه‌ت. دوا‌ی هه‌ولم بۆ گه‌یشتن به‌و سنوورداریانه و دوا‌ی ماندوو‌بوونم له‌به‌رخۆدان، گه‌ره‌کم بوو هه‌مدیس شاخه‌کا‌ئمان بینمه‌وه، ئالا‌هه‌ل‌گره‌کا‌ئمان ببینمه‌وه به‌کلاو و پیتکه‌نینه‌کانیانه‌وه و که‌ره‌تیک‌ی تر گوتی ر‌ادیرمه‌وه بۆ باسی جه‌نگ و ئازادی، ده‌موسه‌ت هه‌مدیس به‌سه‌رزه‌مینی زیده‌که‌مدا بگه‌ریم تا هیتیم تی بیته‌وه.

با‌بم لیتی پرسیم: "له‌کو‌توه دیتیه‌وه؟"

وه‌لامیم دا‌یه‌وه: "له‌و ولاته‌ دوورانه‌وه!" وام گوت و چ شتی‌کم له‌بار‌ه‌ی سه‌رکیشیبه‌که‌ی ئه‌و جارمه‌وه له‌ سینا باس نه‌کرد که ئه‌وه‌نده‌ی نه‌ما‌بوو به‌سو‌یتند‌خواردنم بشکیته‌وه.

ئه‌وه دووه‌مین جار بوو که هه‌ولم بۆ به‌قه‌دیس بوون به‌با چوو بوو، گه‌ر له‌بیرتان بی یه‌که‌م جار له‌تافی مندالیمدا بوو، ئه‌و کاته‌ی چووم بۆ به‌نده‌ر و به‌ره‌و لای ناخودای که‌شتیبه‌که‌ ر‌ام کرد که خه‌ریکی هه‌لکردنی چارۆکه‌که‌ی بوو. تیا‌یدا پارامه‌وه تا له‌گه‌ل خۆیدا به‌ره‌و کیتی (ئاتوس)م به‌ری تا له‌وی بیمه راهیب، که‌چی ناخودا، که خه‌ریک بوو له‌پیتکه‌نینه‌ ژانی ده‌کرد، به‌ها‌وارها‌واره‌وه گوتی: (بۆ ماله‌وه، ده‌ی بۆ ماله‌وه!) وه‌ک ئه‌وه‌ی جووجه‌له‌ بم، ده‌ستی به‌یه‌که‌دا‌دا تا له‌و ناوه‌ دوورم خاته‌وه. وا هه‌نوکه‌ش هه‌مان

شت دووباره بووه. ناخر باوکه (یهواکیم) پش هاواری کرد: (بگه پیره وه دونیا، له م دهروزه مانه دا، دونیا دهیری راسته قینه به، له وئ ده توانیت بیته راهیب!)

بۆ نه وه گه رامه وه نیشستیمان تا هیزم تن بیته وه. میگالۆ کاسترۆم جی هیشته و به پیتی پیاده پروم کرده گونده کان، له وئ له گه ل شوان و جوتیاره کانداهمخوارد و دهمخوارد وه، شهرمه زاری دایده گرم کاتی ده مینی ژبانی تمه به ل و ته وه زه لانه ی دهیر ریک پیچه وانه ی ژبانه له ته واری سهرزه مینی کریتدا، نه و سهرزه مینه ی بن هدادان له گه ل لافاو و له گه ل نه هاته سالی و له گه ل تورکدا دهجه نگي، شهرمه زار بووم له وه ی ویستوو مه پیچه وانه ی خواستی خۆم ره وتارکه م و به راهیب بووم خیانه تی لی بکه م. باوکه یه واکیم راستی ده کرد، دونیا دهیری راسته قینه ی نیمه به، راهیبی راسته قینه که سیکه که له گه ل خه لکیدا ده ژی و لیره له گه ل خواوند و مرۆقه کانداه کارده کا. خواوند به ژوور هه وره کانه وه، له سه ر عهرشیک دانه نیشستوه، به لکو لیره له سه ر هرز و له پال نیمه دا دهجه نگي، ئیدی گو شه گیری ریکه ی ئینسانی تیکۆشه ر نیسه. نوپژی راسته قینه، نه و نوپژی ریک ده تاته وه مالی خواوند و ده تکتات به ژووردا، بریتیه له کاری شه رافه مندانه، نه و نوپژ جه نگا وه ری راسته قینه ناوهای نوپژ ده کات.

جارتیکیان کریتیه که پیتی گوتم: کاتی له بهرده م دهروزه کانی ئاسماندا راده وه ستیت و به پروتا ناکریتیه وه، نه و ده ست بۆ ته قولبا به که مه به تا له ده رگا بدهیت، به لکو تفه نگه که ت له شانته داگره و گولله یه کی پیوته نی!

- پیتویه به و جۆره خواوند بترسی و دهروزه کانی ئاسمانت به پروتا بکاته وه؟

- نا.. کورم، خواوند ناترسی، به لام دهروزه کانی ئاسمانت به پروتا ده کاته وه چونکه ئیدی دهزانی که تۆ له شه ر گه راپوینه وه!

هه میشه له ژبانه دا قسه گه لیکم به و قولیه له جوتیارانه وه ژنه فتوه زیاتر له وه ی له پروتا کبیریکه وه بیستیتیم، به تاییه تی جوتیاره پیره کانیان، نه وانه یان که هه مو ته مه نیان به ر خۆدان بووه و نه لعانیش هه ست و سۆزیان له ناوه و بانرا دامرکا بووه و له بهر ده رگای مه رگدا راده ستا بوون و به میهره وه دوا ئاوریان له دوا وه دده ایه وه.

پاش نیوه رۆی رۆژتیکیان، له کویره تیه کی چیا، به پیره مه یردیک گه یشتم. پیره مه یردیک لواز و چرچۆل، قژی سپیی وک به فر، شه روا لیک پیه پیه ی له پیتدا و جوتیک که وش کون کونی له پیتدا. به دابی شوانانی کریت، گو چانه که ی نابوه نیوان هه ردوو بالی و هیتور هیتور له به ر دیکه وه هه لده به زیه سه ر به ر دیکه تر، جار ناجارتیکیش راده وه ستا و ئاوری له شاخ و ده شتی دوور و له که ناری زه ریا دده ایه وه که له دووره وه، له مابه ینی هه ردوو قه دپالی زاره که وه دیار بوون.

بانگیم کرد: سلاو باپیره، نه وه لیره به ته نی چ ده که یت؟

- کورده که م، خه ریکی خود احافیزیم!

- له م چۆله وانیه دا؟ من چ که سیک له م ناوه دا نابینم! باشه خود احافیزی له کی ده که یت؟

پیره مه یرد به تووریه ی سه ری راده شانده و گوتی: کوره چۆله وانی چی؟ مه گه ر زه ریا و شاخه کان نابینیت؟

نه دی چما خودا بوچی چاوی پی به خشیوین؟ مه گه ر جریوه جریوی مه له کان به ژوور سه رته وه نابیه یت؟ نه دی چما خودا بوچی گوتی پی به خشیوین؟ به ئیره ت گوت چۆله وانی؟ نه مانه هاوړتی من، پیکه وه ده ناخفین، بانگیان ده که م و وه لام ده ده نه وه، من شوانم و دوو نه وه به له گه ل باندا ده ژیم، به لام ئیدی کاتی نه وه هاتوه له یه کتر جیا بینه وه، ناخر ئیدی خۆر ناوا بووه!

وام زانی به هۆی پیری به وه چاوانی کز بووه، گوتم: به لام باپیره، هیشته تازه پاش نیوه رۆیه، زۆری ماوه خۆر ناوا بن!

به سه ر راده شانده وه گوتی: من خۆم ده زانم چ ده لیم، من ده مه وئ پیت بلیم ئیدی ئیواره به. ئیواره... خود احافیز!

- باپیره، تۆ ته نانه ت (ئیزراییل) یش ده به زینیت!

پیکه نی و گوتی: خه مت نه یخ، پیتشه ر به زان دوومه، هه مان فیله کۆنه که م به کاره ینا، واته له رتی نه ترسان لیه وه به زان دوومه. ده ی خودا حافیز! کورپ ئازیم، تویش بیبه زینه تا دوعای خیری منت پی به ری!

نه متوانی لینگه ریم پروا.

- باپیره، ناوی خۆتم پی بلن، ده مه وئ له یاده وه ریمدا بیت.

- مادامه کی وایه، دانه وه به ر دیک هه لگره و ناوی منی لی بیسه، پیت ده لنی: من ناوم (ماسانوس) ه، خه لکی (کافرو هۆری) م. ده ی باشه، نه وه نده به سه، بمبوره، وه ک ده بینی په له مه، خود احافیز!

وای گوت و به چیا که دا که وه ته وه هه لزنین، له کاتی هه لزنیندا به هۆی کزیی چاوانیه وه پتی هه لده نگوت.

راسته ناتوانین مه رگ به زینین، به لام ده توانین به سه ر نه و ترسه دا زال بین که له مه رگ هه مانه، نه م چیا نشینه پیره، به و په ری ئارامیه وه له گه ل مه رگدا روو به روو بوته وه، چیا کان بوونه ته شورای رۆحی، چ قاییل نه بوو له به رده م ئیزراییلدا بکه ویتته سه رچۆک، نه وه ی نه و ده یوست ده رفه تیکه چهنه رۆزه بوو، تا تیایدا خود احافیزی له هاوړی دیرینه کانی بکات، خود احافیزی له هه وای پاک و شیوه ران و به رده.

به لام رۆژتیکیان که له نریک (پایستوس) وه پیاسه م ده کرد، پیره مه یردیک ترم بینی ته مه نی نریکه ی سه د سالیک ده بوو، له به رده می کوخته چکۆله که یدا خۆی دابوه به ر هه تاو، چاوانی ده تگوت دوو برینی سورن، ئاو به دهم و که پوویدا ده هاته خواره وه، بۆنی میز و تووتنی لی ده هات.

کاتیک چومه نه و گونده، یه کیک له نه بیره (*) کانی نه و پیره مه یرده، به پیکه نیسه وه له باره ی باپیره یه وه قسانی بۆ کردم، هانی دام بچم و ببینم و بزانه چۆناوچۆنی هه مدیس منال بوته وه. نه و پیره مه یرده هه مو عه سرانیک لای کانیه که وه داده نیشته و چاوه رتی ده کرد تا کچگه ل بۆ پرکردنی گۆزه کانیان ده هاتن.

(*) نه بیره: نه وه ی نه وه

نەبیرەى ئەو پېرەمىردە پىتى گوتىم: "كاتىق باپىرەم گوتى لى تەپەى پىتى كىچىكەل دەپى، سەرەلدەپى، ئاخىر باپىرەم نىمىچە كۆپرە و ناتوانىق بەباشى كىيىژەكان لەپەكتر جىاوەكا، بۆپە دەستى راپەل دەكا و بانگىيان دەكات: (ھىبى بزانم تۆ كىتە؟ كچەكەم گەر دەتەوئى دەغەى خىبرى منت بەنسىب بىت، وەرە ئىرە، نىكىم بەرەو تە بىسېنم!) ئىدى كىيىژەكە بەترىقە تىرىقە دەچىت بۆ لای، باپىرەشم دەست بۆ روخسارى كىيىژەكە دەبا، وەك ئەو ھىبى بىيخو دەست بۆ روخسارى دەبا، پاشان دەستى خەرىكە بەرەو لاملە كىيىژەكە دادەكشى، بەلام ئەو لى ناگەرئى، زىكىكە بەك دەكا و بەقائى پىكە نىپەو ھەلدئى، ھەلدئى و باپىرەم بەدەستانىكى كراو و كۆلىك ئاخ و ئۆفەو جى دىلئى!

واى دەكەوئىتە چ ئاخ و ئۆفەىك! خۇزبا لەوئى دەبىت و دەبىنىت! ئاخ و ئۆفەكەى لەبۆرەى گایەكى كىبۆ دەچى. رۆژىكەىيان لىم پىرسى: (باپىرە ئەرئى ئەو ئاخ و ئۆفەى چىتە؟ چىت لى قەوساوە؟) بەچاوانىكى فرمىسك تىزاو ھەلامەو: "پىت واپە چىمە؟ مەگەر كۆتەرت؟ ئەدى نابىنىت و خەرىكە دادەخىتمە گۆرەو و ئەم كەنىشكە جوانكىلانەش جى دىلئى! ئاخ چ دەبوو پادشا بام و فەرمانى قەتلوعامكردنە چتاقىانم دەركدبا تا بمتوانىيا لەگەل خۇمدا بۆ ناو گۆرم بىردبان!"

دوای ئەو ھىبى باپىرەم ھەستىكى چىرى شەرمەزارى دايدەگرئى، ئەوسا دەكەوئىتە چىنى (مانتنىيا)، ھەمىشەش بەدەنگە قىرخەكەى ھەمان بىرگە دەلئىتەو:

ھەقىقەت ئەو رۆژانە بەسەرچوون، ئەو رۆژە خۇشانە

ئای گەر تەوانىيام بىگەراندناپە تەو ھە

تەنانەت گەر لەھەر سالىكىش رۆژىكەى با!

كاتىك ئەم قسانەى نەو ھىبە پېرەمىردەكەم ژنەفت، خۆم بىر رانەگىرا و رۆشىتم تا ئەم داربەرەو تەمەن سەد سالىە ھىبىن. كوختەكەىيان پىشان دام، كە چووم بىنم لەبەر ھەتاودا خۇزى ھەلخستىو تا گەرم دابى، چووم بۆ لای و گوتىم: "باپىرە بىستىوومە عومرت سەد سالىە، بلى بزانم لەم سەد سالىە دا ژيان بەلاتەو ھە چۆن بوو؟"

چاوە ھەلاوسا و بى پىلەو ھەلپىرى و گوتى: "كۆرەكەم ھەرەك جامىك ئاوى سارد و ھەا بوو!" - "باپىرە ھىشتا ھەر تىنووتە؟"

ھەرەك ئەو ھىبەوئى شىتىك بەنەفەت كات، دەستى ھەلپىرى و گوتى: "ھەى نەفەت لەو كەسەى تىنووى نىپە!"

سەن رۆژ لە دەبىرىكەدا مامەو ھە، ئەو دەبىرە بەسەر زەرباى لىبىدا دەنپۆرى، مەمىشە ھەزەم لەژيانى ناھاوئاھەنگ بەزەمەنى دەبىرەكان بوو، رىتمى دىرەنەىيان، راپىبەكان بەچاوانى فەللىبازانە ياخود خەوالووىيان، بەورگى ھەلاوسا ياخود بەتالىبان، بەدەستى زىبان كە جارىك داس ياخود بىلەيان پىبە و ساتىكى تىرىش جامى پىرۆز و قاپى خواردنە خوانى خواوەندى. ھەمىشە ھەزەم بوو لەبۆنى بخوور،

ھەمىشە ھەزەم بوو لە نەغمەى نوئىزى بەيانى لە نوئىزخانە (كە دوای نوئىز راپىبەكان لەپەل دەكەو ھەزەم بوو لە قسەو بىاسى ھىتمنى ئىوارانى سەر بانپەزەى دەبىر و سكوتى نىوان ئەو قسانە كە تىپە لە دەنگدانەو ھى دوورى دونىا. زۆر دەگمەن لەبارەى مەسەىھەو دەواىن. ئاخ ئىدى وى وەك پىشەواپەكى بەزەبەروژەنگ بەلام بىر ھەلگشا بوو ئاسمان و دەستوئىوئەندەكەى بەتەنھا لەكۆشكە كەيدا جى ھىشتىبوو، ئەمانىش بىشەرمەنە دەركى ئەمبارى زەخىرەكەىيان شكاندوو و داپەزبونەتە ژىرەمىنى شەراپەكەو و لەسەر نوئە نەرمەكەى لىي راکشاوون. واتە دوای دىارنەمانى پىشەلە، ئەوان وەكى مەشك كەوتىبوونە تىلى لى... بەلام ئاى گەر لەناكاودا و لەبەر دەرگا پەيدا بوواپە! دەتسىنى كە چۆن مىزى ئەم جىبە پۇشانەى قىلپ دەكرەو و دەبىخستەنە چ ھاوار ھاوارىك، دەتسىنى ئەوسا چۆن كەوانى خواوەند دەكەوتە دەنگ!

رۆژىكەىيان لەگەل راپىبەكەدا لەبانپەزەى دەبىرەكە دانىشتىبوو، قسەكانم بەلای راپىبەكەدا بەر كە بى ئەندازە خۇش دەوئى، ئەوئىش (فرانسىسكۆسى ئاسىزىباى). ئەم راپىبە ھەرگىز ناوى ئەو قەدىسەى بەرگۆئى نەكەوتىبوو. كە ناوہەى لەزارى مەو ھىست، روى گرژكر (فرانسىسكۆس قەدىسىكى كاسۆلىك، بىدەتكارىك بوو...) بەلام دوچار ھەستى كۆنچكايى گرېكى بىرەپەو.

- "زۆر باشە جەناب، فەرمو تۆ قسان بگەر مەن گۆئى رادەدئىم!"

واى گوت و دەستى ناپە سەر ورگى و خۇزى ئامادەكرد تا ھەرچىبەك بلىم بەرەپەرچەم بەداتەو. گوتىم: "ئەم قەدىسە واراھاتىبوو لە دۆعاكانىدا بەخواوندەى دەگوت: خوداپە، چۆناوچۆنى لەزەت لەبەھەشت وەرگرم لەكاتىكەدا كە دەزەم دۆزەخ ھەپە؟ ئەى خوداپە مىھەرەبان، بىان روحم بەنەفەرەتلىكراوان بگەر و ئەوانىش بەخەرە بەھەشتەو، ياخود روخسەتم بەدە مىنىش بچەم دۆزەخ و تەسەللايان بەدەمەو. ئاخ مەن فەرقەپەك رۆدەنەم كە ئامانجى چوونە دۆزەخ و تەسەللايانەو ھەزەب لىنگىراوان بى، خۆ گەر نەتوانىن لە نازارەكانىيان كەم كەپەنەو، ئەوا خۆشمان لەدۆزەخدا دەمىنەنەو و لەگەل ئەواندا نازار دەچىزىن!"

راپىب داپە قاقاى پىكەنەىن و گوتى: "با ئىستا ھەكاپەتتىكى خۇشت بۆ بگىرەمەو... رۆژىك لەرۆژان پادشاىك گەداپەكى بۆ شىو داووت كەرد. قاپىك زەتوون و قاپىك كاقىيارى رەشى لەبەردەمىدا دانا، كاپىرە گەداپە ھىبەو سەبىرى قاپە زەتوونەكە بكا، ھوروزى بۆ قاپە كاقىيارەكە بەر و ھەموى خوار. پادشا پىتى گوت: كاكى برا، تۆزىك زەتوونىش بۆ! گەدا وەلامە داپەو: پادشا فەنىبى بۆچى؟ چما كاقىيارەكە چ عەبىتىكى ھەپە! ئىستا ھالى بووئە؟ بەھەشت كاقىيارى رەشە، بىوورە، بەلام مە پىتموایە، ھاوپەكەى تۆ... فرانسىسكۆس، گوتت ناوى چ بوو؟ ئەوئىش پەكەكى تەر لەو كاسۆلىكە گىلە پىاوانە!"

ئەو رۆژەى ئەوئىم جى ھىشت، بەر لە سەپتە ھەستام و چووم بۆ نوئىزى بەيانى، دەمبىست گۆئى رادىم بۆ ئەو نەغمە پەكتا و لەرە ئامپىزى راپىبەكان لەخوورى خودادا دەناچىرى. دەمبىست گۆئى رادىم بۆ ئەو وشە كارىگەرە پىر لەپەشىمانىبەنى ئەمىندانرانى رۆژانەى دىرەنە بەر لەسەپتە بەبەرقاپى خواوەندەدا دەناپىرژانە و سلاوىان لى دەكرە: "خوداپە، خوداپە پەرورەدگار، بەرەپەيان ھاتومەتە بەر دەرگات، رۆچم

تینووی دیدارته، لهسه زهمینتیکی قاقری و تینووهوه، ئەو جینگهیهی ئاوی لئ نییه، جهسته م پەرۆشی دیدارته!

له پال په نجههره نوێژخانه کهدا راوهستام، لهوێوه زه ربای لیبیم دهبینی که له نیتو ته مومژئی به ره به بایندا سپی دهینواند و تا ئه زه لمینه گهرمه کانی ئه فریقا درێژ بیۆوه. چۆله که کان له گه له راهیبه کاندای بیدار ببونه وه و گۆزانی تایبه تیبی خویان ده چری تا سلاو له پۆشنایی بکهن. له ناوه راستی هه وشه کهدا ترۆپکی دارسه رووه که نوومی پروناکی و له پالیشیدا دارپهت قالییک له تاریکیدا شه لال.

سهنج لیدر له خه بهر کردنه وهی راهیبه کان بیۆوه، له کاتی کهدا که خۆی ده کرد به نوێژخانه نیوه تاریکه کهدا، چارشیوه درێژ و ره شه کهی لایه و سه نجه کهی لای ده رگا که وه هه لاسی. هه روا که له سه بهری پروناکی پال ده رگا کهدا راوهستابوو، ریشه لوول و ره شه کهی و په رچه مه په خشه کهی دره وشانه وه به کی تایبه تیبیان هه بوو. پوخساری گه مفرنگ و به ژنی زراف و له جحیلیدا پرشنگی ده دا، مایه ی شه رمه زاری بوو جهسته به کی وه که ئەو جهسته به له چاره ی نه نو سرابوو ئاویزانی ژنییک بئ و منال بختا وه، هه له بهت کورپو که کانی دونیایان جوان ده کرد.

له خه یالی ئەوه دا بووم که زه ره ر و زبانی دونیایی چهنده له بهر ژه وهندی خوا وه نددا نابئ، له و کاته دا ژنییک که سه رپۆشیکی ره شی دابوو به سه ریدا، به ترس و له رزه وه لای ده رگا که وه وه دیار که وت و ساوا به کی به با وه شه وه بوو. پۆژی پیتستر عابید به زه ده خه نه به کی فیل با زانه وه ئاگاداری کرد بوومه وه که ئەگه ره سه به نیی تازه بوو کییک له گوندیکی ئەم نزیکانه وه هات و داوا ی به ره که تدانی ساوا که ی کرد، هیچ سه رم نه سو رمئ. ئاخه ئەو ژنه گه ره کیبه ته ی ساوا که ی له چاوی به د بپاریژی.

ژنه که له پال ده رگا که دا چاوانی بریسه وه ئه رزه که و چاوه ری بوو تا نوێژی به یانی ته واوبئ و عابید به ئاوپرژینی پیرۆزه وه بیته لای. پیده چوو هانتی ئەو ژنه که شی نوێژخانه که ی گۆپی بئ و هه ناسه ی قورسی ره هبانیبهت تیکه لاوی هه ناسه ی ژنه بوو بیت. به هانتی ئەو ژنه، نوێژخانه که بۆنی شیر و بۆنی زهیتی دار دیمشتی گرتبوو، بۆنییک بوو که له سه ر و پرچی تازه شو زراوی نوێو که وه هه لده سا. ریک له و کاته دا که عابید که وته چرینی ویردی خو شنوودی، ده نگه کزۆله که ی گوری تی هاته وه... (ئه و خوا وه ندی خودایه و له ئیمه وه دیار که وت، خو ش به حال ی که سه یک که به ناوی ئەوه وه دئ!) راهیبه کان له جینگه کانی خویاندا بۆ پیتسه وه چه مبیوونه وه، ئاوریان ده دا یه وه و به تیله ی چا و سه بری لای ده رگا که یان ده کرد، دوو سیبه کیان که وتبوونه کۆکه کۆک، سهنج لیدر به ره لای ژنه که رۆیشت و شتیکی به گوتیدا چرپاند، ژنه ش بئ ئەوه ی سه ره له بری، دوو هه نگا و چوو پیتسی و له سه ر کورسیبه که ی لای ده رگا که وه دانیشت. له وێوه را بونیاده م ده ی توانی هه ست بکا که ریتمی ئارامی و هاوسه نگی ره هبانه کان تیک چوو و هه مووان، به منیشه وه نه مانده توانی چاوه ری که یین نوێژه که لئ بیته وه.

ئه و کاته خو ز هه لاتیوو، هه وشه پر له پروناکی و تیشکی چه ماوه ده هاته نوێژخانه که و په بکه ری پیرۆزه هه ره وه را پوخسار و ده ست و مه چه کی راهیبه کانی پروناک ده کرده وه. ئیدی راهیبه کان له سه ر کورسیبه کانیان هه ستان و هه مووان به ئاخ و ئۆفه وه ده یانگوت: "خودایه سوپاس، خودایه سوپاس!" به و جو ره رپۆره سمی نوێژی به یانی ته واو بوو.

عابید جبه که ی پۆشی و ئاوپرژینی پیرۆزی هه لگرت، سهنج لیدر به ئاودانی پیرۆزه وه له داوی عابیده وه راوهستا، ته واوی جهسته ی نوێو ک نوومی پروناکی بوو، پالی به دیواره که وه دا، هه نوو که سه رپۆشه ره شه که ی داخزیبووه خواری و ته واوی پوخساری وه دیار که وتبوو، له عابیدی روانی که له پی دهستی نابوو سه ر سه ری ساوا که و به ره که تی ده دا، پاشان دیقه ته ی سهنج لیدره که ی دا، چاوانی ره ش و خه مینی به و جوانیبه نه تیبی ئامیزه یانه وه، چاوانی حه زه ته ی خاتوونی ده روازی له ده بری (ئیشیرۆن) هیتنامه وه یاد... به هه مان قه شه نگی و به هه مان ئازاری دا بکه وه بۆ کوپ.

کو توپ ساوا که که وته لنگه فرتی و زریکه، دایک دوگمه ی کراسه که ی ترا زاند و مه مکی ده ره ینا تا شیر بداته ساوا که ی و ژیری کاته وه، ساوا گۆی مه مکی دایکی گرت و هیتو بووه. ئەوه ساتیک بوو که هه رگیز یادم ناچیتسه وه، ئاخه مه مکو له ی تازه بووک خپ و سپی پرشنگی ده دا، هه واش زیاتر و زیاتر بۆنی تیژی شیر و شیرینی ده گرت و زه ربای لیبی که هه نوو که شین ده چۆوه، له و دیو ژنه که وه راکشابوو. عابید زوبانی له ده مدا نه مابوو، به لام ته نه ی بۆ له حزه به ک، خوا وه ند ده ستو برد له ناوه وه بری کۆنترۆلی کرد و بئ ئەوه ی خو ی شه رمه زارکات، کۆتایی به نوێژه که هیتا.

شه یان چوو به کلێشه م تا سهنج لیدر به یتمه قسان. له حه وشه بوو، چووم بۆ لای، خویشم نه مده زانی چی بئ بئیم.

- "باوکه نیکو دمیۆس..."

به لام ئەو به په له هه نگاوی هه لگرت و خۆی کرد به هۆده که یدا.

دواتر به پیتی پباده که وتمه وه بباسه و گه رانی خو م.

له و کاته وه چهنده سال تپه په ربه؟ چل؟ په نجا؟ ده بره که له یاده وه ریمدا سه رواه ته وه و له بری ئەو، جگه له مه مکو له ی سپی و خپ دایکه که، چ شتیکی تر به ژوو زه ربای لیبیبه وه نادره وشیته وه.

پۆژی دواتر، ئەو کاته ی که نزیک گوندیک ده بوومه وه و شه وم به سه ردا هات، له بهر ئەوه ی رینگه یه کی دوور و درێژم به سه ر زهمینتیکی قاقری و به رده لاندای بریوو، ته واوییک شه که ت و ماندوو بیوم. گه رچی چ که سه یکم له و گونده نه ده ناسی و ته نانه ت نه یشمده زانی گونده که ناوی چیبه، به لام ئاسووده خه یال بووم و ئەوه م چ پئ گرنه نه بوو. ئاخه ده مزانی له گوندیکی کریتدا، له ده رگای هه ر مالتیک به دیت، به رووتا ده کریته وه. چیتستیکی خو شت بۆ لیده نری و له با شترین نوینیشدا ده نوویت. غه ربیه له کریت هیتا خوا وه ندکی نه ناسراوه، ته واوی دل و ده رگا کانی به روودا کرا وه به.

کاتییک گه ی شتمه گونده که شه و دا هاتبوو. ده رگا کان داخرا بوون، سه گه کان له حه وشه کانه وه بۆنی غه ربیه یان کرد و که وتنه وه رین. ئاخه بۆ کو ی چووبام؟ له کام ده رگام دایا؟ بیگومان ده رگای مالی قه شه. ئاخه ماله که ی وی مه سه کنی غه ربانه. قه شه گه لی ئاوا بیبه کانی ئیمه نه خوینده وارن. له باسه تیۆریبه کانی تایبه ت به ئایینی مه سیحدا کۆلن، به لام مه سیح له دلایان ده ژی، هه ندی جار به چاوانی خۆیان وی ده بینن.

ده رگایه ک کرا به وه، پیریزنیکی چکۆله به چرایه که وه هاته ده ری تا بزانی ئەم غه ربیه یه کیبه که له م وهخت و سه عاته دا هاتۆته گوند. به ده نگتیکی ئارام گوتم: "خانم، خودا عومرت درێژکا! - به هیمنی ده دام

نه با بترسئ- من غه ريبه م و چ شوئتيك شك نابه م لئى بنوم، لوتف ده كه يت مالى قه شه م پيشان ده يت!

- "به چاوان، من چراكه ده گرم تا پيت هه لئه نگوئ. خودا - به قوربانى ناوه كه ي بم- خوئلى به هه نديك كه س به خشيوه و به هه نديكى تريش به رد. نسيبى ئيمه مانان به رد بوو. دهى چاوت له بهر پيتى خوئ بئ و وهره!"

به چراكه وه پيشم كه وت، له سووچى كوئانتيكه وه داگه رايان و گه يشتينه بهر ده رگايه كى كه وانى. چرايه ك به ده رگايه كه وه هه لواسرابوو.

پيرئژن گوئى: "ئيره مالى قه شه يه!"
چراكه ي هه لئيرى، رووناكى له چاوانى دام و هه ناسه به كى هه لئكيشا، ويستى شتيك بلئى به لام ژئوان بووه.

گوتم: "سوپاس خانى به رئيز، شهرمه زارم ئه زيه تم دايت. شه وباش!"

به لام ئه و سه برى كردم و نه رويشت.

- "گه به مالى هه ژاران قايليت، ده توانيت ئه مشه وه له ماله كه ي مندا روژ كه يته وه!"

به لام ئيدى من له ده رگاي مالى قه شه م دا بوو. دهنگى هه نگانوانتيكى شه كه تانم له حه وشه كه وه هاته گوئ. ده رگايه كرايه وه، پيره ميترديك به ريشتيكى سپي وهك به فر و قئتيكى بزه وه له به رامبه رمدا وه دياركه وت. بئ ئه وهى له ناوم پيرسئ و بزاني چيم ده وئ، ده ستى رايه ل كرد.

- "خوشهاتيت. غه ريبه يت؟ فه رموو وهره ژوورئ!"

كه چومه ژوورئ گويم له جوژه دهنگيى بوو، ده رگايان ده كرانه وه و داده خران، چه ند ژئتيك به په له هاتنه ژووره كه ي ئه مديو و ديارنه مان. قه شه فه رموى لئى كردم له سه ر كه ره يته كه دانيشم.

- "وه زعى ژنه كه م زور باش نسيه. لئى بسووره. خوئ شئوت بو ئاماده ده كه م و جئى نوستنت بو داده خه م."

دهنگى قه شه كپ و تئيبى بو له عه زاب. سه برىم كرد، رهنگى په ريبوو، چاوانى وهك بلئى به هؤى گريانه وه ئاوساو و سوور هه لگه رايان. نانم خوارد و نوستم، كه روژ بووه قه شه به سينييه ك نان و په نير و شيره وه هاته ژوورئ. ده ستم بو رايه ل كرد و سوپاسم كرد و خودا حافيزم لئى كرد.

گوئى: "كوړه كه م له ئه مانى خودادا بيت!"

مالى قه شه م جن هيشت. له وسه رى ئاوايى پيره ميترديك وه دياركه وت، ده ستى به سينيگه وه گرت و سلاوى لئى كردم. لئى پرسيم: "كوړه كه م ئه مشه وه له كوئى بوويت؟"

- "له مالى قه شه بووم!"

پيره ميترده هه ناسه به كى هه لئكيشا و گوئى: "هئى قه شه ي به سته زمان! ئه دى باشه سه رنجى چ شتيك نه دا؟"

- "سه رنجى چيم دا بئ؟"

- "دوئيتئ به يانى كوړه كه ي مرد، كوړه تاقانه كه ي، ئه دى چما گوئت له شيوه ن و گريانى ژنان نه بوو؟"

- "نا، گويم له هيج شتيك نه بوو، له هيج شتيك!"

- "ئه وه تهرمه كه يان بو ژووره كه ي ناوه راست گواستوتته وه. هه لئه ت بوئه شيوه نيان نه كردوه نه با تو

گوئت لئى بئ و نيگه ران بيت! دهى خوات له گه ل، سه فه رتيكى خوئ!"

چاوانم پر بوون له فرميتسك.

پيره ميترده به سه رسورماويى پرسى: "بوچى ده گريت؟ نا... زانيم، تو هيشتا جئيليت و هيشتا به مردن رانه اتوويت. دهى سه فه رتيكى خوئ!"

مانه وه له كريت شتيكى باشه، به لام تهنئى بو هئيز تتهاتنه وه. دواى چه ند مانگيى كه م هه مديس هه ناسه تهنكى دايرگه وه. ريگه كان له بهر چاواندا ته سكوئروسك بوونه وه، مالى بابم لئى هاته وه يه ك، ريجان و نه عناي حه وشه بوئيان نه ما، روحم چوو له دمبه نى داسه كنيى هاوړئ دئرينه كانم. سوئندمخوارد كه هه رگيز خوئ له نئيو چوارديوارى نوسينگه به كدا زيندانى نه كه م و له گه ل ژبانى خوئ و ناچاريدا رانه يه م. خووم به وه وه گرت بچمه به ندهر و له زه ربا بنورم، وا پئنده چوو ئه وئ ده روازه يه ك بئ بو ئازادى. وهى چ خوئ بوو ئه و ده رگايه ت كرديا به وه و راتكرديا!

مات و بيده نك به ماله كه دا ده هاتم و ده چووم، بابم ته ماشاى ده كردم و نيوجه وانى گرژ ده كرد. روژتيكيان گويم لئى بوو به دا يكمى گوئ: "ئه رئ ئه م كوړه ي تو چييه تئى؟ كام خوژه داوييه تيبه روچى؟ له برى ئه وهى ته ماشاى به رده مى خوئ بكا و ده ستى له شتيك گيركا، كه چى به دووى شتيكى مه حالدا ويل بووه. پئى وايه دوو چوله كه به سه ر داره وه له چوله كه به كى نئيو ده ست باشتره (*). دروژن بم گه ر ئه م كوړه ي ئيمه وه كى ئه و شيتانه نه بيت كه له حه كايه تئى په ريباندا باسيانكراوه، وهك ئه وانى سه رتاسه رى ئه رز ته ي ده كه ن گوايه ئاوى حه يات ده دوزنه وه!"

به لام ئيدى گوزه شكاو و جامى ياده رژاو (**)، بابم چاوه روانى ئه وه بوو نوو سينيگه يه ك بكه مه وه و له گونده كاندا شاهيدى غوسل و رپوره سمى ژنه يتان بم تا هاوړيگه ليك په يداكه م و بو پارله مان هه لئيردريم، هه روا له روژنامه ناوخوييه كاندا شت بنوسم و ناميلكه يه ك ده ركه م تيايدا ئه وه بخه مه روو كه خه ريكه كريت تيا ده چئ و پئويسته نه وهى نوئ جله وى كاروباره كان بگريته ده ست.

ئيدى روژتيكيان بابم خوئ پئ رانه گيرا و لئى پرسيم: "ئه رئ بوچى هه ر ئاوها ده سوور پئسته وه و هيج ناكه يت؟ كهنگئى نوو سينيگه يه ك ده كه يته وه و خوئ به شتيكه وه خه ريك ده كه يت؟"

- "هيشتا ئاماده نيم!"

- "هه مديس پئويستت به چييه؟"

(*) له ده قه كه دا: دوو مه ل له ته لاند، به هاى مه ليكيان هه يه له نئيو ده ستا.

(**) له ده قه كه دا: به لام ئه و به سه ر شيرى رژاودا ده گريا.

پتوبستم به هیچ نه بوو، هاوکاتیش پتوبستم به هه موو شتتیک بوو. هیشتا سه رچلتی و حیرسی جحیلتی نازاریان ددهام. ئاخو گۆشه گیرانی (تیبیه) به ئاره زوویان بۆ ره هایی له ناوه دیانرا له جۆش و خرۆشدا بوون، هه نوو کهش هه ر بهو ته رزن، هه روا موسافیره گه وره کانیش که به سه فه ره کانی خۆیان دونیایان به رین کرد.

غیره تم دایه به ر خۆم و هه مدیس گوتم: "هیشتا ئاماده نیم، زانکۆی ئه سینا بهس نییه. من ده بی درتزه به خۆتندنی بالا بدهم."

- "مه به ستت چییه؟"

هیچم نه گوت. بابم له جیگه هه می شه بییه که ی خۆی، له سه ره قه نه فه ی بهر په نجه ره که، رووه و هه وشه دانیشتبوو. بی ئه وه ی ته ماشام کا، لیکدا لیکدا سیگاری ده پتچایه وه و ده بکرده وه. پاش نیوه رۆی رۆژیکی یه کسه مه بوو، تیشکی خۆر له شوو شه ی په نجه ره که وه دهیدا له روخساره مۆن و هه تا و بر دوو ده که ی، دهیدا له سمیله ئه ستوره که ی، دهیدا له و زامه ی نیوچه وانیه که بیشک کاتی خۆی به شمشیری تورک نه نگتورا بوو.

سه ری به رز کرده وه و دیقه تی دام. هه مدیس گوتی: "مه به ستت چییه؟ ده ته وئ بچیته دره وه؟"

- "به ئی!"

- "بۆ کوئی؟"

- "پاریس."

وا بزانه له کاتی وه لامدانه وه دا ده نگم ده لرزی.

بابم بۆ چه ند له حزه یه ک بیده نگ بوو. دوا جار گوتی: "ئه دی چاوه رتی چیت؟ بۆ نا رۆیت؟"

بابم کتوبی و نه خۆتنده وار بوو، به لام گه ره سه له که په یه ون دی به خۆتندن و گه شه ی ئه قلیی منه وه با، ئه و ا چ ده ستی نه ده هینایه ریگه م. رۆژیکیان که یفی هه بوو، گوتم لیبی بوو به ره فیقیکی خۆی گوت: "کئ له ره زی نه فره تی و له مپوژ و شه راب و زه یتیه زه یتوون ده پرس، هه چیانم پئ گرنگ نین، ده ی با هه موو به ری ره نجم بیته قاقز و مه ره که ب بۆ کوره که م. من بروام بیته تی."

بابم له و پیناوه دا ئاماده ی هه ره ته ره قوربانیدانیک بوو، پتیده چوو له پیناوه ی رزگار بوونی خۆیدا، ته و او پیک ئومیدیه کانی له سه ره من هه لچینی، ئاخو گه ره من رزگار بام، ئه و ئه ویش و ته و او ی زیده که م رزگار بام ده بوو.

که منال بووم، جارێکیان پتیم گوت: "گه ره که م فیری زوبانی عیبری بم تا بتوانم ته ورات به زوبانی ئه سللی خۆی مو تالا که م." ئه و سه رده مه له میگالۆ کاسترۆ خه لکانی جووله که هه بوون. بابم حاخامی بانگ کرد و له سه ره ئه وه ریک که و تن که بۆ فیری بوونی زوبانی عیبری هه فه تی سئ رۆژ بچم بۆ لای. به لام کاتیک خزم و خۆیش به مه سه له که یان زانی، ئیدی مووی سه ربان راست بۆوه و به هه له داوان خۆیان گه یانده لای بابم. به هاوار هاوار و نه ره نه ر گوتیان: "ئه وه تۆ چ ده که یت؟ مه گه ره کوره که ت خۆشناوی؟ مه گه ره گوایه نازانیت ئه و له خاچده رانه، له رۆژانی هه یینی پاکدا منالانی مه سیحی ده خه نه ناو ته شتی

بزماره وه و خۆتینان ده مژن!"

دوا جار بابم، له تا واته واتیه ئه وان و گریان و کپور زانه وه ی دایکم برستی لئ برا. ئیدی رۆژیکیان پتیم گوتم: "چاک خۆمان له سه ر ئیشه یه کی قۆره وه گلان دووه، له و فیری بوونی عیبری به گه ری! که گه وره بویت خۆت فیری ده بیت!"

هه رکاتیک ویستبام زوبانیکه بیانی فیریم. ده یگوت: "یاللا ده ی، ئه دی چاوه رتی چیت؟ به لام به مه رچیک فالینه یه کی تر بیوشت!"

پتیده چوو لاواز بوو بیتم و خه می منی بووین. به ره وه ی کریت جئ بیتم، خۆم فیری سئ زوبانی بیانی کرد و ناچار بووم سئ فالینه ی زیاده له به ره که م، که چوومه زانکۆی ئه سینا دام که ندن!"

هه مدیس گوتی: "چاوه رتی چیت؟"

له خۆش حالیدا نه مه دزه نی چ بکه م، دانه ویم تا ده ستی بگرم و ماچی که م. به لام ده ستی کیشایه وه و گوتی: "خۆ من قه شه نیم!"

رۆژی دواتر ده ستی دایکم ماچ کرد، دۆعای خیری بۆ کردم و سویندی دام له بهر خۆشه ویستی خوا وه ند نه مه کاسۆلیک. پاشان نوشته یه کی کرده ملم که پارچه یه ک خاچی راسته قینه ی له ناودا بوو. پتیده چوو با پیره م له جه نکه کاندان ئه و نوشته یه ی وه کی گولله به ند کرد بیته مل.

بابم تا به نده ر به رتی کردم. جار نا جار به نیگه رانی و کونجکاوییه وه به تیله ی چاوه سه یری ده کردم، نه یده توانی تیبگا من کتیم، نه یده توانی تیبگا چیم ده وئ و بۆچی له بری ئه وه ی له کریت داسه کتیم، کتیج که و تۆته که و لم و هه ره ئه ملا و لامه!

خه ریک بوو ده گه یشتینه به نده ر. کوتوپر گوتی: "وا بزانه تۆ له با پیره ت ده چیت، بابی دایکت نا، به لکو بابی خۆم. ئه و چه ته ی زه رایه ده لیم..."

دوای وچانیک له سه ره قسه کانی به رده وام بوو: "به لام وی هیرشی بۆ که شتیبه کان ده برد، کوش و کوشتار و تالانکاری ده کرد، ئه دی تۆ؟ تۆ هیرش بۆ کامه که شتی ده به یت؟"

گه یشتینه به نده ر. ده ستی گویشیم، سه رتیک له قاند و گوتی: "خوات له گه لیبی، به هیوای به خته وه ری... له بیرت بی به دوای چییه وه یت!"

وای گوت و سه ری راوه شان، ئاخو ئه و هه رگیز له کوره تاقانه که ی رازی نه بوو.

هه ره به راست، من هیرشم بۆ کامه که شتی ده برد؟

پاریس. نیچه

شه هیدی مه زن

سپیده، نه مه باران ده باری. روخسارم نابوو به په نجه ره ی گالیسکه که وه و له ویدو تویری رووناکی بارانه وه

(پاریس) م دهیبینی که تئیده په پری. له میانهای فرمیسه که کانیدا پئیده که نی و به خیری دهینام. پرده کانم دهیبینی، ئاپارتمانگه لی چند نهوم و دوکه لاوی و پارک و کلتیساگه ل، داربه رووی رووت و بئ گه لا، خه لکیم دهیبینی که په له پهل به شه قامه پانویژر و روونا که کاندا هه ننگاویان دهنه. له نیو داوه هه لئو اسراوه کانی باراندا، سیمای هه فسووناوی و ئیسک سووکی پارسم دهیبینی که له نیو هه تاریکیه دا زه رده خه نهی دههاتی و پرشنگی ددها، ته اوویک وهک و دیار که وتنی جولا له ودیو تاله ده زووه کانی مه کوژی جولا بییه وه.

له خوم پرسی: "چما ده بیئ هم شاره چی بو من بی بی؟ هم شارهی که له راده به دهر تامه زروزی دیداری بووم!" سه رزه نشتی روچی ئاده میزادم کرد که ناتوانی بو نیو سه عاتیکیش چیه پیشینیی ناینده بکات. چما ده بیئ روچ دهسته و نه ژن دانیشی و پالی لی بداته وه و چاوه ری کا تا هوهی له دایک نه بووه له دایک بی؟ چما ده بیئ نه ویش وهک جهسته فسه ل و بیونید بی؟ سه رم سوپا بو له وهی ئایا ده توانم له م شاره گه وره به دا هه شته وه دوزم که به دوایدا ده گه ریم؟ به لام هه به راست من به دوا چی دا ده گه رام؟ ده مویست چی بدوزمه وه؟ مانای وایه ئیدی هه مورشیده تاجی درک له سه ره ناتوانی تینو پتیم بشکینی، هه مورشیده کی که وهکی رینونیکت به سه تر روچی چیا به کی له به رد و خوین روئراوه وه راهستا و ریگه کی نیشان ددهام! ناشی قسه ی باوه یه اوکیم بی که هانی دام گه ده خوازم بچه به هه شت، هه او ده بیئ به دوزخ و به رزه کی زه مینیدا تیپه رم تا شادومانی و نازار و گونا هه جروه که م و پاش هه وه له رتی گه یشتن به رزگاری، له شادومانی و نازار و گونا هه تیپه ریم!

روشنایی که مپک سه ری به رز کرد بووه. خو ریکی پاکژ خو ی هه لئو اسپوو به م ئاسمانه غه ربه دا که له تم و خه موکی و هاوگونجاوییه کی له وه سف به دهر پیکه اتبوو. چند ده ستوین سپی بو هه م گالیسه که چیه یال دریزه ی گریکستان (*) له م غه ریبیه دا. ئاخ له و دووراییانه را، له نیشتمانی خویدا، هه موو شتیکی رووت ده کرده وه و هه مدیس له ژیر روونایی خویدا ده بیوشانده وه و روچی و لی ده کرد وهک جهسته بینراو و راشکاوانه بدرهوشیته وه. شه یانگه ل له کوچی تاریکی خو یانه وه ده هاتنه دهر، روونایی تا سه ر ئیسکی قه ترانییان رو ده چوو، هه وانیشی وهک ئینسانه کان ده کرده مه خلوقگه لی پاکژ و له پز شیرین. به لام خو ر لیره جیاواز بوو، واته روخساری نه رز و روچ جیاواز بوو. ده بوو فیرین ته ویلی نیوه رووناک، زه رده خه نهی شاروه و نازکیی شاروه ی جوانیی تازه مان خو ش بوئ.

هه روا که به حیرسه وه دیکه تم دابوو درهخت و ماله کان، دیکه تم دابوو ژنانی ئارایشتکراو و کلتیساگه لی خه مین، به خوم گوت: "هه مه روخساری نویی خواوه نده، ئیدی داده نه ومه وه و نویژی بو ده که م."

یه که مین به رکه وتی من له گه ل هم روخساره نوییه ی نه رزدا، نه شو به ک بوو که چندین روژ و بگره چند هه فته یه ک دریزه ی کیشا. شه قامه کان، پارکه کان، کتیبخانه کان، مؤزه کان، کلتیساگه لی گوتیی،

(*) مه به ست له خو ره.

ژنان و پیوان له سینما و جادده کاندا. به فریکی دلگیر که وتبووه بارین، هه مانیش سه رخوش بوون و له به رامبه ر روچی سه رخوشمدا ده سوورانه وه تا دوا جار مه ستی ره وییه وه و دونیا خو ی ئارام کرده وه و له جووله که وت.

روژتیکان له کتیبخانه ی (قه دیس جنقیاف) (*) خه ریکی موتالاگردنی کتیبیک بووم، کیژتیک هات بو لام. کتیبیکه ی به دهسته وه بوو وینه ی پیاوکی تیدابوو. له پی ده ستی له خوار وینه که وه دانابوو تا ناوه که ی بشاریته وه. کیژکه به سه رمدا دانه ویتوه و به سه رسورمانه وه دیکه تی دام. پاشان ئاماژه ی بو وینه که کرد. لئی پرسیم:

- "هه وه کییه؟"

شانم له قاند و وه لامیم دایه وه: "له کوئوه بزائم؟"

- "هه وه وینه ی تو به! به موو فرقتان نییه. سه یری نیوچه وان، برزی پر و چاوه به قوولا چوو ده کانی بکه... تاقه جیاوازی هه وه به که وی سمبلیکی هه ستور و شو ری هه یه و تو نیته!"

ته ماشای وینه که م کرد و راچله کیم.

هه روا که هه ولتم ددها ده ستی کیژکه له سه ر وینه که لاهرم، گوتم: "باشه، وینه ی کییه؟"

- "نایناسیت؟ یه که م جار ده بیینیت؟ وینه ی (نیچه) یه!"

- "نیچه! ناویم بیستوه به لام چ کتیبیکه نه خویندو ته وه."

- "له دایکبونی تراژیدیا (*) یان زه راده ش (***) ت نه خویندو ته وه که دهراره ی (گه رانه وه ی نه مری) و (سو په رمان) ه؟"

به شه رمه وه گوتم: "هیچیان... هیچیان!"

کیژکه گوتی: "لیره به!" وای گوت و به راکردن رویش، دوا ی ساتیک به کتیبی زه راده شته وه گه راپه وه.

به پیکه نینه وه گوتی: "گه ر خاوه نی هه قل بیت و هه وه هه قلش برسی بی، هه او هم کتیبه هه قلت به هیز ده کا و خو راکی ددهات!"

هه وه له حزه یه یه کتیک بوو له چاره نووسا زترین ساته وه خته کانی ژیانم. ئاخ به هوی ده خاله تی کیژتیکه نه ناسیای زانکووه، قه دهر له کتیبخانه ی سانت جنقیاف بو سه یه کی بو نابوومه وه. هه او دژه مه سیحه، هه او جه نگاوه ره ئاگرینه له خویندا شه لاله لیره چاوه رتی ده کردم.

(*) Biblio the que Sainte - Genevieve

(**) The Birth of Tragedy

(***) Zarathustra مه به ست له کتیبی (ئاوهای گوت زه رده شت) ه.

سهرتا تهواوئیک زندهقی بردم. ئاخروى ههموو شتئیکى ههبوو، چنگ و ددان و بالئى ئىبلیس، سهرکئیشى و چه تونوى، زهئیکى سهرچل، تووره بیهیه کى شیتانه بۆ ویرانکردن، گالته جارى و گومان و پئیکه نینى کوفرامپیز، ئهو ههموو ئه مانه ی هه بوون.

بهلام چه تونوى و خزیه زلانییه که ی رایانچله کاندم، خه تهر ناکیه که ی سهرمه ستى کردم، به ترس و ئومئیده وه خۆم فریاده نیتو کئیتیه که یه وه. وا پئیده چوو ریم که وتبیتته ناو دارستانیکى خه تهر ناکى پر له درنده ی برسى و گزوغیای سهرگیز که ره وه.

رۆژانه نهمده توانی چاره پئی تهواو یونى وانه کانه له سۆرین بکه م و تا شه و ددان به خۆدا بگرم، ئاخرو ده موبست ههرچى زووتره خۆم بگه یه ئه وه مالى و کئیتیه کانى به خوئتمه وه. کئیتیه کانى له سهر مئیزه که م هه لچنرابوون. په له م بوو له جه نکه که یدا به شداریم.

هئور هئور به دهنگی راهاتم، به هه ناسه ته نگییه که ی، به هاواره پر له نازاره کانى راهاتم. نه مده زانى ئه م دژه مه سیحه - ئه لعان ئه وه م که شف کردوه - تهواوئیک وه ک مه سیح ده جه نگی و عه زاب ده چه ئیزئى و هه ندئى جاریش له ساته وه خته کاره ساتاوییه کاندان روخساریشیان ده بیته یه ک روخسار.

گوته کانییم پئى گومراییانه و سۆیه رمانه که شى بکوژى خواهند بوو، به لام ئه م گومراییه خاوه ن سیحرئیکى په نهان بوو، سیحرى په یقه کانى بونیا ده مى گئیز و مه ست ده کرد، دلپان ده خستیه سه ما. له راستیدا فیکرى وى سه مایه کى دیژنیزبۆسى بوو، له نا ئومئیدترین ساته وه ختى تراژیدیی ئینسانى و ژوور ئینسانیدا خاوه نده کى شیفا به خش به سهر که وتنه وه هه لده سایه سهریا، ناچار بووم عه زاب و نه خوه ت و سه فای وى ستایش که م، هه ره ها سهر سامیش بووم به و دلۆپه خوئتانه ی که به سهر برۆکانیدا چۆراوگه یان به ستبوو، وه ک بلئى ئه م دژه مه سیحه ش تاجى درکى به سه ره وه بئى.

به تهر زئیکى نا ئاگایانه، ئه م دوو روخساره، واته ئه م مه سیح و دژه مه سیحه، ورده ورده له زه نیمدا یه کانگير ده بوون، که واته بلئى راست بئى که ئه م دووه دوژمنى هه مئیشه یی یه کدى نه بوون؟ چما شه ی تان دوژمنى خودا نه بوو؟ چما دوا جار شه پر له خزمه تى خبیردا یه و هاوکارى ده کات؟ به مروورى زه من، هه روا که کاره کانى ئه م پئیغه مبه ره دژه خاوه نده م موتالا کرد، په له گه یه شتمه یه کانگير بیهیه کى سۆفییانه ی سافیلکانه. په له ی یه که م له سهره تادا وه ک به خۆم ده گوت: خبیر و شه پر دوژمنى یه کدین. په له ی دووه م و سه ره وه: خبیر و شه پر هاوکارى یه کترن، دوا په له، دوا په له یه ک که حالى حازر تانویم بیه گه مئى ئه مه بوو: خبیر و شه پر یه کئیکن. له م په له یه دا راوه ستام، له و به دگومانیه له رز دا بگرتم که له ئه قلمدا پرشنگى دا: ده شئى ئه م کافره قه دیسه بیه وئیت هانم بدا تا بیه به شدارى کوفره که ی.

تهواو زستانم به م شه ره وه به سه ر برد. به مروورى زه من گۆره پانى ئه م جه نکه چکۆله تر بۆوه، هه ناسه ی دوژمنم هه لده مژت، هه ناسه ی قوول و نازاروى له دووراییهیه کى زۆره وه، تا رق به لایه کدا که وت و بئى ئه وه ی به خۆم بزانه جه نکه که بووه ئامئیز بۆ کردنه وه. پئیشتر له هه مموو ژياندا به ناوا به لگه و سهرسورمانیکه وه هه ستم نه کردبوو به وه ی که رق به تئیهه رینى به لئیکه حالیبوون و سۆز و هاودلیدا ده توانئى بیه تته ئه فین. به خۆم گوت: ده کرى له جه نگی نیتوان خبیر و شه ریشدا هه مان شت روویدا. وه ک بلئى

له پئیشان یه کئیک بووبن و پاشان لئیک جیابوو بیته وه و ئه لعانیش له جه نگدا بن تا هه مدیس یه کانگير بینه وه. به لام هئیشتا زه منى ئاشتیبى تهواوته ی نه هاتبوو، له گه ل ئه مه شدا، ده متوانى له میانه ی ئه زمونى خۆمه وه حوکمى ئه وه بده م که ئاوا هه زه مئیک ده ره خسى، واته رۆژئیک دئى ددان ده نرى به خه سم و به شداریکردنه نازادانه که یدا له م پئیکه اته که وه نه ی که ناو نراوه که ونى هاوئا هه نگ - کۆسمۆس، به مانایه کى تر هاوئا هه نگی و یه کانگيری - هارمۆنى.

ئهى شه هیدی مه زن، ئه وه ی به ره له هه مموو شتئیک رایچله کاندم، ژيانه تراژیدیه پیرۆزه که ت بوو، نه خۆشییى دوژمنیکى گه وره و هاوړیه کى گه وره ت بوو، تا مردن به رامبه رت وه فادار مایه وه. هه رگیز ده رفه تى حه وانوه و ئه وه ی پئى نه دايت که وه ک خۆت بمئیتته وه، هه رگیز رینگه ی نه دايت بلئیت: ئیره م باشه، لیره نارۆم. تۆ بلئیه بوویت، کلپه ت سه ند، کوژایته وه، له دواى خۆته وه خۆله مئیشه که ت جئ هئیشت و رۆشیتت!

به لئى ده زانم له کوئیه دئیم

تینووم هه ره وه ک بلئیه

ده سووتیم و ده سووتیم

ده ستم به ره هه ر شتئیک بکه وئى ده بیته رووناکى و

هه ر شتئیکیش له دواى خۆمه وه جئ بئلم

ده بیته ره ژوو

هه ر به راست... ئه ز بلئیه م.

که به هه ر هات، هه وا که مئیک گه رمتر بوو، برپارم دا دیدنه ت بکه م تا شوتپئیبى دلۆپه خوئنه گه رمه کانى تۆ له سه ر ترۆپکه کانى به رخۆدان و شه هیدبوونى قاره مانانه ت هه لگرم.

سه ره له به یانیه کى بارانوى، به نئو ته مومژدا و له نئو کۆلانه ته نکه به ر و قوراوییه کانى گونده که تانا به دواتا ده گه رام، پاشان مالى دایکتم له شارۆچکه یه کى ئه ولاتر بینه یه وه، شارۆچکه یه ک به کلئیس گۆتى و بلنده کانیه وه. له میانه ی نۆره (تا) توندوتیژه کانتا، په نات بۆ ئه و ماله ده برد و له وئى ده حه وایته وه، پاشان شه قامه مه له کوئیه کان به درتژایى کوړنیشى جه نه وا، له وئى چه ئیزیکى گه وره ت له زه ریا و شیرینی ئاسمان و خه لکه خۆنه ویسته کان وه ده گرت. ئاخرو تۆ هئنده مبه ره بان و خۆنه ویست و هه ژار و شادومان بوویت که پیرتژاننى ده رودراوسئ ناویان نابوویت قه دیس. بیرت دئى، له سه ره تاوه نه خسه ی ئه وه ت داده رشت که ژبانیکى زۆر ساکار و هئمن بگربته به ر... (نیازمه به شتیه یه ک سه ره خۆ بم که سه ره خۆبى من نه بیته مایه ی نازاردانى هه یچ که س، کیریا ئیکى شاراوه و نه وازشکارانه م هه بئى، بئى خه م بنووم، خۆم له شه راب خواردنه وه به دوورگرم، به ده ستى خۆم خواردنى هه ژارانم ناماده کم، هاوړیکه لى به ناوبانگ و خۆسه پئنه رم نه بئى، له ژنان نه نۆرم، رۆژنامه نه خوئتمه وه، به دواى ناو و ناوبانگدا نه چم، ته نئى له گه ل خه لکانى ریزه ردا هه ستم و دانیشم، خۆگه ر که سئیکى ریزه ردم ده س نه که وت، ئه وا له گه ل خه لکانى ئاساییدا تیکه ل بم.) تهواوئیک سه رسام بووم کاتئیک له ژئیر خۆره تاوئیکى به هارییدا له (ئه نگادین)،

لهنیوان (سیلسماریا) و (سیلقا پلانا) دا بهدوای ئه و بهرده شیوه ههره مییه دا دهگه رام که لهوئ بۆ یه کهم جار خهونی (گهرا نهوهی نه مریی) داگیری کردیت. بهنالئه و گریانهوه هاوارت کرد: "گهرچی ژیانم تالئه و بهرگه ناگیریت، بهلام با ههر به بهرکهت بئی و هیوادارم ههر دووباره و دووباره بیتنهوه!" چونکه لهزهتی تالی قاره مانانهت دهچهشت، لهزهتیک که بهلای رۆحه نهویسه کانهوه له شه هادهت دهچوو: (ببینینی هه لدره کهی بهر دهمت و بهره و پیشقه چون بئی ئه وهی ترس سازشت پین بکات!)

ترۆپکه کانی بهر دهتم له ژیر هه تا ودا هه لمیکی شینیان ده رده دا، له دووره ودا دهنگیکم ژنهفت و له ناکاوێکرا چپایهک به فر هه ره سی هینا. بیرم هاته وه هاوړیکهت چی بۆ نووسی بویت. بۆی نووسی بویت: (که کتیبه کانت ده خوئتمه وه، وا هه ست ده کهم له دووره و تافه تافی قه لبه زه ده بیهم!)

له ریگه مدا به ناو سیلسماریا دا، کاتیک له پردیکی بچوک ده په ریگه وه که به گۆرستانیکی ها که زایی کو تایی ده هات، له رزه له رز به لای راستدا لام کرده وه، ته واوێک وه که هه ستی پیکردنی زه ردهشت له لاته وه، منیش هه مان شیوه ههستم ده کرد سیبه ره کهم بووته دووان و تۆ له پالما ده رۆیت.

ئهی شه هیدی مه زن، ته واوی جهنگ و میحه ته کانت له زه پیندا وه دیار ده که ون، کاتیک که لیوړیژ بویت له جحیلی و ناره زوو، هه میسه پالئه وانانت ده خسته بهر لیژمه ی پرسیار، تا ئه و پالئه وانه هه لژیریت که دلته قۆزخ ده کات. ئیدی ئه و رۆژه هات له گه ل شۆپینه اوه ر، ئه و بهر هه مه نه ی باکووردا رووبه روو بیتنه وه، له بهر پیندا دانیشتی و که وتیته دۆزینه وهی خهونی قاره مانی و نا ئومیدانه ی ژیان: دنیا خولقی تراوی خودی خودم، هه موو شتیک، چ دیار و چ نادیار، خه ونیکی فریوده رانه یه، جگه له ئیراده چ شتیکی تر بوونی نییه، ئه ویش ئیراده یه کی نابینا، بئی سه رتا، بئی کو تایی، بئی نامانج، سه ره رۆ، نه ئه قلی و نه نئه قلی، به لکو هیو لایی. کاتیک ده که وتیته چوارچینه ی زه مه ن و شوئنه وه، ده بیتنه شیوه گه لی بی شومار. ئه م شیوانه ده سرپته وه، پاشان شیوه ی نوئ ده خولقی نئی و هه مدیس ده یان لیش شینتیه وه و تا هه تا هه تابه به م شیوه یه بهر ده وام ده بی. شتیک نییه به ناوی پیشقه چون، چاره نووس له ژیر فه رمانی ئه قلدا نییه، نایین و ره وشت و فیکره مه زنه کان ته سه ل لایه کی بئی نرخن و ته نی به که لکی ترسۆک و گیلۆکه کان دین. ئینسانی به هیز که ئه مه ده زانی، ئه وسا به نارامی رووبه رووی زنجیره یه ک وه هم له دنیادا ده بیتنه وه و به بینینی ده مامکی چه ند شیوه و ته مه ن کورتی مایا (*) دلشاد ده بی.

ئهی په یامبه ری ئاینده ی ئینسانی بالا، ئه وهی که پیشتر پیشبینیت کردبوو، هه نووکه به وینه ی تیو رییه کی توکمه و چنراو وه دیار که و ته وه و گه یشته ترۆپکی خهونی قاره مانی، شاعیر و فه یله سوف و جهنگا وه که پیشتر له نینو دلته به شه ره اتیوون بوونه برا، ئیدی زا هیدی جحیل، له مۆسیک و

(*) Maya له بهر ده تدا هیزی سبهر و جادوه، له کو تایی دنیادا هیزی مایا له کار ده وه ستی و هه موو شتیک ده گه پته وه بۆ ئه سلای خۆی. مایا نه واقیبه یه و نه ناواقیبه ی، نه بوونه و نه عه دم، له هه مان کاتدا نه بوون و عه ده میسه. مایا مه رزی نیوان وه دیار که وتنی بوون و دیار نه مانی و بیه.

گۆشه گیری و پیاسه درێژه کانی دا بۆ ماوه یه کی دیاریکراو تامی به خته وه ری چهشت. جارێکیان که له چیا بارانیک به لیژمه به سه رتا دای کرد، نووسیت: "واتا ئه خلیتاییه کان به من چی؟ ئه مه بکه و ئه وه مه که به من چی؟ برووسکه و تۆفان و ته رزه شتیکی ترن، هیزی ئازاد و خالین له وانیه ئه خلاقی.. چه ند به خته وه ر و به هیزن ئه و قوده تانه ی که دوورن له گوشاری فیکر!"

رۆژتیکیان له به هاری جحیل پیندا، کاتیک قه ده ر تۆی له گه ل مورشیده که ی ترن، دوا ی شۆپینه اوه ر به یه ک ناساند، رۆحت تژی بوو له تالی و تفتیبی. ئه و پیاوه (شاگنه ر) بوو، پیاوێک که گه وه ترین له زه تی ژیان ی پین به خشیت.

ساته وه ختیکی مه زن بوو، ته مه نت بیست و پینج سالان بوو، ره و تارت نارام و به شکۆ و چاوانت ناگرین و به قوولا چوو. شاگنه ر ته مه نی په نجاو نو سالان بوو، له ترۆپکی هیزدا، تژی له خه ون و کار، هیزیکی سروشتی بوو که به سه ر سه ری نه وهی نویدا ته قیبه وه. به جحیلانی ده گوت: "شانۆیه کم ده وئ تیایدا به ئازادی بکه ومه دا هینان، وه رن و ئه و م بده نی. خه لکیکم ده وئ له قسه کانم بگن، ده ی ئیوه ببنه خه لکی من، یارمه تیم بدن، ئه رکی ئیوه یه یارمه تیم بدن، من به ره و بالا یی بوونتان ده به م!"

هونه ر تاقه ریگه ی رزگاری بوو. شاگنه ر ئاواها بۆ (شا لوپس) ی نووسی: (هونه ر له نومایشکردنی ژیاندا به شیوه ی گه مه، ترسناکترین لایه نه کانی ئه و ژیا نه ده کاته وینه ی جوان. به و جوژه به ره و بالا ییمان ده یا و سه بووریمان ده دا ته وه.)

به وردی گوت راده دتیرا و وشه کانی مامۆستات ده کرده گوشت و خوین و له پالیدا ده جه نگیت. سه رنجی فه یله سوفانی پیش (سوکرات) تدا، ناکا و له نه رزه وه، قۆناغیکی گه وه و قاره مانانه له پیش چاوانت وه دیار که وت، قۆناغیکی پر له پریشکی به سیره ت و خه رافه ی ترسناک و بیری تراژیدیانه و رۆحگه لی خه مین که هه لدریان به نه فسانه گه لی شادی هین دا پۆشی و به سه ریدا زال بوون. ئیره ئیدی گریکستانی ئه فسانه یی نه بوو که مامۆستایانی قوتا بخانه بۆیان وینا کردبووین، به لکو سه رزه مینیکی به خته وه ر و هاوسه نگ بوو که به ئارامیبه کی دل سافانه و زه رده خه نه ئامیزه وه رووبه رووی گریان و مه رگ ده پۆوه. ئه م ئارامیبه کو تایی هات، ئه مه ش به ری دره ختیک بوو که که وتیوه ژاکان. به ر له ئارامبوونه وه، بئی سه رو به ری له سینگی گریکستاندا نه راندی: (خواوه نده کی کیوی - دیونیزبۆس - له چیا و ئه شکه وته کاند، ژنان و پیاوانی بۆ سه مایه کی شیتانه راکیشا. ته واوی گریکستان وه کی ماینادا) (*) سه مای ده کرد.

له نینو تاوی ئه قلی تراژیکدا، هه نووکه هه ولت ده دا که رت که رتی خه ونه که ت له گشتیکدا جیگه که یته وه، ئاپۆلۆ و دیونیزبۆس، دوانه یه کی پیروژ بوون که تراژیدیایان هینایه دنیا. ئاپۆلۆ خه ونی هاوا ئه نگی و جوانی دنیا ده بین، بیجوولئه، له ئابلۆقه ی ئیندیفا دیولیه تی خۆیدا ماوه ته وه، هیتور و

(*) Maenad له ئه فسانه ی گریکییدا ماینا ده کان له گه ل دیونیزبۆس دان. تاجی لاوا و به سه رو رمی تابه تی یا خود جام به ده ست و گوزارشکه ری رۆحی به دمه ستیین.

دلتیا له نیو زه ربای به لرفه ی دیارده کاند اړاوه ستاوه و چیر له و شه پولا نه ده بیته که ده پرتنه خه ونه کانیه وه. نیگای لیو پرتنه له نور. ته نانه ت کاتیک خه م یان توو پری کونترولی ده که ن، هاوسه نگیی مه له کوتی له ق نابیی.

دیونیز یوس گه ماروی ئیندیقا دیولیه ت تیکو پیک ددها. خوئی هه لده داته ناو زه ربای دیارده کان و شوپتی شه پوله ترسناک و رهنگا وره ننگه کان هه لده گرئ. ئیدی ئینسان و درنده ده بنه برا، مهرگ له شپوهی یه کتیک له ده مامکه کانی ژیاندا وه دیار دهرده که وی. وه همی (چند شپوه) دوو که رت ده بی و ئیدی خو مان رو به پرووی حه قیقه ت ده بیینه وه. کام حه قیقه ت؟ حه قیقه تی ئه وهی ئیمه هه موومان یه کتیک، هه موومان پیکه وه خواوند ده خولقیته، حه قیقه تی ئه وهی که خواوند سه له فی ئینسان نییه، به لکو وچه یه تی.

گریکیه کان له پال قه لای ئاپولودا، له سه رتادا هه ولبان دا شورا یه ک له به رده م ئم هپزه جلّه و نه بووه دیونیز یوسیه دا هه لچن که له نرز و زه ریاوه ده هات تا خوئی بگه یه نیته سه ر زه مینی گریکستان، به لام نه یان تسانی به ته واوه تی دیونیز یوس که وی که ن، ئیدی پاشان پیکه وه بوونه هاوړی و تراژیدیا یان خولقاند.

دیوه دیونیز یوسیه کان له درنده یی دامالران و یقاری پروگیری خه ون نوقمی شکوی کردن، به لام دیونیز یوس وه ک پال هوانی هه میشه یی و تاقانه ی تراژیدیا مایه وه، ته واوی قاره مان و ژنه قاره مانانی تراژیدیا ده مامکی ئم خواوند خواونده ن، ئه وان زه رده خه نه و فرمیسیکی ناسکن و به شکوی ئاپولونی ده دره و شپینه وه.

پاشان تراژیدیا ی گریکی له نا کاو محف بوو، شیکاری لژیکانه کوشتی. سوکرات به دیالکتیکی خوئی هوشیاری ئه پولونی و مهستی دیونیز یوسیه نه ته فروتونا کرد. تراژیدیا له لای یوریدس، له بری سوزی خواونده انه، بۆ ئاستیکی ئینسانیی دابه زی و بووه مه وعیزه یه کی سو فیستیایی بۆ بانگه شه یی بری نوئی. ئیدی جه وه ره تراژیدیه که په بییه وه و بز بوو.

به لام مهستی دیونیز یوسیی وه ک خوئی مایه وه و له سونه ته نهیته و ساته وه ختی نه شوه مه زنه کانی ژیانی مرؤقدا درتزه ی به مانه وهی خوئی دا. به سه رسورمانه وه له خوت په رسی چما ئیا هه مدیس خوئی له قلاقه تی خواونده نیاننه ی هونه ردا ده رازنیتته وه؟ ئیا رچی سوکراتی - به اتا یه کی تر زانست - هه تا هه تابه دیونیز یوس به زنجیر کراوی ده هیلتته وه؟ یاخود هه نوکه که ئه قلی ئینسان په ی به سنوره کانی خوئی بر دووه، ده شی شارستانییه تیکی نوئی که سوکرات روخساری بچ - سوکراتیک که دوا جار موسیکی ده ژند - وه دیار که وی؟

تا ئم قوناغه، ئامانجی شارستانییه تی ئیمه بیرباری ئه سکه نده ریه بوو. به لام تاجی سه ر سه ری زانست له ق بیو، رچی دیونیز یوسیه نه هه میشه له رچه نیندا بوو. موسیکی ئه لمانیایی له (باخ) وه تا فاگنه راگه یه نه ری ئه و رچه نینه بوو، سپیده ی شارستانییه تیکی تراژیکی نوئی له وه دیار که وتنا بوو. تراژیدیا له ئه زمونی له دایکبوونیکی تر دا بوو، ئیدی چو ن ئم دنیا وه همیبه، چو ن ئه و به ره هوته تاریک

و نوته که ی شوپینها ودر گورا؟ چوناو چونی هه موو شته بی گیان و مردوه کان که وتنه ناو گه رداوی ره خنه ی ئه لمانیا بییه وه!

پیغه مبه ری جحیل هاواری کرد: (به لئ هاوړی انم! فیرین وه ک من باوهر بیتن به ژیان دیونیز یوسی و له دایکبوونه وهی تراژیدیا ی دیونیز یوسی. سه رده می سوکراتیی کوتایی هات، رمی باخوس به ده سه وه بگرن، تاجی لاو لاو له سه رنیتن، بویرن بینه ئینسانی تراژیک، خو تان بۆ جه نگی مه زن ناماده که ن، باوهر تان به دیونیز یوسی خواونده ی خو تان هه بی!)

ئهی نیچه! ئاوها بوو ئه و ئومیدگه له ی که له سه ر کاره کانی فاگنه ر هه لت چنیبوون. شارستانی تراژیدیا یی نوئی له ئه لمانیا وه هه لده قولی. ئه سخیلوسی نوئی زرپ و زیندوو له پیتش چاوانتا ده جه نگی، وی سه رگه رمی ئه فراندن و ده خواست کومه کی بکه ین.

به لام پیش بییه کانی توچ وه لامیکی نه ورووژان. لیکوله ره وان ته حقیران ده کدیت و نه وهی نویتش بی جووله. گینگلت ددها و گومان چنگی به بوونتا ده کرد، به راده یه ک که ئیدی که وتیته گومان له وهی ئینسانی هاوچهرخ بگاته بالایی، نه خو ش که وتیت و قوتابییه کانیشت له زانکو ده سه ردارت بوون.

نازاریک دلی ده گوشیت، شاعیره که ی ناخ هه لدره که ی به گولی هونه ر ده پو شاندا، به لام فه یله سوفه که ی ناخ که به به های مهرگ ئاره زوی فیروونی هه بوو، رقی له هر تره زه ئارامیبه ک بوو به ئارامیی هونه ریشه وه. یه که میان - شاعیره که - ده یخولقاند و ئومیدی ده ژیا نه وه. ئه قلی ره خنه ییت بته کانی ده شکاند، فه یله سوفه که - راقه و شیکاری ده کرد و نا ئومیدی ده ژیا نه وه. ئه قلی ره خنه ییت بته کانی ده شکاند، هه میشه له خوت په رسی: (هونه ری فاگنه ر چ به هایه کی هیه؟ هونه رتیک بی شپوه و بی باوهر، ئه وه چ نه بوو جگه له سو فیستیاییه کی به تال له سه رمهستی و نه جابه تی پیرو ز، رتیک وه ک هونه رده که ی یوریدس، هونه رتیک که ته نی به که لکی خه لکانی فیدار و ته له که باز و په ککه وتوو دئ!) هه نوکه نیمچه خواونده که ی تو بۆ مه زری مرؤقیکی ریاکار هات بووه خوار، فریو دابوویت، له سه ر به لینی خوئی نه بوو، هه نوکه کاری له سه ر باه ته مه سیحیه کان ده کرد و (پارسیفال) (*ی) ده نووسی. قاره مان - هه مان ئه و که سه ی به لینی دا ئه فسانه ی نوئی بخولقیته و پلنگی ئه قل به گالیسکه که ی دیونیز یوسه وه به سه تی - تیکو پیکشکا و و له بهر پیی خاچدا که وتبوو.

هونه ر حه قیقه تی ترسناک به وینه ی جوان جوان ده پو ش، هه ر بویه ده بیته ته سه لای ترس نوکان. ئه مه بوو هاواری تازی تو، به لام ئیمه چیمان کردبا؟ ده بی حه قیقه ت بدو زینه وه گه ر ئه و دو زینه وه یه به به های ویرانوونی دنیاش بی!

ئم هاواره نوئییه، پیچه واننه ی هاواری یه که م بوو. ره خنه رده که ی ناخ به سه ر شاعیردا سه رکه وت و حه قیقه ت جوانی کونترولی کرد. به لام هه نوکه شوپینها ودریش نه یده توانی برینی خواسته زینییه کانت هه توان کات، به لکه ئیراده ی ده سه لات بوو، ژیان به ته نی ئیراده ی ژیان نه بوو، ژیان به ته نی به پاراستنی

(* Parsifal نوری پارسیفاله ستایشی مه سیحیه ت و به زه یی و ئه قینی عارفانه دا.)

خود داناسه کنځ، به لږکو ناروزوی له پخوانوازی و کونترول کړدنه.

هونه چیدی نامانجی ژبان نه بوو، به لږکو پشوو په کی که مخایه ن بوو له جه نگی ژباندا. مه عریفه بالا تر له شیعرو و سوکراتیش گه وره تر له نه سخیلوؤس. گهرچی حقیقه ت مهرگبار، به لام له دره وشاوه ترین و به سه مه ترین دروگان بالا تره. به دلنیکي شکاو و جهسته په کی نه خو شوه، دهرگا به درگا و کتو به کتو ده گه رایت، گهرما له په لوپوی خستبوویت، به فر چوانتی دهرژانه وه، نه عسابی بهر قامچی دابوویت، به هوئی بی خه و بیه وه خووت به به کاره پتانی ماده دی هتورکه ره وه گرت، له ژوروی سارد و ناخوش و په رپووتدا ده ژیايت، به لام به شانازیبه وه ده تگوت: (ئینسانی نه خو ش بوی نیبه نه فره ت له ژبان کا!) سرودی خو شنودی و له شساخی، سرک و دره وشاوه له ناخی نازاره کانتته وه له ده قولی.

هه ستت ده کرد تویکی مه زن له ناختا شین ده بی و هه ناوت ده جوئی. روژتکیان له نه نگادین پیاسه ت ده کرد، له نا کاو تکرپاوه ستایت، کاتی بیرت له وه کرده وه که زه من بې سنوره و ماده دیش سنوردار، ترس سه راپاتی له خو گرت. بویه ده بی به ناچاربی سته وه ختیکی نوئ به رپوه بی که ته او ی پیکه پتینه ره کانی ماده، ریک وه کی پتیشوو، هه مدیس له دایک بینه وه. دواي هه زاران سه ده، که سیتیکی وه ک تو - له راستیدا خودی تو- هه مدیس له سه هه مان هم گردول که په راده وستی و هه مان بیرگه کی بو دی، نه مه ته نی په ک که رت رو نادات، به لږکو ژماره په کی بیتشومار جار. بهم جوړه چ نومی دتیک نیبه به ناینده په کی باشتر، چ رزگار بیبه ک له گوړی نیبه، بو هه تا هه تابه و به هه مان جوړ و به شتوبه په کی به کسان به ددوری ره وره دی زه مه ندا ده سو رویتنه وه. بهم ریکه په، ته نانه ت زو تپه رترین شته کانی شته به نه مرپی ده گن و ناچیزه ترین کرداره کافان گرنگیسه کی له راده به در وه دس دین. له نه شوه ی نازاردا غه رق بوویت. گه رانه وه نه مرپی، مانای نه وه بوو که عه زابی تو بی کوتابی و عه زابی دونیاش بی چاره سه ر، به لام غرووی زاهدانه ت هانی دایت به خو شنو دیبه وه دهرگا به رووی شه هاده تدا والا که ی ت.

به خو ت ده گوت: "ده بی کاریکی نوئ به خو لقتی نری، نه کی منه بی خو لقتی نری تا ئینجیل یکی تر به به شه ریبه ت را گه یه نم. به لام له چ قالبیکدا؟ سیسته می فله سه فی؟ نا! ناخر فیکر ده بوو به سه به کی غه زل سه رکا. داستان؟ پتیشینی؟ له نا کاو تکرپا فوړمی زه رده شت له زه پتندا پرسنگی دا.

له میانه ی هم نازاره چی ژبه خسه دا بوو که (لوسالوم) تو ی بی نی. هم سلاقه ناگرینه به زه پتینیکی تزی له وروژان و کوچکاویبه وه له به رامیهر تو ی شه هیدی گه ورده ا کرنوشی برد و له ده وه را گوئی بو رادیرایت، تو سه خاوه تهم ندانه روچی خو ت پین دا، نه ویکیش که هه رگیز تینویتی نه ده شکا، به زه رده خه نه وه تا دوا یین دلوی لی نوشی. چنه د سالیک ده بوو دهر وازی دل ت به ناوها دلنییا بیبه که وه نه کرد بووه، بلتیه سی تین و تاو و سه مه ریک که ژنان له روچی نیمه دا پتی ده کن، له روحتا بی نه بیوو. هه ستت کرد دل ت له ژیر زری جه نگیسه که تا ده تویتنه وه. نه وه دمه و ئیواره په ی خو ت کرد به هو ده زاهدانه بیبه که تا، بو په که مین جار فه زای ژیا نت بونی ژنی گرت و نه بو نه ت تا قولایی روحت هه لم ژت.

نه ی زاهد، شیرینترین راچه نین تا نه و چیا یانه ی که په نات تیا یاندا گرت به دواتا هاتن. به نارامی چاوه رپی گه یشتنی نامه ی نه و ژنه بوویت. روژتکیان چوار به ی ت شیعری بو نار دیت، تویش هه روا که وه ک کوړیکی ته مه ن بیست سالان دل ت وه خورپه که وت، له ژیر دار سنه و به ره لاکه و ته کانا که و تپته

خوتپنده وه دی:

نه سیری ده ست و چاوانی تو
له کوپوه ده توانیت هه لبتیت؟
گه ر بيمه نه سیری تو، ناخوارم هه لبتیم
پتیم وانیه ته نی به ویران کړدنه وه بوه ستیت
ده زانم تو به سه ر هه مو مه خلوقیکی زه مینیدا تپده په ریت
چ شتیکی له سه ر عه رد نامینی ده ستی لپوه نه ده ی ت
ژبان به بی تو جوان ده ی ت
به لام له گه ل نه وه شدا... تو ژور شایسته ی نه وه ی ت پرت.

پاشان په کسه ر روژانی شومی جو دایی هاتن، نه و ژنه ت تو قاندا، ده تگوت دارستانیکیت شهوت به سه ردا هاتبی. له و تاریکاییه ی تو دا، نه و ژنه نه ی توانی خوا وه ندی چکوله ببینی که زه رده خه نه ی بو ده کرد و قامکی نابوه سه ر زاری. سه رله نوئ شه هید بوویتنه وه، نه خو ش و گوشه گیری و بیتده نگی، له دره ختیکی ده جوویت له ژیر باری میوه دا چه مایپتته وه و خواخوای ده سگه لیک کی بی، بیتن و میوه کانی برنن. چه ندیک له وسه ری ریکه کان ده وه ستایت و له شاره کانی ئینسانت ده نوړی، که چی که سیک نه هات. له گوشه گیری نندا هاوارت کرد: "چما چ که سیک نیبه خو شی بویم؟ چ که سیک نیبه سووکا یه تی و گالته م پی بکا؟ کوانی کلنسا نه فره ته کانیم به سه ردا دابار تینی؟ کوانی ده ولت سه رم بپه رتینی؟ من هاوارده که م و هاوار ده که م، نه ری که س گوئی لیم نیبه؟"

به لام له ته نه یایی و له م هیجرانی یارده ا، نومی دتیک کی نوئ له ناوه ت را پرسنگی دا- توویکی نوئ، سو په رمان - سو په رمان بوو که نامانجی دونیای پیک ده هیتا، نه و بوو که رزگاری له له پی ده ستی دا و نه و بوو وه لامی پرسپاره دیرینه کانتی ده دایه وه، وه لامی نه و پرسپاره ی که چما ده کړی ئینسانی هاوچه رخ به بالایی بگات؟ به لئ ده شی، ئینسان ده توانی به بالایی بگات، مه سیح هم بالییه ی به ئینسان نه ده دا، وه ک نه وه ی فاگنه ر له کاره نو تپه که یدا وه عزی بو دده ا، به لږکو له ریکه ی خودی ئینسانه وه، له ریکه ی فه زل و هه وله کانی نوزستو کراتیه تی نوپوه ئینسان ده ی توانی سو په رمان وه دیبتی. گه رانه وه نه مرپی چنگی له گه رووت نابوو، سو په رمان (*) یکی نوئ بوو که ده ی توانی به سه ر ترسی ژباندا زالی. هونه ر نا، به لږکو هیز. نه ی دونکی شو ت، تو خوا وه ندت به ناشیکی هه وایی زانی و که و تپته ویران کړدنی.

هاوارت کرد: "خوا وه ند مرد!" وات گوت و نیمه ت هینایه لپواری خه رند. ته نی نومی دتیک هه په، نه ویش نه وه په که ئینسان پتپوسته له سروشتی خو ی نه ولاده تر بروا و سو په رمان به خو لقتی ن، نه مه نه و کاته په که ئیداره ی ته واوه تی و ریکه خستنی سه راپا گیری که ونی ده که و پتته نه ستو و گوری هه لگرتنی

(*) Chimera نازه لیک کی خه یالنی له شیر و بز نه من ده جوو، هه ندی جار له شتیه ی نازه لیکدا به سه ری شیر و له شی بز ن و کلکی هه ژدیها به رجه سته یان ده کرد، هه ندی جاری تریش به سه ری شیر و سه ری بز ن.

ئاوھا ئەرکىتىكى دەپى. خواھەند مرد و ەرشەكەى چۆل و ھۆل، ئىمە لەجىگەكەى دادەنىشىن. چما ئىدى ھەنووكە ئىمە لەدونىادا تەنھان؟ چما ئاگاكەى سەرى مردووه؟ باشتەر، لەمەولا كار دەكەين، نەك لەبەرئەوھى ئەو ئەمرمان پى دەكا، نەك لەبەر ئەوھىش كە لىتى دەترسىن يان ئومىدما ن پىبەتە، بەلكو لەبەر ئەوھى خۆمان دەمانەوئى كار بكەين.

(گەرئەوھى نەمرى) چۆلھۆل بوو لەئومىد و سۆپەرمانىش ئومىدى مەزن. ئەدى چۆناوچۆنى دەتوانئى ئەم دوو دژە ئاشت بکرىنەوھ؟ ئەمە ئازارىكە بەدەر لەوھەسف. لەو كاتەوھ بەدوا رۆحت بەسەر گەرداوى دىوانەبىبەوھ بالى لىك دەدا، زەردەشت تەنى وەك ھاوارىك ماىوھ، ئەم شىعەرە تراژىكەت بەنبوھناچلى جى ھىشت و ھەنووكە ھەولت دەدا بەشپوھىەكى زانستى بىسەلمىنىت كە جەوھەرى ژيان ئىرادەپە بۆ قودرەت.

ھاوارت كرد: (ئەوروپا لە نغرىبوونداپە، دەپى گوى بۆ پرهەنسىپى توندوتىژانەى رابەرەكانى رادىرئى، رەوشتى باوى ئەمىرۆ رەوشتى كۆپلەكانە، پىلاننىكە لاوازەكان دژى بەھىزان چىنوبانە، مىگەل دژى شوان ھۆنىوبانە تەوھ، كۆپلەكان موزىرئانە بەھاكانىيان بۆ سوودى خويان ئاوەژوو كردۆتەوھ، بەھىز بووئە خوتىرى و لاواز و نەخوشىش بوونەتە چاك. ئاخەر ئەو كۆپلەگەلە بەرگەى عەزاب ناگرن، ئەوانە مرۆدۆست و مەسىحى و سۆسىالىست، تەنى سۆپەرمانە دەتوانئى دەستوورى نوئى دارىژئى و ئامانجى بالاو نوئى بەجەماوهر بىخەشى.)

ماھىبەتەى ئەم ئامانجە، رىكخستنى گونجوى خەلكانى پىزەپەر و رەشەخەلك، رۆلى جەنگ لەم قۇناغە تراژىكىبە نوئىبەى مېژووئى ئەوروپادا، ئەمانە لەو كىشانە بوون كە لە دواپەمىن سالانى لەششاخىتدا شەكەتەيان كەردبووت، كاتىك نەتتوانى چارەسەريان بكەيت، ھەمدىس سەرلەنوئى خۆت بۆ قەسىدە دىئىزىئوسىسىبەكان تەرخان كەدوھ. ئىدى بەرەشېنىبەكى تالەوھ سترانى خۆت چرى:

خۆر رۆدەنىشى

ئىدى تىنوئىبى زۆرت بۆ ناھىتى

ئەى دلى سووتاووم

ئەمىرۆ تەرپوېرىبەك ھەپە لەفەزادا

ھەست بەھەناسەى نىو زارى نەناسان دەكەم

سەرماى مەزن بەرپوھىە.

ھەوا سەير و پاكزە

چما ئەمشەو

سەرنجىكى گالتەجارانە و فرىودەرانەى نەدام؟

ئەى دلى ئازاى من... ھەر بەھىز بە مەپرسە بۆ!

ئەمە ئىئوھارى ژبانمە

خۆر رۆدەنىشى.

ئەوھى ئىنسان مۆلەتى بىنىنى نىبە، تۆ بىنىت. لەودىو ھەوسەلەى ئىنسان و لە لىئوھارى خەرەنددا سەمات كرد و پاشان تىپادا نوقووم بووت.

تارىكى بەخىراپى ئەقلى كۆنترۆل كەردىت، ئەم تارىكايىبە، يانزە سال، تا كاتى مردنتى خاىاند. ھەندئى جار كىتەبىكە بەدەستەوھ دەگرت و دەتپرسى: (منىش كىتەبى نايام نووسى... واىه؟) كاتى ویتەى فاگنەريان پىشاندايت، گوت: (ئەم پىاودم زۆر خۆشەدەوېست!)

ھەرگىز ھاوارىكى لەمە جەرگەرتر لە سىنگى ئىنسانەوھ بەرز نەبىوھ، ھەرگىز بەئاوھا توندوتىژىبەكەوھ ژيانى قەدىسەك نەژىابووم، تەنانت ئەوھ لەمنالىتەشدا، كاتىك ئەفسانە پىرۆزەكانم موتالا دەكرد، تەجرىبە نەكەردبوو. پىم واپە دواى كۆتابى ھاتنى دىدەنىبەكەم لەجەلجەتائى نوئى و گەرئەوھم بۆ پارىس، دلم بەر لەزەنىم گۆرئو. بەئاوھا توندوتىژىبەكەوھ عەزابەكانى ئەم شەھىدە گەورە و بىن ئىمانە ژىابووم. ھەروا كە ئاسەواری شوئىن خوتىناوېبەكەم ھەلدەگرت، زامە دىزىنەكانم بەجۆزىكى وا دەكولانەوھ كە شەرم لە ژيانى رىك و تۆكەم و ترسنۆكانەى خۆم دەكرد، ژيانىك كە ئازابەتەى ئەوھى نەبوو پرەكانى دواى خۆى وىران كا و بەتاقى تەنى بەرەو گۆرەپانى ئازابەتەى و ناؤمىدى رەھا برىا. ئەدى ئەم پىغەمبەرە چى كەردبوو؟ داواى لى كەردىن بەپلەى يەكەم چ بكەين؟ پىنى گوتىن حاشا لە تەواوى تەسەللاكان كەين، حاشا لە خواوھەندەكان، لە زىدى باوان، لە ئەخلاق و لە حەقىقەتەكان. لەو كاتەيدا كە تەنھا و بى ھاودەم دەمىنەوھ، جگە لە تواناى خۆمان پەنا بۆ چ شتىكى تر نەبەين و بكەوېنە فۆرمۆلەكەردنى دونىابەك كە دواجار دلمانى پى شەرمەزار نەبىن. خەتەرناكترىن رىگە كامەپە من ئەوھىانم دەوئى. گەرداوا لەكوتىوھ بىن رىگەى من بەرەو ئەوئىبە. ئازابانەترىن لەزەتە چىبە؟ برىتەبە لەقەبوولكەردنى بەرپرسارىبەتەى تەواو!

ھەروا كە بەژىر داربەرەوھەكانى پارىسدا، ياخود بەكەنارى رىووبارە بەناوبانگەكەيدا پىاسەم دەكرد، ھەندئى جار لەناكاوتىكرا سىبەرەكەى ئەوم لەپال خۆمدا ھەست پىن دەكرد، تا خۆرئاووبون بىدەنگ لەپال بەكدا دەرپۆشتىن، ھەمىشە تەنگەنەفەس و بوئى گۆگردى لى دەھات، وا دەھات بەخەيالمد لە دۆزەخ گەرپايتەوھ. ھەناسە لەسەنەمدا گىرا و كەوتە ھەناسەپرەك، بەلام چى دى نەدەجەنگاين، ھەنووكە ببوونە ھاورئى، تەماشائى دەكردم و روخسارى خۆم لەبىلبىلەى چاوانىدا بىنى، ھەرچۆنىك بوو عەزابىكى بەچىز بوو، ھەمرو كىشەو گرتەكانى بۆ گواستىبومەوھ، لەپال وىدا شەرى خۆم بۆ ھاوېرەنگكەردنى ناھاوېرەنگ دەسپىكەردبوو- ئاشتكردنەوھى ئومىدى رەھا لەگەل ناؤمىدى رەھا و كەردنەوھى دەرگاىەك بۆ ئەوسەرى ئەقل و يەقىن-.

ئىئوھارىبەكەيان كاتىك خۆر لەئاووبوندا بوو، دەمانوېست لەپەكتر جىبابىنەوھ، ئەوتىك كە ھەرگىز لەگەلمد نەدەدوا، رووى تى كەردم و گوتى: "منم دىئىزىبوسى لەخاچدراو، منم نەك ئەو... دەنگى تىئى بوو لە ھەسەد و رق و ئەقىن.

پۆژی دواتر که گویم بۆ دهنگه ئەفسووناوییه که ی بریگسۆن رادیرا، دلم هیوربۆوه. وشه کانی سرووتیکی ئەفسووناوییی بوون که دەرگا یه کی چکۆله یان له قولا یی تاریکیدا وا لئ ده کرد و لیده گه ران رووناک ی بۆ دهره وه برژی. به لام زام و خوین و ناھ و ناله ی مەزن، تهواوی ئەو توخمانه ی که جحیلی وهک توخمی ئەفسوونکار ده یانبینی، بزبوون. ئیدی خووم به وهه گرت بجمه دهره وه و همدیس له ژیر دار به پروه کاندایه کهومه ییاسه، تا ئەو کهسه ی تر بینم، ئەو کهسه ی که بریندار دهکات.

ئەو پۆژانه هەرگیز زام به قسولایی پۆنه چوه بوو، ده بوومه شه ریکه نازاری، به لام به ته رزیک ی رووکه ش، ههروه کی قه دیس فرانسیسکۆس، کاتیک که پیغه مبه ری کینوی برینیکی ناسۆر له جه سته ی پهیدا ده بوو، ئیشی برینه که ی ده گه ییبه جه سته ی منیش، پیستم رهش و شین هه لده گه را، هه ره ئەو نده و ته واو. دواتر بوو زامه کانه ده میان کرده وه، واته ئەو کاته ی که مه لایکه تی عه زاب – وهک ئەو ی که ی پی شیبینی کردبوو – به سه ره خه لکیدا دابه زی. به لئ، بیرم دیته وه دواتر، دوا ی چه ندین سا ل له لهنده ن، هه مدیس وه رزی پاییز بوو، له باخیکدا له سه ره سه کۆبه ک دانیشتنبووم، فه زا لئواولئو بوو له ترس. سۆپه رمان له گۆشه یه کی دنیادا له دایک بیوو، به وریکی چنگ به خوین له جیگه یه کی ئەم دنیایه دا پیتی وابوو که ی سۆپه رمانه، ئیدی له لانه که یدا خۆی بۆ دابین نه ده کرا و تاسه ی ده سه لاتخوازی قۆرخی کردبوو. جه نگیزخان ئەنگوستیله یه کی ئاسنینی کردبوو په نجه که ئەم وشانه ی له سه ره هه لکۆلرا بوو: (راستی روستی) واته (هینز حه قه). سه ده ی ئیمه یه هه مان ئەنگوستیله ی کردبوو په نجه. دتوی سه رده مه که ی ئیمه له و پادشا ئەفریقاییه ئەفسانه ییبه ده چوو که له گه ل دوازه ژن و دوازه گۆزانیبیژ و به بیست و چوار به رمیل شه رابه وه بۆ به رزترین قه لا له قه لاکانی سه رده که وت، ئەم پادشایه درتژ وهک بورج و قه له وهک به راز و کولکن بوو وه کی مهبوون، ته واوی شار له سه ما و گۆزانییدا ده که وته له رزه، کوخته دتیرینه کان دهروو خان. پادشا سه رته تا سه ما ی ده کرد، پاشان که شه که ت ده بوو له سه ره به ردیك داده نیش و ده یاده قاقای پیکه نین، که له پیکه نین ماندوو ده بوو، ئەوسا ده که وته باویشکدان و هه ره بۆ سه رگه رمیی خۆی، یه که یه که ژن و گۆزانیبیژ و به رمیلی به تالی شه رابه کانی له قه لاکه وه فری ددایه خواره وه، به لام به وه شه وه هیشتا هه ره دلئ هیور نه ده بۆوه و ئیدی ده که وته لاوانده وه ی ئیش و نازاری له سه بووری نه ها تووی پادشایان.

منالیک ی پۆژنامه فرۆش هات و به ده نگ ی به رز دوا هه واله کانی جه نگی ده خوینده وه، خه لکی له شه قامه کاندایان له مستیاندای بوو، وا پین ده چوو دلئان له لیدان که وتین، هه ندیکیان به په له ریگه ی ماله وه یان ده گرت به ره، وهک ئەوه ی بیانه وئ دلئابین له وه ی که هیشتا منداله کانیان زیندوون!

تارماییه که هات و له لامه وه دانیشت، که سه بیرم کرد له رز دایگرتم، خۆی بوو. ئەوه کئ بوو ئەو کهسه ی هاواری کرد: جه وه هری ژبان بریتیه له په رۆشبوون بۆ پاوانخوازی و کۆنترۆلکردن. ته ننئ قودرته که شایانی حه قه؟ کئ پی شیبینی سۆپه رمانی کرد و له گه ل پی شیبینی کردیدا له گه ل خۆیدا هینای؟ سۆپه رمان ها تووو، پیغه مبه ره تر سنۆکه که شی لیره بوو، هه ولی ددها خۆی له ژیر پاییزه دره ختیکدا وهشارئ. ئەوه ئەوه ولین جار بوو هه ستم به ناوها هاوسۆزییه کی تراژیکیانه له گه لیدا ده کرد، چونکه

یه که مین جار بوو به رۆشنی ده مبینی که هه موومان شمخالئ شواتیک ی نادیارین، فوومان پیندا ده کا و نه غمه خۆشه که ی خۆمان پین ده ژهنئ، نهک ئەو نه غمه یه ی خۆمان هه زمان به ژنه فتنییه تی.

له چاوانی به قولا چوو، برۆی پو و سمیله شوپه که ییم روانی و به ئەسپایی پییم گوت: "سۆپه رمان ها تووه، ئەمه ئەوه بوو که تۆ ده تووست؟"

وهک وه حشیتیک ی بریندار که له هه ولی خۆحه شارداندا پین، خۆی گرمۆله کرد، دهنگی پو له شانازی و نازاری له و دنیای تره وه دهنگی دابه وه: "به لئ!" له و کاته دا هه ستم ده کرد که چۆن دلئ شه قار ده پین.

- "تۆ ئەوه ت چاند، ئەلعان بنۆره چیت دوور بوه ته وه... ئەمه ت پیخۆشه؟"

هه مدیس له و دنیای تره وه هاواریکی نا ئومیدانه و به سوئ به رز بۆوه: "به لئ!"

ئهمجاره ش ته نها که وتمه وه و له سه ره سه کۆکه هه ستم تا باخه که جئ بیلیم. ریک له و ساته دا بۆمب هاو پتیک به ئاسمانی ئەو شاره تاریکه وه گرماندی، فرۆکه بوو، فرۆکه یه که له یۆناردۆ دا قینشی له شپوه ی بالنده یه کی قاقزینی مبه ره باندا مه زنده ی ده کرد که له کاتی هاویندا، به ره له دوندی به رزی چیاکانه وه هه لده گرت و به سه ره شاره کاندایه پیرژینئ تا فینکیان کاته وه، ئەلعانیش به باری بۆمه وه به ژوور سه رمانه وه تیده په ری. بیرم کرده وه به هه مان شپوه – له کاتیکدا که هیشتا پیغه مبه ری ناشتخوازی جه نگم له زه یندا بوو – ئەندیشه کان هه ره وهک بولبولانی سپیده، له زه ینی ئینسانه وه به رز ده بنه وه، به لام هه ره که سه رنجی چاوچنۆکانه ی مرۆقیان به رده که وئ، ئیدی ده بنه ده عباگه لی برسی و مرۆخۆر. ئەم پیغه مبه ره به ده خته، نا ئومیدانه هاواری ناره زایه تی لئ به رزده بیته وه که: (ویستی من ئەمه نه بوو!) به لام ده عباکان به هه را و زه ناوه به ژوور سه ریدا تیده په رن و به نه فره تی ده کن.

له م ساته وه خته برسی و قه یراناوییه ی جحیلیدا، نیچه خۆراکیک ی به هیزی وه کی خۆراکی شیری دهرخوارد دابووم. ئاخ من له ناز و نیعمه تدا گه وه ببووم، ئەلعانیش هه م ئینسانی هاوچه رخ که خۆی له هه لومه رجیک ی نه ویدا بینیبۆوه و هه م مه سیح که ئینسان نه ی کردبۆوه، له هه لومه رجیک ی زۆر سنوورداردا بوو. له توره ییدا هاوارم کرد: ئاخ له دهغه لبازی مه زه ب که پاداشت و سزای حه واله ی ئاخیره ت کردوو تا ترسنۆک و کۆبه و خه مینان ته سه للا بداته وه که به ئارامیه یه سه ره بۆ ئاگانیان نه ی که ن و پین هیچ ئاخ و ئوفیک به رگه ی ژبانی ئەم دنیا بگرن. چ بازاریک ی جووله کانه یه که له م دنیا فلسیک داده نییت و له و دنیا هه زاره ها فلس (*) وه رده گرت، چ دهغه لبازی و به رتیلخۆری و حه ماقه تیکه. نه خیر، ئەو ئینسانه نازاد نییه گه ره به هیوا ی به هه شت بژئ و زنده قی له دۆزه چو پین. ئای چه ند شه رمه زارین گه ره ناوها له مه یخانه کانی ئومید و ژیره مینه کانی ترسدا سه رگه رمی مه ست بوون پین. چ سالانیک ژیا بووم و له مه نه گه یشتبووم، ده بوو پیغه مبه ری وه حشی بیت و چاوانم بکاته وه.

(*) له دهقه که دا "فازهنگ" به کارهاتوه که پاره یه کی به ریتانییه و به هایه کی زۆر که می هه یه و ئامازه یه بۆ هه ره شتن که ناچیزه و بیتخ پین.

تا هه نووکه بهر پتوه بردنی ته وای ئینسانمان به خودا سپاردبوو. چما دهکرا نۆرهی ئینسان بۆ له کۆلگرتنی بهرپرسیاری - نۆره مان بۆ خولقاندنی دونیایه کی تایبهت به خوومان، به ئارهقهی نیتوجه و امان - هاتین؟ شنه په کی نه هریمه نانهی سه رچلتی له مابه یینی لاجانگه گانه وه هه لئى کرد. هاوارم کرد: کاتی ئه وه هاتوو ه که ئینسان ده بێ ته وای خه ون و ئومیده کان به گیان قه بوول کات و بێ ئه وه ی چاوه پتی کۆمه کی خوا وه ند بێ نه زم و نيزام له تیکه لپیکه لیبی هه لگۆزی. به واتابه کی تر، تیکه لپیکه لیبی بگۆرئ به که وه نیتکی هاتا وه ننگ. ده بوو پارێزگاری به ئازادیی شه خسیی خو مانه وه بکه ین و به هینز و خو گرتوو له سه ری بیتی نه وه، تا به لکو ئه و ساته وه خسته بێ که هاواره بیده ننگه کان ده که ینه په یامیتکی ساکار و دروست، ده یکه ینه هه ولتکی مژده به خش و له م شه پۆله جیهانگیریه ی ئیستادا، خو مان له سه ر پیتی خو مان ده بین.

ئهم مژده یه وه که نه غمه یه کی دوور و یه که مین شنه ی به هاری ژنه فت. دلم له داربادام ده چوو، ئه و دره خته ی که زستان سه رگه رمی قامچی لیدانیتتی و ئاسمانه که ی ژوور سه ریشی تاریک، که چی هه ر له گه ل وه رگرتتی ئامازئی نه یینی هاتنی به هاردا، شه لال ده بی له شکۆفه و له بهر چاوانماندا وه دیارده که وئ. ئهم دره خته زستانانیش نوقمی شکۆفه یه، گه رچی له بهر بارێزه شدا ده له ززی، دلی شکۆفه کردوو ی منیش ده له ززی. ده شی بارێزه یه که هه لبا و هیچی پتوه نه هیتلی، به للام قه یدی ناکا، وی ئه رکی خو ی به ئه نجام گه یاندروه. پر به گه رووی هاواری کردوه که به هه رتک چاوانی خو ی به هاری بینوه. شه ویکیان خه ونیکم بین. له سه رایای ژیا ماندا خه ون هه میشه ریتونیتکی به لهد بووه، ته وای کتیشه و گیروگرتیتکم که له حاله تی بیداریدا ئه قلیان ئازار داوم و له دووی رتیکه چاره یه کی ساکار و دلنیا بووم بۆیان، له خه ونه گانه ماندا یه کلایی بوونه ته وه. ئاخه خه ونه کان کاژی زیاده گه ریه کان له خو دانه مالن و ده بنه کاکله یه کی ساکار و ئیدی ئهم کاکله یه ش ئازاد ده بی. له ته وای ئهم ماوه یه دا، وه که (سان سیباستیان) ببومه جینیشانه ی تیره کانی ئهم دوا پتغه مبه ره ی (گه رانه وه ی نه رمی). زه ینم له میانه ی تاریکیه که کۆنترۆلی کردووین و ده مانتاسیتتی، بێ هووده هه ولئى دده تا بناغه ی ئه رکی ئینسان بدۆزیتته وه. پاشان شه ویکیان خه ونیکم بین، وای بێ ده چوو له که ناری زه ریا راوه ستام و له دوور بنۆرم. ئوقیانووس شینیتکی شه به ق ره نگ و لیوانلیو له ترس و تووره بی، ئاسمانیش ره ش و قورس و ترسناک، چ شنه یه که نه ده هات، بیده نگ و یه که ریتیمی ترسناک بوون، خه ریک بوو هه ناسه م له بهر ده برا، نه مده توانی هه ناسه بده م، کۆتوپر چارۆکه یه کی سپی و ته نک له وه ده لاقه ته نگه وه که هیشتا له نیتوان زه ریا و ئاسماندا بوو دره وشایه وه. به له میتکی چکۆله له میانه ی هیمنییه کی تاسیتنه ردا له نیتوان ئه و دوو تاریکیه دا پرشنگی دده و به خیراییه کی شیتانه ده هاته پیش. چارۆکه که ی هیند پر له هه و بوو که خه ریک بوو ده درا. ده ستم به ره لای رایه لکردو هاوارم کرد: (وای دلم!) وام گوت و ئیدی خه به رم بۆوه.

ئه و خه ونه یارمه تیه کی فره ی له ژیا ماندا داوم، مایه ی شه رمه زاری بوو که نه مده توانی به دوای باوکی ئومیدو نا ئومیدکه ردا بگه ریم و له مانای شاراهه ی خه ونه که م خه به ری بده م. چما ئه دى ئه مه هه توان نه بوو بۆ ساریژکردنی ته وای نیگه رانییه کانی؟ مه گه ر ئه وه نه بوو که له میانه ی نا ئومیدیی په هادا کۆمه کی

له م به له مه بێ په روایه ده خواست؟ ئهم به له مه بێ په روایه ی که به (با) ی خو ی ده رۆیشت و خوا وه رۆشنا یی تایبه تیی خو ی و چ پتویستیه کی به که س نه بوو.

جاره های جار، له ساته وه خته دژوار و قه برانا و بییه کاند، کاتیک که هه موو شتیک چوارده ورم تاریک داده اتن و ئازیزترین هاواری و ئازیزترین ئومیده کانم جییان ده هیشتم، چاوانم لیک دنا و ئه و به له مه چکۆله یه م له نیتو پیلوه کانه ماندا ده بینیه وه. ئیدی دلم ئازایه تی ده هاته بهر و ده که وته بازدان و هاواری ده کرد: چارۆکه به رزگه وه و مه ترسه! وام ده گوت و دلم تاریکی شه ق ده کرد!

برینگه لیک نیچه کردنییه ناخمه وه برینگه لی قوول و پیرۆز بوون که هه توانه سۆفیه کانی بیرگسۆن نه یانده توانی ساریژیان بکه ن، به شتیه یه کی کاتی هیتوریا ن ده کردنه وه به للام هه ر زوو ده هاتنه وه سو ی و خوتیان لئ ده چۆرا، له بهر ئه وه ی به درتیزی تافی جحیلیم له هه ر شتیک زیاتر زام خواستوه نه ک هه توان.

له م قۆناغه دا بوو جهنگی من له گه ل نادیاردا بووه جهنگیک هوشیارانه و بپروحمانه.

له و سالانه ی یه که مدها، تووره ی بوونی قووخ کردبوو، وه بیره مدیتته وه هه سه له ی به رگه گرتنی ئاگر یازییه کانی بوونی ئینسانیم نه بوو، ژیا ن له لام بۆ ساتیک کتپه ی ده سه ند، له شتیه ی پزبسکی ره نگا وره نگ و بئیشومار له فه زادا په خش ده بووه، ئیدی پاشان بۆ یه کجاری دیارنه ده ما، کئ دا یده گیرساند؟ کئ ئه و حه مکه سیحر و جوانیه ی بێ دده ا و پاشان له ناکا ورا بپتبه زه بییانه ده یکو ژانده وه؟ هاوارم ده کرد: (نا، من ئه مه م پت قه بوول نییه، رتیکه یه که ده دۆزمه وه که بهر له کۆژانده وه بگرت!) له بهر ئه وه ی دلم به رۆخی ئینسان ده سووتا و به وه ده سه پنه را وه کانی سه رسام بووم. چما ئهم کرمی ئاوریشمه خاو و خلیچکه چۆناوچۆنی ده بیتوانی ئاوها ئاوریشمیکه مه له کوتی له ناخیدا ده ردا؟

کرمی ئاوریشم به ته ماعترین کرمه. له زگ و دهم زیاتر چ شتیک تری نییه، ئهم بۆریه پیسه دوو کونییه، ده خوا و ده ری و هه مدیس ده خوا، پاشان کۆتوپر ته وای خو راکه کانی ده کاته ئاوریشم. ئینسانیش هه ر ئاوها یه، عه رد و ئاسمان ده ره وشیتنه وه، ئه ندیشه کان به به های گرانترین جو ری ئاوریشم ده ره وشیتنه وه که ئینسان پتی پۆشیون، که چی له ناکا ورا پتیه کی زل دئ و کرمی موجیزه نوین ده پلیشیتنه وه.

سافیلکه یی و ناز و نیعه تی مندالی به (با) چون. هه نووکه ده مزانی که ئاسمان بێ سه ره به ریه کی ره شه و تژییه له بیده نگ و بیباکی. بینیبوم که له ناو گۆردا چ به سه ر جوانی و جحیلیدا دئ. ئیدی دلم چ ته سه للا یه کی ئومیده له بهر دلان و ترسۆکه کانی قه بوول نه بوو.

هیوره یور و به هه نگاوی دردۆنگانه له خه رنه د نیتزیک ده بوومه وه، به للام سه رنجم هیشتا نابه لده و نه مده توانی چاو له چاوانی بیرم، رۆحم هیشتا نیگه ران و مۆله ق، گا هه لده سایه سه ر پت و به با وه رتیکه گه نجان هه روو به رووی قه ده ری ئینسان ده بووه، گا پاشه کسه ی ده کرد و ره شبینییه کی رۆمانسیانه دا یده گرت.

دوای ماوه یه کی زۆر، زۆر زۆر، توانیم به ئه ژنۆی پته وه وه له سه ر لیواری هه لدیر راوه ستم و بێ ترس و

چ شەۋانئىكى مەلەكوتىم لەكار و خوتىندەنەۋە لەو ژوورە چكۆلەبەدا، دوور لە ياران و دوور لەنېشىتىمان گوزەراند! ناۋ بەناۋ ھاوار و پىكەنېن و نېۋەشەۋان گۆرانى عاشقانەم لە شەقامەكانى خوارە دەژنەفت. ھەندى جارى تىرش تەنن ھەر بەفرى سېى و ھېتور بوو لەسەريانەكان دەنېشت. لەبەر زۇپاكە و لەژىر رووناكىي چراكەدا كە تا درەنگانئ دەسووتا، سەرم بەسەر كىتیباندا شۆر دەكردهۋە و نەبەردە فېكرىبەكانى بەشەرىبە تەم دەژياندەۋە.

بەناۋا ئەندىشەگەلئىكى پېشىنەۋە، ئەندىشەگەلى ھەلگۆزراۋ لەجھىلئى و لەھەمان كاتدا لە پېرىش. ئەو سالانەم بەرئى كرد كە لەپارىس نېشىتەجئى بووم، خاۋەن مالمەكەم بەجۆرئىك لەجۆرەكان لئىم كەوتە گومانەۋە و بېزارى بەرۋوخسارىبەۋە ۋەدياركەوت. بەتېلەى چاۋ دېقەتى دەدام و سارد و سې سلاۋەكانئ دەسەندەۋە. ئىدى رۆژئىكىان لەۋەندە زىاتر خۆى پېن پانەگىرا و ھاوارى لېبەرز بۆۋە: "جەناب تا كەنگى ئەم ۋەزە بەردەۋام دەبئ؟"

- "كام ۋەزە؟"

- "ئەۋەى كە عەسران زوو دەگەرئېتتەۋە مالمەۋە. ھېچ كەس، چ پىساۋ و چ ژن سەردانت ناكەن، شەۋانئىش تا درەنگانئ گۆزئى ژوورەكەت ھەر داگىرساۋە. ئەدى تۆ پېتۋايە ئەم ۋەزە ئاسايى بئ؟"

- "بەلام ئاخىر مەن بەدرئىزايى رۆژ لە زانكۆم و شەۋانەئىش دەخوتىنمەۋە و دەنوسم. چما ئەمە قەدەغەبە؟"

- "نەخېر. بەلام كرىچىبەكانى تر شكاتىيان لئى كرىدووت. تۆ شتىكت لەبن سەردايە، ئەم نەزاكەت و گۆشەگىرى و بېدەنگىبە لەخۆرئى نېبە. واى خودايە، نە ھاۋرېبەك، نە ژئىك، ھەلبەت تۆ نەخۆشئىت، بەلئى بېگومان نەخۆشئىت. لەگەل رېزى زۆرمدا ناچارم بئىم ئەم ماستە بئى موو نېبە. بمسوورە، نابئ ئەم بارودۆخە درېژە بكىشئى!"

يەكەم جار خەرىك بوو ھەلچەم، بەلام يەكەندەردوۋ تىگەبىشتم خاۋەن مالم لەسەر حەقە. كاتئ بونىيادەم لەكۆمەلگەبەكى نائەخلاقيى و بئى سەرووبەردا، بەنەزاكەت و سروسشى بئى و ژنان و پىساۋان سەردانى نەكەن، ئەۋا سەرىچى ياساى كرىدوۋە، ناكرى لەكەسئىكى ئاۋا ببووردرى. لەۋتوۋە كە ژبانى مەن ھەمىشە زۆر ساكار بوۋە، خەلكى ئەۋەيان بەخەتەرنەك و سەخت لئىكداۋەتەۋە. ئاخىر قسە ۋە ھەلسوكەۋەتم ھەرچۆنىك بوۋى، بەپىچەۋانەۋە لئىكداۋەتەۋە ۋە ھەمىشە ھەلدرائە پەى بەپەنھان و شاراۋەكان بېرى.

دواتر، تەننەت ئازبىزترىن ھاۋرېم نەيتوانى ساكارىبەكى لەو جۆرەى پېن قەبوول بئى. كاتئ قەبوولئىشى كرد، پىتېۋابوۋ ئەۋا ساكارىبەك شتىكە بەدەر لە حەوسەلە ۋە بەرگەگرتن. شەۋىكىيان لەحەۋشە دانىشتىبووم و لە ئەستېرانم دەنۆرى. ئاخىر ئاسمانى پر لەئەستېرە ھەمىشە بەلامەۋە و روۋژئىنەرتىن و ئاۋارامىترىن دېمەن بوۋە، چ شتىكى نەداۋمەتئى، جگە لە ترس ھېچ شتى. ھەر كە سەرىم دەكرد، ترس

چىنگى بەدلئىمدا دەكرد، ھاۋرېكەم ھاتە حەۋشە ۋە بەسەرسامىبەۋە پىرسى: (ئەۋە چ دەكەيت لئىرە؟) پاشان گوتى: (ئاھ، قسە ناكەيت. بۆچى؟) ئەۋسا نىكتىر بۆۋە، بەسەرما چەمايەۋە و دلۆپى درشتى فرمىسكى بىنى كە بەگۆنالمدا دەھاتە خوارەۋە. كە ئەۋەى بىنى دايە قاقاي پىكەنېن و ھاۋارى كرد: (ھىيى درۆزن! رىكارا! دەتەۋى وا خۆت نىشاندەيت كە سەرىكردى ئەستىران كارىگەرە و ئەۋەتا تۆى ھىتاۋەتە گرىبان. بەلام ئەى يەسوعىي، تۆ ناتوانىت فرىوم دەيت. ھەلبەت لە خەيالى يەكئ لەم كۆترە مېيانەدايت كە بەدەورتا بالەفرە و كلكە لەقېيانە!)

پاش ئەمە، جارىكى تىرشىيان لە روسيا (پانائىت ئىستراتىيى) (*م ناسىي و پىكەۋە گەراپنەۋە گرىكسىتان. بەدرئىزايى سەفەر لئىم خورد دەبۆۋە، بەردەۋام سەيرى دەكردم و بۆى ھەلئەدەھاتەم. لەئەسىنا لەۋ بارەبەۋە لەرۆژنامەۋانئىكى پىرسى، رۆژنامەۋانەكە ۋەلامى دايەۋە: (بەخودا چ بئىم؟) ۋى پىساۋىكى ئاسايى نېبە!) پانابىتى بەستەزەمان بەدردۆنگىبەۋە پىرسى: (ئاخىر چ دەكا؟) رۆژنامەۋانەكە ۋەلامى دايەۋە: (رېك ئەمە كىشەكەبە، ھېچ شتىك ناك، تەننەت جگەرەش ناكىشئى!)

ژبانم ئاۋا بوو لەپارىس لەمىيانەى ئەۋ سئى سالەدا كە لەۋى بووم، بئى ۋەى و پەرۋش، بئى چ جۆرە سەرجلېبەك، بئى عەشقىزى، بئى مەبىخۆرى لەگەل قوتابىيان، بئى چ پلانئى سىياسى ياخود فېكرى. دواچار تەننەت ژنەى خاۋەن مالىش لەگەلئىم راھات، ئەۋ پېتى ۋابوۋ پەى بەنھىتېم برىدوۋە و ئىدى لە نەزاكەت و ساكارىي ژبانم گەبىشتوۋە، ژبانئىك كە پېشتر پېتى غەرىب بوۋە.

گوتم لئى بوو بەرئىكى ھاۋسىيانى گوت كە ئەۋىش بەيانى و ئىۋارە بەنىگەرانىبەۋە لىبىم خورد دەبۆۋە: "ھەبئ و نەبئ لەۋلاتەكەى خۆيدا سەر بەمەزەبئىكى ئابىبىي ۋە ئەم بەستەزەمانەش دەبەۋى شتىك بكا، بەلام ئەۋ مەزەبە رېگەى پېن نادا و تىشتى وا لەۋ ئابىنەدا حەرامە!" ھاۋسىكەى بەتورەبى پىرسى: "باشە گەر ئەۋ ئابىنە ئاۋاھى، ئەدى بۆچى ۋازى لئى ناهىتئى؟" خاۋەن مالم ۋەلامى دايەۋە: "دەى باشە، ئاقە رېگەچارەشى ھەر ئەمەبە!"

جانئاكەم پىچاۋبۆۋە و لەۋەدا بوو برۆم، لەگەل (سۆزان)ى كچىدا ھاتە ژوورەكەم. ئەۋ ژنە كە شىتى درۆنگ كرىنم بوو، پىرسى: "ھەنۋوكە كە گەرەكتە برۆيت، كچەكەم ماچكە!" كاتئىك كچەكە بىنى لئى نىك دەبەۋە، بەنارەزايىبەۋە گوتى: "نامەۋى نىچەۋانم ماچكەيت!"

- "ئەدى كۆپت ماچ كەم؟"

- "فەقىر، ھەركۆبىبەكت پېن خۆشە!"

ژنەكە كە خەرىك بوو لەتاۋ پىكەنېن دەكەوت بەپىشتا، ھاۋارى كرد:

"گىلە، دەمى ماچ كە!"

دانەۋىمەۋە و گۆنالم ماچ كرد.

(* Panait Istrati له فەسلئى رووسىادا، بەدىدارى كانانتراكىس لەگەل پانائىت ئىستراتى دا ئاشنا دەبئىن.

بهره‌وای پاریس جی بیلم، نیواری ریژیکیان چووم بو کلتیسی نوت‌هردام تا خودا حافیزی لی بکه‌م. یه‌که‌مین جار که ئەم کلتیسی‌یه‌م بینی له‌پاره‌به‌ده‌ر رایج‌له‌ک‌اند‌م و له‌م باره‌یه‌وه هه‌میشه سوپاس‌گوزاریم. گومه‌زی کلتیسانکی ئیتمه یه‌که‌نگیری نیوان سنووردار و بی سنوور، نیوان ئینسان و خواوند و بهیری ئینسان دیننه‌وه. په‌رستگه‌که به‌ته‌رزیک له‌ئه‌رزوه به‌ره‌و ژوور هه‌لکشاهه که پینده‌چێ بیه‌وئ خۆی بگه‌یه‌نیته ئاسمان، به‌لام ئەم جه‌ساره‌ته له‌ناکاو‌یکرا ده‌بیته خۆنه‌ویستی و له‌هه‌مبه‌ر رها‌یی مه‌حالدا سه‌ر نه‌وی ده‌کا و (قودره‌تی بی ه‌اوتا) له‌ژیر گومه‌زه‌که‌یدا ده‌نه‌خشیتێ.

کلتیسی گۆتیک حال و وه‌زعیکی تری هه‌یه، نوت‌هردام به‌ته‌رزیک له‌ئه‌رزوه هه‌لده‌گژی که وا پین ده‌چێ بیه‌وئ ته‌واوی به‌رده‌کانی بکاته تیریکی تیژ و وه‌ک بروسه‌پر بو ئاسمانی به‌هاو‌یژی. له‌م بیناسازییه‌ پیرۆزه‌دا هه‌موو شتیکی رووه هه‌لگژانه و ده‌بیته تیر. لی‌ره ئیدی چ خه‌به‌ریکی له‌لۆژیکی لاکیشه و چوارگۆشه‌ی سه‌بکی گریکی نییه، لۆژیکی که له‌سه‌روو تیکه‌لپیکه‌لییه‌وه، نه‌زمیکی ئینسانی پینک دینێ و هاوسه‌نگیه‌ک له‌نیوان جوانی و خواست‌دا دروست ده‌کا و په‌یوه‌ندییه‌کی ماقوول له‌نیوان ئینسان و خواوند‌دا هه‌لده‌چنی. لی‌ره له‌بری ئەوه سه‌رگه‌رمی شتیکی ناماقوول، جو‌ریکی دیوانه‌یی هه‌لگۆزازه‌وه له‌غه‌یب که ئینسانه‌کان ناماده‌ده‌کات و هانیان ده‌دا هێرش به‌رنه سه‌ر بیابانی پر خه‌ته‌ر و شین تا پریشکی مه‌زن - واته خواوند - له‌سه‌ر ئەرز دابه‌زین.

کێ چووانی، ده‌ش عیباده‌ت و رۆحی ئینسان ناوهای بن، به‌مۆلدانی ترس و ئومیده ئینسانیه‌کانی خۆمان، ده‌بی ئەوانه وه‌کو تیر به‌ره‌و تروپکه دووره‌ده‌ست و ئینسانیه‌کان به‌هاو‌یژین. رۆحی ئینسان لاسار و له‌خۆیاییه، هاواریکه له‌ماه‌بینی بیده‌نگی ترسنۆکانه و به‌ده‌ر له‌حه‌وسه‌له و به‌رگه‌گرتن، پمیکه توند و پته‌وه که ناھیلێ ئاسمانان به‌سه‌ردا پرووخی.

به‌دیقه‌تدانی ئەم تیره‌ی بی ترس به‌ناخی ئاسماندا هه‌لده‌گژی، هه‌ستم کرد رۆح توند و توکمه‌تر ده‌بی و ده‌بیته تیر.

کو‌توپر له‌خۆشیدا هاوارم کرد. چما هاواری نیچه‌ش ناوهای بوو؟ چما هاواری ئەو تیریکی نه‌بوو به‌ره‌و ئاسمان هاو‌یژرا؟ ئەدی بروسه‌که‌پرێک نه‌بوو که ته‌مای بوو خواوند ده‌سگیر کا و له‌سه‌ر عه‌رشه‌که‌ی دایگری؟

چ هه‌ستییکی به‌خته‌وه‌ری دایگرتم کاتی خۆرنشینان ناوا له‌ژیر که‌وانه گۆتییه به‌رزه‌کاندا پیاسه‌م ده‌کرد و شه‌لال ده‌بووم له‌م رۆحه زه‌رده‌شتیه‌ی له‌به‌رد و ئاسن و زه‌خه‌فه‌ی رهن‌گا‌وره‌نگ و ده‌نگدانه‌وه‌ی ئەرگه‌نونی نادیار و مه‌له‌کو‌تی پیکه‌تووه.

ئاوا هیتور هیتور، به‌دلیکی تژی له‌پرسیار و ترس و ئومید خودا‌حافیزییم له‌پاریس کرد. ده‌ریشتم و ئیدی دل‌م ئارامی و دل‌نایی خۆی له‌ده‌سدابوو. ئەو زاھیده کێ بوو ده‌یگوت: (ئارام داده‌نیشیت و دل‌ت ئارامه، به‌لام گه‌ر ده‌نگی په‌ر‌ه‌سه‌یلکه‌یه‌کیش بیه‌یت، ئیدی دل‌ت هه‌مان ئارامیی پینشووی و ده‌س ناھینیته‌وه!) ئەدی من چم گوتبا؟ منیک که دل‌م هاواری شه‌هینییکی کینی ژنه‌قتبوو؟

پاریسم جی هیش و زامه‌کانی ده‌ست و پین و ئەم‌لا‌ولام - ته‌واوی زامه‌کانی له‌خاچدان - ساریژ

بیوون، به‌لام له‌جیتی ئەو زامانه رۆح به‌ته‌رزیک ترسناک نازاری ده‌دام و له‌ناخه‌وه یاخی و خۆیناوی هه‌لده‌سایه سه‌ریین.

هه‌میشه هه‌ر کاتیک به‌یه‌قینیک گه‌یشتم، ئارامی و دل‌نایییم ته‌مه‌ن کورت بوون، گومان و دل‌ه‌راوکی ئوئ له‌م یه‌قینه نوئییه‌وه هه‌لقو‌لیون و ناچاربووم سه‌رله‌نوئ نه‌به‌ردیکی تر دس پین بکه‌م تا له‌یه‌قینه‌که‌ی پینشوو رزگارم و یه‌قینیک تازه‌بدۆزه‌وه. تا ئیدی دوا‌جار ئەم یه‌قینه نوئییه‌ش کۆن ده‌بی و ده‌بیته نایه‌قین. که‌واته چۆن ده‌توانین پیناسه‌ی نایه‌قین بکه‌ین؟ نایه‌قین دایکی یه‌قینی نوئییه.

نیچه فی‌ری کردم دل به‌تیزه‌گه‌شینه‌کان خۆش نه‌که‌م، ده‌مزانێ دلێ ژنانه‌ی ئینسان گه‌ره‌کی به‌ته‌سه‌للادانه‌وه‌ی هه‌میشه‌یی هه‌یه. پیندا‌ویستییه‌ک که ئەقل، ئەو سو‌فیس‌ته مه‌که‌ریزه هه‌میشه له‌به‌خشینیدا ئاماده‌ی کۆمه‌که. هیدی هیدی هه‌ستم ده‌کرد هه‌ر ناینیک به‌لینی و ده‌یه‌یتانی خواسته مرۆیییه‌کان بدا، ئەو ئایینه په‌ناگه‌ی خه‌لکانی ترسنۆکه و شایانی ئینسانی راسته‌قینه نییه. له‌خۆم ده‌پرسی: ئایا ریگی مه‌سیح ریگه‌یه‌ک بوو ده‌چۆه سه‌ر رزگاری ئینسان یاخود ته‌نی حه‌کایه‌تیکی توندوتۆل چناره‌وه که به‌زیره‌کی و مه‌هاره‌تیکی فره‌وه به‌لینی به‌هه‌شت و نه‌میری ده‌داته ئیمانداران تا هه‌رگیز نه‌توانن له‌وه بگه‌ن که ئەم به‌هه‌شته جگه له‌پینچه‌وه‌انه‌بوونه‌وه‌ی تینو‌ییتی خۆمان چ شتیکی تر نییه، چونکه دوا‌ی مه‌رگه که ده‌توانین له‌م باره‌یه‌وه دل‌ناییین و هیچ که‌سه‌یش له‌زیدی مردو‌وانه‌وه نه‌گه‌راوه‌ته‌وه تا ئەوه‌مان بو‌سه‌لمینێ.

هه‌ر بۆیه پیوسته نائومیدانه‌ترین دنیایی هه‌ل‌ب‌ترین، خۆج باشتر گه‌ر به‌ریکه‌وت خۆمان فریوداین و ئومیدیکی هه‌بێ. به‌م ته‌رزه رۆحی ئینسان حه‌قیر نابێ و نه‌خواوند و نه‌شه‌یتان ناتوانن به‌وه قسه‌یه‌ی گوايه رۆح وه‌ک مرۆیه‌کی حه‌شیشه‌خۆر نه‌شه‌ ده‌یگری و به‌هۆی سافیلکه‌یی و ترسنۆکیی خۆیه‌وه به‌هه‌شتییکی خه‌یالی ده‌خولقینێ تا هه‌لدیری پین دا‌پۆشی، سو‌کایه‌تی به‌رۆحی ئینسان بکه‌ن. ئیمانی به‌تال له‌ئومید، نه‌ک راسته‌قینه‌ترین به‌لکو نازیانه‌ترین ئیمانه. ئومیدی میتافیزیکی به‌لامه‌وه چه‌شه‌ته‌له‌یه‌کی موغریبه که ئینسانی واقیعی ده‌می بو‌نابا، شتیکی ده‌ویست له‌هه‌موو شته‌کانی تر قورستر، شتیکی پر به‌بالای ئینسان، ئینسانیک که نانا‌لینێ و پاشه‌کشێ نا‌کا و به‌تکا و پارانه‌وه‌وه تیناپه‌ری. به‌لێ، من ئەوه‌م ده‌ویست. سه‌د ئافه‌رین بو‌نیچه، بکوژی خواوند، ئاخ‌ر ئەو بوو غیبه‌تی دامه‌به‌ر بلیم: ئەمه ئەوه بوو من ده‌مویست!

کلتیسی مه‌سیح، له‌وه هه‌لومه‌رجه‌دا که قه‌شه‌گه‌ل بۆیان دروست کردبوو، به‌لامه‌وه ته‌ویله‌یه‌ک بوو تیایدا هه‌زاران مه‌ری ترساو شه‌و و رۆژ ده‌یان‌عاند. شه‌و و رۆژ یه‌کدی پال ده‌دن و مل درێژ ده‌که‌ن تا ئەو ده‌ست و چه‌قۆیه بلێسنه‌وه که سه‌ریان ده‌پری. ژماره‌یه‌کیان له‌ترسی برژانی هه‌تا هه‌تایی نا‌گه‌ر زنده‌دقیان چوو، ژماره‌یه‌کی تریشیان په‌له‌یانه زوو بکوژین تا جاویدانه له‌چه‌مه‌نزاره به‌هارییه‌کاندا بکه‌ونه له‌وه‌پین.

به‌لام ئینسانی راسته‌قینه مه‌ر نییه، سه‌گی پاسه‌وانی یان گو‌رگ یاخود شو‌انیش نییه. به‌لکو‌وی پادشایه‌که که ده‌سه‌لاته‌که‌ی له‌گه‌ل خۆیدا هه‌لده‌گری و ده‌روا، له‌به‌ره‌وه‌ی ده‌زانی به‌ره‌و کوئ ده‌روا، بۆیه

ده گاته لیتواری خه رهند، تاجه مقه بایبیه که له سه ری داده گری و بو دووری توور هه لده دا، پاشان رووت ده بیته وه له ده سه لاته که ی، وهک غه وو اسیک رووت ده بیته وه، ده ست و پی جووت دهکا و به سه را خوی هه لده داته خواره وه و فه نا ده بی. به سه رسامیه وه له خو م ده پرسی: چما منیش ده توانم به ناوها نیگای نارام و نازایانه وه چاو له چاوانی خه رهند بیرم؟

سه رسامم که تو بلتی ناوها هاواریک پیشتر له سه ر نه رز بیسترابی! هاواریکی له خو بایبیه که گالته ی به ئومید دئ! ته نانه ت نیچه ش بو ساته وه ختیک ترسا، گه رانه وه ی نه مریی رایچه کاند به وه ی شه هاده تیکی له کو تایی نه هاتوه، له ناخی ترسی خویدا، ئومیدی گه وره - رزگار که ری ناینده، سوپه رمان - ی فۆرموله کرد، به لام سوپه رمانیش به هه شتیک تره، سه راییکی تره که مرؤقی به سه ته زمان و کلۆل فریو ددها و ئاماده ی دهکا تاخوی له به رده م ژیان و مهرگدا راگری.

فینا... نه خوش که وتتم

جه سه تم هیند شه که ت و رۆحم هیند ته نگ بوو که له واگونی قیتاره که دا ناچار بووم پیلوو لیک نیم و نه و ولاتانه نه بینم که بیایاندا رهد ده بووم. ناخر که وانه که هینده کشابوو که دهنگی جیره ی سیمه که میم ژنه قت. ئیتر له ودها بوو بیچری.

لاجانگه کانم و ده ماره کانی ملم به توندی لیجان ددها، هه سه تم ده کرد گوو و هیز له میشک و پشت و بنه پیم ده نیشی و ده رپه یته وه. به خو م گوت: "گه واته مهرگ ناوهایه!" نارام و له راده به دهر میهره بان، ته و او ییک وهک خو کردن به حه مامیکی گه رمدا و برینی ده مار. ژنیک منالیکی به با وه شه وه بوو، ده رگا که ی کرده و تا بیته نه و واگونه وه که منی تیادا به ته نها پاکشابوووم. کاتن بیبیمی، به په له ده رگا که ی داخسته وه و رای کرد. وا هات به خه یالمد، که ده شی سه رم بو بیته که له سه ر، بو یه نه و ژنه به و راده یه ترسا وه.

گه وره م، چهند خوشه مهرگ نه قلی نه پیکابام، وهک نه وه ی ده رحه ق به تو کردی. کاتیک گه یشتینه فینا ته و او ی گوو و هیزم خسته کار تا له قیتاره که دابه زم و رۆژنامه یه ک بکرم، به لام هه لخلیس کام، سه رم به ر عامودیکی ئاسن که وت و بوورامه وه و ته ختی نه رزه که بووم.

دوای نه وه چ شتیکم بیرنایه ته وه، که چاوانم کرده وه خو م له نه خوشخانه بیبیه وه. شه و بوو، گلۆپیکی چکو له ی شین به ژوو سه رمه وه داگیرسابوو، سه رم پیچرابوو، تارماییه کی سپی به دوو بالی شینه وه، له هه ر لاجانگه یه کیدا بالیک، به ره و لام هات، ده ستی سارد و میهره بانی له سه ر دل م دانا و زه رده خه نه یه کی هاتی. به تارامی گوتی: "بنوو!"

چاوانم لیک نا، خه و، خه و یکی سه یر و قورس هه مدیس له خو یه وه پیچام، هه سه تم ده کرد رۆچومه ته نیو قورقوشمه وه، ده ست و قاچم هیند قورس بیوون که نه مده توانی بیانجو لیتیم، وهک بلتی باله کانی رۆحم به یه که وه لکان.

نه و رۆژانه ی نه خوشی له جیگه دا خسته می، سه راپا بریتی بوون له خه و ی قوول. چهن دین رۆژ زاد

نه چوه ده مم، خه ربیک بوو ده توامه وه، نه مده توانی له جیگه که م هه سه تم و بجوولیم، رۆژانه هه سه تم ده کرد هیتور هیتور له نیو قه ده وه تا سینگ و تا گه روو له نیو زه لکاویکی نه رم و شله تین رۆده چم، زه لکاویک که بوئی گه لای رزوی لی ده هات، پیم و ابوو هه بی و نه بی نه مه مهرگه. جارنا جار سه رم به رز ده کرده وه، له م کاتانه دا که هه مدیس رۆشنایی ده رۆزایه وه هۆشیاریم. سیسه ته ره که م بانگ ده کرد، نه ویش به باله سپیه کانی لاجانگ و قه له م و قاقز به ده سه ته وه ده هات، ده هات و ئاماده ده بوو بو نووسین، زه نیم ده که وه ته کار و به رگری ده کرد و پرکیشی ده نواند که هاوشان له گه ل نه دنامه کانی تری به ده مند رۆنه چیته زه لکاوه وه. سیسه ته ره که م و راهیتابوو نه وه ی ده یلیم بینووسی. زۆر له و نووسینانه له به یین چوون. دوای هاتنه ده ره وه م له زه لکاوی مهرگ، نه و نووسینانه ی تر که مایوون به ریز خسته منه نیو نووسراوه کانه وه.

سیسه ته ره که له کاتیکدا که ده ستی ده گرتم و زه رده خه نه ی ده هاتی، ده یگوت: "ئاماده م!" هه میسه قاقزه که ی له سه ر نه ژنوی داده نا و ده ینووسی. ده سه ته باریک و سپیه کانیم له به ره، چاوانم ده نو قاند و ده مگوت بنووسه: "سلاو نه ی ئینسان، سلاو نه ی که له شیری سپی په رلی، راسته - گرنگ نییه خه لکی چ ده لین - گه ر تو نه قووقینی خو ر هه لئایه ت!"

سیسه ته ره که پیده کانی و ده یگوت: "نه ری له م ورینه ی (تا) یه دا، چ ده هۆنییه وه!" بنووسه: "گه ر دل م بکه نه وه، چیا یه کی به رزو هه له موت ده بیننه وه که ئینسانیکی ته نها پیایدا هه لده گرتی!"

نه مه ش بنووسه: "نه ی داربادامی په رتشان، گه ر هه نوو که له دلی زستاندا چرو بکه یه ت، به فر دئ و نابووت دهکات. هه موو به هارایتیک داربادام وه لام ده داته وه: ده ی با بیته!"

سیسه ته ره که که ده بیبینی ره نگم په ریوه، ده یگوت: "ئیدی نه مرؤ به سه!" ده مگوت: "نا، نا، نه مه ش بنووسه: ده خوازم نه قل بیبیم له ده رگای ئاسمان ددها و سوال له خاوه ند ده کات، خاوه ندیش ده رگای به روودا ناکاته وه و له تیک نانی ناداتی!"

سیسه ته ره که به حیره وه ده یگوت: "به سه... به سه!"

- "نا، نا، نه مه ش بنووسه، تا که مردم، خه لکی له وی، له گریکستان بزنان: بو هه ر کوئ برؤم و له هه ر کوئ نیشه جی بم، گریکستانم وهک گه لپی داردیمشت له مابه یی ددانه کاندما هه لگر تووه!"

چاوانم نو قاند، زه نیم به تال بیووه. به چرپه گوتم: "خوشکی ماندووم!" وام گوت و هه مدیس له زه لکاوا رۆچومه وه. چیژ و به رزایی و نشیویه کانی ژیانم، خه لکانیک که خو شم ده ویستان، ولاتگه لیک که بیبیبووم، هه موو له سه رمدا مه له بان ده کرد. بو ساتیک ده هاتنه وه یه ک، پاشان ده رپه یه وه و نه ده مان، هه وری تر به رز ده بووه، گا له لاجانگه ی راسته وه و گا لای چه پ. ناخر نه وه به ند بوو به و ناراسته یه وه که (با) لیوه ی هه لی ده کرد.

رۆژیکیان له گیتنه ی (تا) دا، پاکیزه ی هه نگاو ئالتونیم هاته وه یاد (*). نه وه ده یریکی کریتییه که

به‌سه‌ر زه‌ریای لی‌سییدا ده‌نۆڤی. وای چ ڤۆڤتیک بوو! چ خۆڤتیک دلفیئینی به‌هاری! چلۆن زه‌ریا ده‌ده‌روشا‌یه‌وه و به‌ره‌وه که‌ناری مه‌غریبی خۆی ده‌کوتا. عابیدی‌ش پیره‌میردیکی کورته‌بالا و چوست و چالاک و به‌خۆ، ریش سیی و سمبیل قنج، تا بلتی خوش مه‌شره‌ب. منی بۆ بی‌بینی گۆڤرستانی ده‌یره‌که برد، گۆڤری راهیبه‌کانی پیشان دام که له‌سه‌ر گابه‌رده‌کانی گوئی ناوه‌که هه‌لکه‌نرابوون، هه‌رکاتێ لافاو هه‌لده‌سا، زه‌ریا هورۆژمی بۆ خاچه‌ دارینه‌ ره‌شه‌کان ده‌برد. ئاکام ته‌واوی ئه‌و ناوانه‌ سرپرابوونه‌وه که له‌سه‌ر خاچه‌کان هه‌لکه‌نرابوون. ده‌مویست بگه‌ریمه‌وه، له‌به‌رئه‌وه‌ی پێم وابوو گه‌ران به‌ناو گۆڤره‌کانا شتیکی بی‌زه‌ره‌وه، به‌لام عابید توند باسکی گرتم و به‌پێکه‌نینه‌وه‌وه گوتی:

"وه‌ره، کوربه‌ نازاکه‌م وه‌ره، مه‌ترسه، خه‌لکی ده‌لێن: ئینسان نا‌ژه‌لێکه‌ بێر له‌مه‌رگ ده‌کاته‌وه. به‌لام من وا نالێم، نا، به‌لکو من ده‌لێم: ئینسان نا‌ژه‌لێکه‌ بێر له‌به‌رده‌وامی ژیان ده‌کاته‌وه، ده‌ی وه‌ره و بنۆڤه!" لای گۆڤتیک هه‌لکه‌نراو و به‌تال راوه‌ستا. گوتی: "ئه‌مه‌ گۆڤی منه، کورپ خۆم مه‌ترسه، نزیک به‌ره‌وه، هیشتا به‌تاله، به‌لام دواجار هه‌ر پر ده‌بیته‌وه. وه‌ره و سه‌یره‌که!"

وای گوت و دایه‌ قاقای پێکه‌نین، ئه‌و خۆی گۆڤه‌که‌ی به‌پاچ هه‌لکه‌ندبوو، کیتلی قه‌بره‌که‌شی ئاماده‌کردبوو. گوتی: "بنۆڤه‌ چیم لێ نووسیوه، بۆ دانانه‌وته‌وه و بی‌بینیت؟ پێم وتیت ترس به‌سه!" ئه‌وسا که‌وته سه‌ر چۆک، خۆله‌که‌ی له‌سه‌ر نووسیینه‌که لادا و خۆتندییه‌وه: "هێی مه‌رگ، من لیت ناترسم!" سه‌یری کردم، ته‌نانه‌ت گۆڤتیکه‌کانیشی پێده‌که‌نین. گوتی: "ئه‌دی بۆ ده‌بی له‌مه‌رگ، له‌م رنده‌ پیره‌ بترسم، ئه‌و بۆ خۆی هیشتره، ده‌ی من سواری ده‌بم و ناچاری ده‌که‌م تا لای خواوه‌ندم به‌ری!"

پێم وایه‌ پرێک له‌ده‌وله‌مه‌ندترین ساته‌کانی ئینسان، نازادترینیان له‌قه‌یدی زه‌من و شوێن و لۆژیک، ساته‌وه‌خته‌کانی (تا)ن.

ناوه‌راستی به‌هار بوو که دواجار توانیم له‌ نه‌خۆشخانه‌ بێمه‌ ده‌ری و پێ بنییمه‌وه رووناک. گوله‌ یاس له‌ باغه‌کانا شکۆفه‌یان کردبوو، ژنان جلکی ره‌نگاو‌ره‌نگی گولگولییان پۆشیبوو، کیژان و کوران له‌ژێر دره‌خته‌ تازه‌ سه‌وز بووه‌کاندا، له‌گه‌ل یه‌که‌یدا چه‌چه‌چیان بوو، وه‌ک بلتی رازی گه‌وره‌یان پێ بی و بیانه‌وی به‌یه‌کدی بلتین. ئه‌و پاش نیوه‌ڤۆیه‌ی له‌نه‌خۆشخانه‌ مه‌رده‌سه‌یان کردم، شنه‌یه‌کی فیتک هه‌لی کردبوو که بۆنی که‌زی و بۆنی روخساری تازه‌ نارایشکراوی ژنانه‌ی له‌گه‌ل خۆیدا هه‌لگرتبوو، لیکدا لیکدا به‌خۆم ده‌گوت: "ئه‌مه‌ عه‌رده، ئه‌مه‌ دونیای سه‌رتیبه، چه‌ند خۆشه‌ زیندوو بیت و هه‌ر پێنج هه‌سته‌که‌ت ئیش بکه‌ن - ئه‌و پێنج ده‌روازه‌یه‌ی دونیایان لێوه‌ دیته‌ ژووڤی - چه‌ند قه‌شه‌نگه‌ بلتیت دونیا جوانه‌ و خۆشم ده‌وی."

عه‌ردی به‌هه‌تاو شو‌راو هه‌ستیکی نازکی تیمادا خولقاند و تا راده‌یه‌کی فره‌ رووژاندبوومی. هه‌ستم ده‌کرد تازه‌کی له‌دایک بووم و بۆ ساتیک بۆ دونیای ژێری دابه‌زیبووم، ئیدی ترس دا‌بگرتبووم، رایه‌ریبووم و چاوام کردبوونه‌وه و جارێکی دی خۆم له‌به‌ر رو‌شنایی ئاشنا و پیرۆژدا بی‌نیب‌سووه‌ که‌ وا له‌ژێر دره‌خته‌کاندا پیاسه‌ ده‌که‌م و گویم بۆ قسه‌ و بۆ پێکه‌نینی خه‌لکی رادێراوه.

هی‌تور هی‌تور هه‌نگام دهن، هیشتا ئه‌نۆم ده‌له‌رزی، سه‌ره‌گی‌زه‌یه‌کی نه‌رم و خوش و ره‌نگاو‌ره‌نگ وه‌ک

ته‌مومژی سپیدان زه‌ینمی له‌خۆه‌ پێچابوو. له‌ودیو ئه‌م ته‌موم‌ژه‌وه، دونیام ده‌بینی نیوه‌ی توندوتۆل و نیوه‌که‌ی تری له‌ خه‌ون چنرابوو. په‌یکه‌ریکم که‌وته‌وه بێر که‌ جارێکیان - نازانم له‌کام کلتیسا - بی‌نیبووم. وینه‌که‌ له‌ دوو ئاست پێکهاتوو، له‌ناستی خواره‌وه، قه‌دیس ژێورژی به‌هتیز و کاکۆل زه‌رد، به‌سه‌ر ئه‌سپێکی سه‌رکه‌شه‌وه رمه‌که‌ی له‌ جه‌سته‌ی نا‌ژه‌لێکی ترسناک و گه‌وزاو و که‌فکردوو رۆبردبوو که‌ ده‌می ره‌نگاو‌ره‌نگی کردبووه‌ و خه‌ریکی خواردنی بوو. هه‌مان نه‌به‌رد له‌ناستی سه‌رووی وینه‌که‌شدا هه‌بوو، ئه‌وه‌ نه‌بی که‌ قه‌دیس ژێورژ و ئه‌سپ و نا‌ژه‌له‌که‌ له‌هه‌ورێکی ته‌نک خولقا‌بوون و خه‌ریک بوو له‌هه‌وادا ده‌ره‌وینه‌وه و دیار نه‌ده‌مان. هه‌روا که‌ به‌ئه‌نۆی له‌رۆکه‌وه به‌باغ و شه‌قامه‌کانی قینادا تیده‌په‌ریم، ئه‌م ئاسته‌ی سه‌ره‌وه‌ی وینه‌که‌م ده‌بینی که‌ له‌ تابلۆی دونیادا کیتشراوه و نیگه‌رانی ئه‌وه‌ بووم نه‌بادا (با)یه‌ک هه‌لکا و بیره‌وینیتته‌وه.

له‌کۆتیه‌ بزانیا له‌مه‌یانه‌ی چه‌ند رۆژتیکي که‌مدا ئه‌و (با)یه‌ هه‌لده‌کا و به‌راستی ئه‌و وینه‌به‌ په‌رت ده‌کات.

قینا شاریکی ئه‌فسووناوی و سه‌رنج‌اکیتشه، بونیاده‌م هه‌میشه‌ وه‌ک دوله‌ریک وه‌یادی دیتیتته‌وه، دوله‌ریکی قه‌شه‌نگ و به‌ناز و له‌خۆیایی، دوله‌ریک که‌ ده‌زانێ چۆن جلک ده‌پۆشی و چلۆن خۆی رووت ده‌کاته‌وه. ده‌زانێ چلۆن خۆی به‌ده‌سته‌وه بدا و چۆناوچۆنیی خیانه‌ت بکا، نه‌ک له‌رووی رق یان ئه‌قینه‌وه، به‌لکه‌ له‌رووی گالته‌وه، دوله‌ریک که‌ ناروا، به‌لکو سه‌ما ده‌کا، بانگ نا‌کا به‌لکو گۆرانی ده‌چرێ، باران ته‌ری ده‌کا و به‌فر دایده‌پۆشی و خۆر گه‌رمی ده‌کاته‌وه. ده‌بی‌بینیت به‌ده‌ژێایی که‌ناره‌کانی دانووب له‌سه‌ر پشت راکشاه، هه‌موو شتیکی ده‌بینی و وی چ شتیکی لێ حه‌شار نادات.

چه‌ند رۆژێ دوای گه‌رانه‌وه‌م بۆ ژیان، له‌زه‌تم له‌م شاره‌ دم به‌پێکه‌نینه‌ برد، له‌زه‌تم برد له‌رو‌شنایی، له‌ بۆنی نه‌رز، له‌ گه‌فتوگۆی خه‌لک و له‌ سه‌روو ئه‌مانه‌یشه‌وه له‌ززه‌تم برد له‌ ئای سازگار و له‌نانه‌ی به‌تام و له‌میوه. له‌بانیه‌ژی ژوو‌ره‌که‌مدا راده‌هه‌ستام و چاوام لیک دهن، گویم بۆ ژاوه‌ژاوی دونیا راده‌دێرا، دونیا ده‌تگوت پوره‌ هه‌نگه، پر له‌ کرێکار و نیره‌ هه‌نگ و هه‌نگوین، شنه‌ی به‌هاران وه‌ک ده‌ستیکی سارد و میه‌ره‌بان خۆی له‌ روخسارم هه‌لده‌سوو.

به‌لام هه‌روا که‌ جه‌سته‌م پر و گیانم هه‌مدیس جل‌ه‌وی گرته‌وه ده‌ست، هی‌تور هی‌تور ته‌واوی ئه‌و له‌زه‌تانه‌م پووج و تووره‌هات هاتنه‌ پێش چاو. پێچه‌وانه‌ی خواسته‌ قووله‌کانم بوون، بونیاده‌م وای هه‌ست ده‌کرد که‌سیک ته‌واوی پیاوان و ژنانه‌ی ئیره‌ ختوکه‌ دهن، ئه‌مه‌ پێکه‌نینی به‌رده‌وامیانی رافه‌ ده‌کرد، به‌لام من ئینسانم پێ نا‌ژه‌لێکی میتافیزیکی بوو، ئه‌وکات ئه‌نجامگیریم له‌باره‌ی ئینسانه‌وه ئاوه‌یای بوو: پێکه‌نین، بێ باکی و گۆرانی به‌لامه‌وه جو‌ریک بوون له‌ خیانه‌ت و لاساری. با‌م بیره‌که‌وته‌وه که‌ پێکه‌نینی به‌جو‌ریک لاساری دادهن، نه‌یده‌زانێ بۆ! به‌لام من هۆکه‌بیم ده‌زانێ و ئه‌مه‌ش ته‌نێ هه‌نگاوێک بوو له‌ گه‌وره‌دنه‌وه‌ی کور له‌ باب.

ده‌نگی گر و بێ روحمانه‌ی پێغه‌مبه‌ری خه‌مین که‌ خۆشم ده‌ویست، تا راده‌یه‌کی ژۆر ئاشکرا له‌ناخدا ده‌نگی ده‌دایه‌وه، ئه‌م ده‌نگه‌ی ناخ نه‌عه‌ره‌ته‌ی ده‌کیشا: (شه‌رمه‌زارییه‌! ئه‌مه‌ ئه‌و ئه‌قله‌ توندوتۆله

شیرانه‌ییه که دهرخواردم دایت؟ ئەمە مەگەر فیتیم نە کردیت لە بەرامبەر دلدانەوه‌دا سەر ئەوی نە کهیت؟
تەنێ کۆیلە و ترسۆنگان ئومیدیان هەیه - وا باشتەر ئەم واقعییه‌تەیان قەبوول بێ. دونیا بۆسە بە که
خواوەند ناویه‌تییه‌وه، سازش مەکه، نە کهیت دەم بۆ چەشتە تەلەکه‌ی بەریت، لەبری ئەوه له برسا بمره!

پاشان بەدەنگێکی نەرمتر و مەحرمانە گوتی: (من ترسام و شکستم هینا، تۆ دەبی ببیەیتەوه!)

هەندێ جاری تر ئەم دەنگه، بەچریه و تەنزنامییز بەرز دەبۆوه: (مەبەستت چییە لەم بەخۆدانازین و
بانگەشەکردنە بەوه‌ی مەحالمه‌وه‌یت و باوەرپت بەئایینیکه که سەر بۆ تەسەللادانەوه دانانەوین،
کهچی هەمیشە لەو مەبخانانە‌ی ئومید- له کلتیساکاندا - خەریکی خۆمەست کردنیت. لەحزوری
ناسیریدا سوژده دەبەیت و دەستی سوآل رایەل دەکهیت و دەلێتی: خواوەند زگرم که! بەتاقی تەنێ بکهوه
رئ، بچۆره پیش، بگەرە کۆتایی رێگه، لەوئ خەرەند دەبینی، لێی بنۆره، هەموو داواپه‌کی من له تۆ
ئەوه‌یه له‌خەرەند بنۆره به‌یئ ئەوه‌ی ترس قۆرخت کا، ئەمه و هیچی تر نا، خۆیشم هەر وام کرد، بەلام
ئەقلم نەرووخا، با ئەقلت تۆکمە و جینگیر بێ!)

دلێ ئینسان نەهیتییه‌کی تاریک و لەکردنەوه نەهاتوه، گۆزەیه‌کی کون کونە بەدەمیکی هەمیشە
کراوه‌وه، گەر تەواوی رووباره‌کانی دونیای بکه‌یتە سەر، هەمدیس هەر خالی و تینوو دەبیته‌وه.
گه‌وره‌ترین ئومیدەکان بۆی پر نەکران. چما هەنوکه به‌گه‌وره‌ترین ئومیدیه‌کان پر دەبێ؟

ئەمه ئەو ئاراستیه‌یه بوو که دەنگی بیروم هەمیشە هانی دەدام بیگرمه‌ به‌ر. مەزەندەم دەکرد هه‌ول دەدا
به‌شوینپیتی هەنگاوه‌کانی چ که‌سیکدا بمانی، هەنگاوه‌لیک که تۆکمەو دلنیا به‌ره‌وه هەلدێر ده‌چنه
پیش. ئەم رێڕۆشستنه‌ گاخیرا و گاسست نییه، بەلکو به‌هاوسه‌نگی و به‌شکۆیه‌کی شاهانه‌وه‌یه.
دەنگه‌که لیکدا لیکدا ده‌بگوت: (ئەوه‌ داواپه‌مین زگراکه‌ر که بونیاده‌م له‌ ترس و ئومید و خواوەنده‌کان
قوتار ده‌کات، دواي که‌وه، من خۆم نەمتوانی ئەوه‌ بکه‌م، لەبەر ئەوه‌ی سوپه‌رمان له‌کاتیکدا ئومیدیکی
گه‌وره‌ی پێ بوو بۆم، تێبه‌ری و ئیدی منیش رێگه‌م لێ بزر بوو، ئیدی چ دەرغه‌تیکم شک نەدەبرد تیایدا
بیهیتنه‌ لاه و له‌گه‌لیدا پیک بیم. بەلام سوپه‌رمانی ناسیری به‌یتنه‌ لاه و ئەو شته‌ به‌دی بیتنه‌ که من
نەمتوانی به‌دیبتیم: ئازادی ره‌ها! (دەنگه‌که به‌م تەرزە بیروم و سەرسه‌ختانه‌یه، به‌حیرسه‌وه هه‌ولی دەدا
و هیورهیور پیغه‌مبه‌ری زگاری ره‌ها و کامل به‌بیده‌نگی له‌ناخما هەلدەسایه‌ سه‌رپن، هەناوم ببوه‌ گوڵه
نیلۆفه‌ر و وی چوار مشقی له‌ناویدا دانیشت، دوو گالیسکه‌ی عاریفانه‌ش له‌سەر بونی پیتی هەلکۆلرا‌بوو.
قامه‌که‌کانی لێزانانه‌ پیکداچوو، لوه‌له‌کیکی ره‌ش وه‌ک چاوی سیتیهم له‌ مابه‌ینی برۆکانیدا بوو.
زه‌رده‌خه‌نه‌ ئه‌هریمه‌نانه‌ و ئارامه‌که‌ی له‌ لیوانی نازکییه‌وه‌ تا گوئی زله‌کانی و له‌ویشه‌وه‌ تا هەنیه‌ی دێژ
ببۆوه، پاشان وه‌کی هەنگوین داچۆرا‌بووه‌ خواری و هەموو جه‌سته‌ی دا‌پۆشیبوو، گه‌بشتبووه‌ بونی پیتی و
ئیدی له‌ویدا دوو گالیسکه‌که‌ که‌وتبوونه‌ جووله‌، وه‌ک بلتی په‌رۆشی رۆشیتن بن.

بوزا! سالانیک له‌وه‌یه‌ر ژباننامه و په‌یامه‌ ناومیدانه‌که‌یم خوتیندبۆوه، بەلام هەموویم بیرچوو‌بوونه‌وه.
ئاشکرايه ئەوه‌دم هیشتا منال بووم بۆیه‌ سه‌رنجی رانه‌کیشابووم، پاشان دەنگی ویم پێ دەنگیکی نامۆ و
ئەفسووناوی بوو که له‌قوولایی ئاسیاوه، له‌جه‌نگه‌لی پر له‌ مار و گیا سالمه‌ی سه‌رگێژکه‌ره‌وه‌ ده‌هات،
به‌لام منی گێژ نەکرد. دەنگیکی ئاشنا و پر له‌شیله‌ له‌ناخمه‌وه‌را بانگی ده‌کردم و به‌دلنیا‌یییه‌وه‌ ده‌چومه
پیش تا دیده‌نبی بکه‌م. بەلام هەنوکه له‌میان‌ه‌ی قاقای پیکه‌نبینی ئەم شاره‌دا، هەمدیس دەنگی وی
وه‌کی شمشالکیکی نامۆ و ئەفسووناوی ده‌رژایه‌ گوتیم. وه‌ی که چلۆن چاوانم لیک نا و به‌خیرم هینا!
هەنوکه دەنگه‌که ئاشناتر بوو، وه‌ک بلتی هه‌رگیز له‌ ناخما کپ نەبووی، به‌لکو تەنێ دەنگی
شه‌یووری رۆژی حه‌شری مه‌سیحیه‌ت دا‌پۆشیبوو.

چ گومانی تیدا نییه‌ که خۆراکی شیرانه‌ی پیغه‌مبه‌ری شه‌یتانیی گوری پێ به‌خشیبووم، چونکه ئیدی
شه‌رم ده‌کرد له‌هه‌ل‌دان بۆ دا‌پۆشینی خه‌ره‌ند به‌په‌رده‌ی ئالووالا. هیشتا نەمده‌وتیرا بێ که‌ل‌ه‌ک له‌ ئاو
بده‌م و رووبه‌رووی خه‌ره‌ند وه‌ک ئەوه‌ی هەیه - رووت و تاسیتنه‌ر - بمه‌وه‌وه. مه‌سیح له‌ نیوانی من و
خه‌ره‌ندا دل‌سوژانه‌ ده‌سته‌کانی رایەل کردبوو تا نه‌هیلێ خه‌ره‌ند ببینم و لیتی بترسم.

که‌وتمه‌ ئازاردانی رۆحم. گه‌رچی رۆحم خوازیاری ئەوه‌بوو هەر پابه‌ندی جه‌سته‌ی پێ و دەم و هه‌ردوو
ده‌ستی بیه‌خشی تا دونیایان پێ ماچ کا و ده‌ستیان تێوه‌ بدا، رۆحم ئیدی نەیده‌ویست به‌چاوی دوژمنه‌وه
سه‌یری توینکی جه‌سته‌ بکات، به‌لکو هه‌ردووکیان ببوونه‌ هاویری تا بتوانن ده‌ست له‌نیوه‌ ده‌ستی په‌کترا
سه‌فه‌رکه‌ن و تەن‌ها له‌گۆردا له‌یه‌کتر جیاوه‌بن. گه‌رچی رۆحم خوازیاری ئەو هەمووه‌ بوو، بەلام من رێگه‌م
لێ گرتبوو، کام من؟ دیوه‌که‌ی ناخ، دیویکی نوێ - بوزا، ئەم دیوه‌ هەمیشە هاواری ده‌کرد: (ئاره‌زوو
بلتسه‌یه، عیشق بلتسه‌یه، چاکه‌خوازی و ئومید و من و تۆ و به‌هه‌شت و دۆزه‌خ بلتسه‌ن. تەنهاو تەنها
شتیک له‌رووناکییه، چاوپۆشین له‌ بلتسه، بلتسه‌گه‌لیک که تۆ ده‌سووتین، وه‌ری گره، وه‌ری گره و
بیکه‌ره‌ روناکی، پاشان رووناکییه‌که بکوژیتنه‌ره‌وه!)

له‌ هیندوستان کاتیک کاری رۆژانه‌ کۆتایی ده‌هات و سپه‌ر ده‌که‌وته سه‌ریان و کۆلانی گوند و سینگی
خه‌لک، جادووگه‌ریکی پیر (*) به‌مه‌به‌ستی پیاسه‌یه‌ک له‌ گوند له‌ کوخته‌که‌ی ده‌هاته‌ دهر. (نه‌ی) په‌کی
ئەفسووناوی له‌مابه‌ین لیویدا و ده‌رگا به‌ده‌رگا ده‌گه‌را، نه‌غمه‌یه‌کی شیرین و لایلاه نامیژی وه‌ک
سپه‌ریکی شه‌فابه‌خش ده‌دند. ئەو نه‌غمه‌یه‌ ناونا - نه‌غمه‌ی پلنگ - و ده‌لێن زامی رۆژی ساریژ
ده‌کرد. ئەمه ئەو نه‌غمه‌یه‌ بوو که ئاره‌زووی ژنه‌فتنیم بوو، جا بۆ ئەوه‌ی به‌و مه‌رامه‌ بگه‌م، ده‌رگای
ژووره‌که‌م له‌سه‌رخۆم کلۆم دا و شه‌و و رۆژ سه‌رم به‌سه‌ر کتییی نه‌ستوو ته‌ستوردا شوپ کرده‌وه و که‌وتمه
موتالای سه‌روته‌کانی بوزا و وانه‌کانی.

(له‌ هه‌رته‌ی جحیلیمدا، به‌قۆره‌ش و لوه‌له‌که‌مه‌وه، له‌ ترۆپکی له‌زه‌ته‌ی جحیلیمدا، له‌ئوه‌وه‌لێن
شانازیی هیژی پیاه‌تیدا سه‌رم سفر کرد. جبه‌یه‌کی زه‌ردم پۆشی و ده‌رگای ماله‌که‌م کرده‌وه و رووم کرده
سه‌حرا!!)

(*) وده‌دنه‌ری رۆحه‌ شه‌رانگیزه‌کان.

لیتروه شه‌ره‌کانی تهریقته‌تی زاهیدانه ده‌ستیان پین کرد. (باسکم ده‌تگوت قامیشی وشکه‌ه‌لاته‌یه، به‌یانی و به‌یانی ده‌نکین برنجم ده‌خوارد، پیت و نه‌بین برنجی نه‌وکات له‌هی ئیستا گه‌وره‌تریووبین، هه‌روه‌کی یه‌ک بوون، رانم وه‌ک قاچی وشتر و، برپه‌ی پشتم وه‌ک ته‌سیح و ئیسیکیشم هه‌روه‌ک بیجمی گوندیکی ویران ده‌ره‌ریبوون، رۆشنایی چاوانم ده‌تگوت دره‌وشانه‌وه‌ی ناوه له‌ بنی بیریکی قولدا، سه‌رم له‌ کووله‌که‌یه‌کی گه‌وره‌ ده‌چوو که له‌به‌ر هه‌تاودا وشک ده‌بین و ده‌رۆن!)

به‌لام زرگاری له‌م ریگه‌ سه‌خته‌ زاهیدانه‌یه نه‌که‌ته‌وه، بوزا بۆ گوند گه‌راپه‌وه، خواری و خواری‌دیه‌وه، به‌تارامی - نه‌ به‌خته‌وه‌ر و نه‌ خه‌مبار - له‌ژیر دره‌ختیکدا دانیشته‌ و گوتی: (هه‌لناسم، هه‌لناسم، تا زرگاری نه‌دۆزمه‌وه له‌ژیر ئه‌م دره‌خته‌ هه‌لناسم!)

به‌روانیی روون و رۆحیکی پاکیزه له‌ ژه‌نگ فه‌نای بینی. بینی ژبان له‌سه‌ر عه‌رد هه‌لده‌سی و دیارنامینتی، خواوه‌ندانی بینی که وه‌ک هه‌ور له‌ ئاسماندا بلاوده‌بنه‌وه، ته‌واوی بازنه‌که‌ی بینی و پاشان پالی به‌دره‌خته‌که‌وه‌ دا، هه‌رکه‌ نه‌وه‌ی کرد، شکۆفه‌گه‌لی دره‌خته‌که‌ به‌سه‌ر کاکۆل و نه‌ژۆیدا که‌وتن و په‌یامی مه‌زنیش به‌سه‌ر زه‌ینیدا.

ناوری بۆ چه‌پ و راست، بۆ پیتشه‌وه و پاشه‌وه‌ دایه‌وه، خودی نه‌و بوو له‌ درنده و ئاده‌میان و خواوه‌ندیاندا نه‌عه‌ره‌ته‌ی ده‌کیشا، نه‌فین پالی به‌سه‌ردا کیشا، نه‌فین و هاوسۆزی بۆ خودی خۆی که به‌سه‌راپی دنیادا بلاووبۆوه و له‌کیشمه‌کیشدا بوو. ته‌واوی عه‌زابی عه‌رد، ته‌واوی عه‌زابی ئینسان عه‌زابی خودی نه‌و بوو. (ئینسانیک له‌م جه‌سته‌ ناسکه‌دا - له‌م تیکه‌له‌ی خۆین و ئیسک و مۆخ و گوشت و به‌لغم و هیلکه و ئاره‌قه و فرمیسک و پاشه‌رۆیه‌دا - چۆناوچۆنی ده‌توانی دلشادی؟ ئینسانیک له‌م جه‌سته‌یه‌دا که جه‌سه‌د و نه‌خۆشی و پیری و مه‌رگ حوکمی ده‌که‌ن چۆناوچۆنی ده‌توانی به‌خته‌وه‌ر به‌ن؟ هه‌موو شتییک - گیا و هه‌شه‌ره و ئاژه‌ل و ئینسان - رووه‌ فه‌نابوون ده‌رۆن، له‌ داوه‌ بنۆره، له‌وانه‌ بنۆره که ئیتر نین. له‌پیتشه‌وه‌ بنۆره، له‌وانه‌ بنۆره که هیشتا له‌دایک نه‌بوون، ئینسان وه‌ک گه‌نم شین ده‌بین، وه‌ک گه‌نم ده‌که‌وی و سه‌رله‌نوێ چرۆ ده‌کاته‌وه، ئوقیانوسه‌ به‌ سنوره‌کان وشک ده‌که‌ن، چی‌اکان داده‌رمین، نه‌ستیره‌ی ته‌وه‌ر داده‌گیرسێ و ده‌کوژیتنه‌وه و خواوه‌نده‌کان مه‌حف ده‌بن!)

هاوسۆزی رینۆینی سه‌راستی سه‌فه‌ری بوزاییه‌یه. له‌ریگه‌ی هاوسۆزییه‌وه‌ خۆمان له‌جه‌سته‌مان قوتارده‌که‌ین، په‌رده‌که‌ ده‌دپرتین و یه‌کانگیری عه‌ده‌م ده‌بین. (ئیمه‌ هه‌موومان یه‌ککین، ئه‌م یه‌که‌ش نازار ده‌چیتێ، پینوسته‌ زرگاری که‌ین. ته‌نانه‌ت گه‌ر یه‌ک دلۆبی له‌رزۆکی ئا نازار بچیتێ، منیش نازار ده‌چیتێ!)

(چوار حه‌قیقه‌ته‌ بالاکه) له‌زه‌ینیدا شکۆفه‌ ده‌که‌ن، دنیا تۆرێکه‌ تیی که‌وتووین، مه‌رگ زرگارمان ناکا له‌به‌رته‌وه‌ی سه‌رله‌نوێ له‌دایک ده‌بینه‌وه، وه‌رن تا به‌سه‌ر تینوویتیدا ژال بین، وه‌رن تا ئاره‌زوو ریشه‌کیش که‌ین، وه‌رن تا هه‌ناومان به‌تال که‌ین، مه‌لێ: (ده‌مه‌وی بزم) یان (نامه‌وی بزم)، به‌لکو‌بلتی: (چ شتییک ناوی!) با زه‌ینت له‌ژوو ئومید و ئاره‌زووه‌ به‌ن، نه‌وکات له‌کاتییکدا که هیشتا له‌م دنیا به‌دایت و ده‌توانیت بیجه‌ نه‌شوه‌ی جوانی عه‌ده‌مه‌وه، به‌ده‌ست و بازووت ره‌وه‌وه‌ی له‌دایکبوونیکێ تر راده‌گری!

هه‌رگیز روخساری بوزا به‌ئاوه‌ رۆشناییه‌کی پرشنگداره‌وه له‌به‌رامبه‌رمدا قه‌دی راست نه‌کردبۆوه. پیتشتر کاتیک (نیرفانا)م به‌هاویه‌کسانی نه‌میری داده‌نا، بوزام ده‌بینی وه‌ک ژه‌نه‌رالییک له‌ژه‌نه‌راله‌کانی تری ئومید که سوپاکه‌ی پیتچه‌وانه‌ی ئاراسته‌ی ره‌وتی دنیا پیتشه‌وه‌ی پین ده‌کرد. تازه‌ تیده‌گه‌یشتم که بوزا ئینسان هان ده‌دا به‌مه‌رگ قایل بێ، له‌چاره‌ به‌ده‌ری خۆش بوی، دل به‌گۆرانکاریه‌ جیه‌ناییه‌کان هاوئاوه‌نگ کات، به‌بینینی راکه‌راکه‌ی ماده‌ده و زه‌ین و یه‌کگرتن و له‌دایکبوون و فه‌نابوونیان بلتی: ئه‌مه‌ نه‌وه‌یه من ده‌مه‌وی!

له‌نیوه‌ هه‌موو نه‌وانه‌دا که له‌سه‌ر عه‌رد له‌دایک بوون، بوزا له‌تۆرێکه‌دا یه‌. وی رۆحیکه‌ پاکژ و ساخ، بێ ترس و بێ نازار، پیر له‌به‌زه‌یی و حیکمه‌ت، ده‌ست رایه‌ل ده‌کا و به‌زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی شکۆداره‌وه‌ ریگه‌ی زرگاری ده‌کاته‌وه، بێ په‌روا ته‌واوی بوونه‌وه‌ران شویتینی هه‌لده‌گرن، هه‌روا که نازادانه‌ خۆیان ته‌سلیمی له‌چاره‌به‌ده‌ری ده‌که‌ن، هه‌روه‌ک کارژۆله‌ که ده‌خوای شیری دایکی بمژی، ده‌که‌ونه‌ هه‌لبه‌ز و دابه‌ز، هه‌ر ئینسان نا، به‌لکو‌ته‌واوی بوونه‌وه‌ران: ئینسان، نازهل، دره‌خته‌کان. به‌پیتچه‌وانه‌ی مه‌سیحه‌وه، بوزا ته‌نی ئینسان ده‌سچن ناکا، به‌لکو‌ته‌واوی بۆ هه‌موو شتییک هه‌یه و زرگاری به‌هه‌موو شتییک ده‌به‌خشی.

چه‌ن‌دین رۆژ و چه‌ن‌دین هه‌فته له‌م سه‌رکیشیبه‌ نوێه‌دا رۆچووم، دلێ ئینسان چ خه‌ره‌ندیکه‌! لیدانی دل چۆن ریگه‌ پیتشینی نه‌کراوه‌کان ده‌گریته‌به‌ر! ئایا ده‌شی ته‌واوی نه‌فین و په‌رۆشیم بۆ نه‌میری به‌ره‌و عه‌ده‌می ره‌ها په‌لکیشم کات! ناشی نه‌میری و عه‌ده‌م یه‌ک شت بێ؟

کاتی بوزا له‌ژیر دره‌خته‌که‌دا هه‌ستا، نه‌و شویتنه‌ی که حه‌وت سال تیایدا له‌دووی زرگاری ده‌گه‌را، که‌وته‌ ری و هه‌نووه‌ که ره‌ها له‌گۆره‌پانی شاریکی گه‌وره‌دا چوار مشقی دانیشته. که‌وته‌ ئاخافتن و ئیدی به‌گژاده و بازگان و جه‌نگاوه‌ران له‌ده‌وری کۆبوونه‌وه و نه‌میش په‌یقی زرگاری به‌گوتیدا ده‌دان. یه‌که‌م جار ته‌واوی نه‌و کافرانه‌ گالته‌یان پین کرد، به‌لام هیتوره‌یتور هه‌ستیان کرد که هه‌ناویان به‌تال ده‌بێ و پاکژ ده‌بنه‌وه له‌ ئاره‌زوو، ورده‌ ورده‌ جلکه‌ ره‌نگاوه‌نگه‌ سپی و سوور و شینه‌کانیان وه‌کی جبه‌که‌ی بوزا زه‌رد هه‌لگه‌را. به‌هه‌مان شپوه‌ منیش هه‌ستم کرد هه‌ناوم چۆل ده‌بێ و زه‌ینم جبه‌ی زه‌رد ده‌پۆشی.

شه‌ویکیان به‌مه‌به‌ستی پیاسه‌ چووم بۆ (پراتیر) (*) که یه‌کیکه‌ له‌باخه‌ گه‌وره‌کانی قینا. کیرتییک له‌ گروهی خوشکانی ئارایشترکراو به‌ره‌و لام هات. له‌ ترسا هه‌نگاوه‌کانم خیرکرد، به‌لام وی پیتشی دامه‌وه و قۆلی گرتم. بۆنی قورسی وه‌نوشه‌ی لی ده‌هات، له‌ژیر رووناکییدا ده‌متوانی چاوانی شین و لیتی سوور و سینگ و مه‌مکی نیوه‌ رووتی ببینم.

به‌ده‌م چا و داگرتنه‌وه به‌چریه‌ گوتی: "وه‌ره له‌گه‌لم!"

وه‌ک نه‌وه‌ی له‌خه‌ته‌ریکدا بم، هاوارم کرد: "تا... نا!"

قۆلی به‌ردام و گوتی: "بۆچی؟"

- "بیووره کاتم نییه!"

کیژده که به به زهییبه وه سهیری کردم و گوتی: "شیت بوویت؟ تو کیتیت؟ راهیبیت؟ کهس نامانیینی!"
دهمویست بلتیم: "ناخر بوزا دهمانیینی!" بهلام ددانم بهخوډا گرت. لهو کاته دا کیژده که چاوی به که سیتیکی تر کهوت، به رهو لای رای کرد تا قسانی له گهل کا. هه ناسه به کی قوولم هه لمژت، هه ستم ده کرد له خه ته ریتیکی گه وره رزگارم بووه، ئیدی به په له گه پامه وه ژوو ره کهم.

خوم له زه ریای بوزادا نوقوم کردبوو، زه نیم بیووه گو له به رۆژه و بوزاش به خور. هه روا که سه ری له ناسو ده رده هیتنا، ده گه بیسته نیوهره به رهو ناوا بوون ده چوو، من هه به دوایه وه بووم. جار تیکیان پیره مئیردیکی رۆمیلیایی پتی گوتم: (ناو ده نوئ، بهلام رۆح ناوئ!) بهلام نهو رۆژانه وا پیده چوو رۆحم له خه ویتیکی پیروژدا نوقوم بووین و له زه ریای نارامی بوزادا غه رق بووین، رتیک وه که نه وهی که خه ون ده بیینی و ده زانیت خه ون ده بیینی و ئیدی ته واوی نه وهی له خه ون دا ده بیینی، چ باش و چ خه راپ، شادی و ترس و خه مت تیدا ناو رووژتین، له به ره نه وهی دلنیایت وه ناگا دیتته وه و هه موو شتیک ده ره ویتته وه. منیش بی نه وهی ترس یاخوډ شادی دامگرن، بی توژ قالییک شپزه بی، له تارما بییه کانم ده نۆری که به پیش چاواندا تیده په رین.

بو نه وهی به ره له ره وینه وهی خیرای نه م وینه خه و ناویبانه بگرم و بو نه وهی له رتیکه ی وشه وه توکمه بی زیده تر به خشمه رزگاری ته وا وه تی، که وتمه نووسینی و تووژتیک له نیوان بوزا و نااندا ی موریدی نازیزیدا.

وه حشییه کان له چیاکانه وه دابه زیوون و شاریان گه ماروډابوو، بوزا ده م به زه رده خه نه له ژیر دره ختیکه چرۆکردوودا دانیشتیوو. نااندا سه ری نابووه سه ره نه ژنۆی بوزا و چاوانی لیک نابوو تا نه هیلتی دیمه نی خه و نالودی دونیا فیکری گومراکات. کۆمه لیک له گوئگران به ده وراندا دانیشتیوون و گه ره کیان بوو بینه مورید، گه ره کیان بوو قسان له باره ی رزگارییه وه بییه، بهلام لهو کاته پیدا که زانیان وه حشییه کان جهنگیان هه لایساندوو، ئیدی هه ماسه ت گرتیوونی.

هاواریان کرد: "هه سته مه ولا! بو به ره په رجه دانه وهی وه حشییان رابه رمان به، دواتر نه یینی رزگاریمان بی بلتی!"

بوزا سه ری راوه شان و گوتی: "نا، من نایم!"

خه لکه که به ته وره بی هاواریان کرد: "هیاکیت؟ ده ترسیت؟"

بوزا به ده نگتیک که له شه که تی و ترس و وره ی نیشتمانی به ره ی تپه پراوندبوو، وه لامی دانه وه: "من ئیدی سه فه ره کهم گه یاندۆته کۆتایی!"

نه وان هاواریان کرد: "باشه، باخۆمان برۆین و به رگری له سه ره زمینی باوانمان بکه یین!" بوزا ده سستی بو به ره که تدا نیان هه لپری. گوتی: "برۆن و دۆعای منتان له گهل بی، ناخر من بو نه وه جتیکه ره ریشتموم که نه نگوی بو ده رۆن، رۆیشتموم و گه پامه ته وه، ئیدی له ژیر نه م دره خته شکۆفه کردوودا داده نیشم و

چاوه رتی گه پرا نه وهی ئیوه ده که م. ته نی نه و کاته ی هه مووان له ژیر نه م دره خته چرۆکردوودا داده نیشین، هه ر قسه یه که من ده یلیم و هه ر قسه یه که ئیوه ده یلین، بو هه مووان هه لگری یه که مانا ده بی. بهلام هه نووکه هیشتا زۆر زووه، من شتیک ده لیم و نه نگۆ له شتیکه تر حالی ده بن، ناخر ئیمه یه که زبان نادوین، که واته تا نه و کاته ی یه کتر ده بیینه وه، سه فه رتیکی خوشتان بو به ناوات ده خوام!"

ساریووتا گوتی: "مامۆستا من تیناگه م، هه مدیس به زوبانی لوغز له گه لماندا ده ناخفیت!"

- "ساریووتا کاتی ده گه ریتته وه تیده گه یه ت. وه ک گوتم هیشتا زۆر زووه. ساله های سال ژبان و عه زابی به شه ریبه تم به گیان کریوه، ساله های سال پرپووم و پرپووم و پتیکه یشتوم. هاواریکانم، به ره له وه هه رگیز به ناوها نازادیه که نه گه ییووم. نه دی بوچی به م نازادیه گه ییم؟ له به ره نه وهی بریاریکی مه زوم دابوو." نااندا پرسی: "بریاری مه زن؟" سه ری هه لپری و دانه وییه وه تا پای پیروزی بوزا ماچ کات.

گوتییه وه: "مامۆستا، چ بریاریک؟"

- "ناخوام رۆحم به خواوه ند، به وهی ئیوه ناوتان ناوه خواوه ند بفرۆشم، ناخوام رۆحم به شه یبتان، به وهی ئیوه ناوتان ناوه شه یبتان بفرۆشم، نامه وی خوم به هیچ کهس بفرۆشم، من نازادم، خو ش به حالی نه وه که سه ی له چنگی خواوه ند و شه یبتان رزگاری ده بی. نه و، ته نی نه و که سه یه که رزگاری ده دۆزیتته وه!"

ساریووتا که ئاره قه به هه نیه یدا چۆراوگه ی به سستیوو، پرسی: "رزگاری له چی؟ رزگاری له چی؟ مامۆستا هیشتا وشه گه لیک به سه ر زارته وه ن، ده تسووتین!"

- "ساریووتا نا، نامسووتین، به لکو فینکم ده که نه وه. بمه خشه، بهلام نازانم چما به رگه ی ژنه قتنی نه م وشانه ده گرت و زنده قه ناچی؟"

ساریووتا گوتی: "مامۆستا، ئیمه له وه داین بچین بو جهنگ و رهنه گه ئیتر نه گه ریتینه وه، ده شی دووباره نه تانیسه وه، نه م دواین وشانه مان بی راکه یه نه. رزگاری له چی؟"

هتور و قورس، وه ک هه لدرانی جه سته یه که بو ناو خه رهنه، وشه کان له زاری کۆمدرای بوزاوه به ربوونه وه:

- "له رزگاری!"

ساریووتا به سه رسوپرمانه وه پرسی: "له رزگاری؟ رزگاریون له رزگاری؟ مامۆستا من تیناگه م!"

- "ساریووتا چ باشتر! ناخر گه ر تپیکه یه ت زنده قه ده چی. له گهل نه مه شدا نه ی هاواریانی من، ده مه وی بزانه شتیه ی نازادی من ناوه اییه، من له رزگاری رزگارم بووه!"

بیده نگ بوو، بهلام ئیدی نه یه توانی خو ی کۆنترۆل کات.

- "ده مه وی بزانه، هه ر شتیه یه که تری نازادی کۆیله ییه، گه ره هه مدیس له دایک بام، نه وا له پیتناو نه م نازادیه گه وره یه دا، له پیتناو رزگاریون له رزگاری ده جه نگیم. هیتنه به سه، هه نووکه قسه کردن بو ئیمه گه لیک زووه. کاتیک له جهنگ ده گه ریتنه وه - نه گه ره پرا نه وه - نه وسا هه موو شتیک به په کتر ده لپین. مالتاوا."

هه‌ناسه‌یه‌کی قوولێ هه‌لکیشا، کاتێ بینی موریده‌کانی دوو‌دڵن له‌ روێستان، زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی هاتنی و پرسی: "بۆ‌راوه‌ستاوان؟ هه‌یشتا ئه‌رکی سه‌رشانی ئیوه‌ جه‌نگه، که‌واته‌ ده‌ی، ده‌ی بۆ‌ جه‌نگ... مال‌ئاوا."

ساریبۆتا گوتی: "مامۆستا مال‌ئاوا، ده‌ی بابڕۆین، به‌ئومیدی خودا!"

ئاناندا له‌ جیگه‌که‌ی نه‌جولا، بوزا به‌ئاسوده‌بیبه‌وه‌ به‌تبه‌لی چا‌و‌دیقه‌تی دا.

موریدی ئازیز که‌ تا بناگوتی سوور هه‌لگه‌را بوو، گوتی: "مامۆستا من ده‌مه‌وئ لای تو‌ بمینمه‌وه!"

- "ئاناندا ئازیز، له‌به‌ر ترس؟"

- "مامۆستا له‌به‌ر عیشق!"

- "هاورپتی وه‌فادارم، ئاخ‌ر ئیدی عیشق به‌س نییه!"

- "مامۆستا ئه‌مه‌ ده‌زانم، که‌ ده‌داویت، خۆم بیه‌نیم ب‌لێسه‌ زاری ده‌لێسایته‌وه!"

- "ئاناندا ئه‌وه‌ ب‌لێسه‌ نه‌بووه، به‌لکو‌ وشه‌کانی خۆم بوون. هاورپتی ج‌حیل و وه‌فادارم، له‌م وشه‌ سه‌روو ئینسان‌نیانه‌ ده‌گه‌یت؟"

- "به‌لێ پێم وایه‌ تێیان ده‌گه‌م، هه‌ر بۆیه‌ له‌گه‌لتا ده‌مینه‌وه."

- "چییان لێ تێده‌گه‌یت؟"

- "کۆله‌یه‌ ئه‌و که‌سه‌ی ب‌لێ رزگاری بوونی نییه، له‌به‌رئه‌وه‌ی هه‌ر له‌حه‌زه‌یه‌ک هه‌موو وشه‌یه‌ک له‌ وشه‌کانی و هه‌موو کارێک له‌کاره‌کانی هه‌لده‌سه‌نگینێ، به‌ترس و له‌رزوه‌ له‌خۆی ده‌پرسێ: چما رزگارم بێ یاخود نه‌فره‌تم به‌سه‌ردا دا‌بارئ؟ به‌ره‌و به‌هه‌شت ده‌ڕۆم یاخود به‌ره‌و دۆزه‌خ؟ ئاخ‌ر رۆحیک ئومیدی هه‌بێ چۆن ده‌توانی ئازاد بێ؟ هه‌ر که‌سێ ئومیدده‌وار بێ، ئه‌وا له‌ ژیا‌نی خۆی و له‌ دونه‌یای ئاخیره‌ت ده‌ترسێ. بێ چ بریارێک له‌نیوان ئه‌رز و ئاسماندا ماوه‌ته‌وه‌ و چاوه‌پێی شانس یاخود ره‌حمه‌تی خودا ده‌بێ!"

بوزا ده‌ستی به‌قژه‌ ره‌شه‌که‌ی ئاناندا دا‌هینا و گوتی: "بمینه‌ره‌وه!"

له‌کاتێکدا بوزا هینور و به‌خۆشه‌ویستییه‌وه‌ ده‌ستی به‌قژی موریده‌ ئازیزه‌که‌یدا ده‌هینا، ماوه‌یه‌ک له‌ژێر دره‌خته‌ شکۆفه‌کردوه‌که‌دا بێده‌نگ بوون.

- "رزگاری واته‌ رزگاربوون له‌هه‌موو رزگارکه‌ران، ئه‌مه‌یه‌ ترۆپکی به‌رزی ئازادی، واته‌ جیگه‌یه‌ک که‌ ئینسان به‌زه‌حمه‌ت ده‌توانی هه‌ناسه‌ی تێدا‌دا. ئایا ده‌توانیت به‌رگه‌ بگریت؟"

ئاناندا سه‌ری دا‌گرت و هیچی نه‌گوت.

- "به‌واتایه‌کی تر، هه‌نوکه‌ تێده‌گه‌یت رزگارکه‌ری ته‌واو چ که‌سه‌یکه‌..."

بوزا بۆ‌ساتێک بێده‌نگ بوو، پاشان له‌ کاتێکدا چ‌رۆیه‌کی له‌نیوان په‌نجه‌کانیدا ده‌وتی که‌ له‌ دره‌خته‌که‌وه‌ که‌وتبووه‌ خوارئ، گوتی: "رزگارکه‌ری ته‌واو ئه‌و که‌سه‌یه‌ که‌ به‌شه‌ریه‌ت له‌ رزگاری رزگار ده‌کات!"

به‌بیست و شه‌ش پیتنه‌ ئه‌بجه‌دییه‌که‌ ئه‌و رێگه‌یه‌م شه‌ق کرد که‌ ده‌چۆوه‌ سه‌ر رزگاری، هه‌نوکه‌ ده‌مزانی، ده‌مزانی و هه‌ر له‌به‌ر ئه‌م هۆیه‌ ئارام و بێ‌ ترس له‌ دونه‌یام ده‌نۆری، له‌به‌رئه‌وه‌ی که‌ ئیدی نه‌یده‌توانی فریوم‌دا. له‌ په‌نجه‌ره‌که‌وه‌ بۆ‌ ده‌ره‌وه‌ دا‌ده‌هاقمه‌وه‌ و له‌بیاوان و ژنان و ئوتومیته‌لکه‌کان و له‌ مه‌غازی پر له‌ گوشت و شیرمه‌نی و مه‌ی و میوه‌ و کتیبم ده‌نۆری و زه‌رده‌خه‌نه‌م ده‌هاتنی. هه‌موو ئه‌وانه‌ چ نه‌بوون جگه‌ له‌ هه‌وری ره‌نگاوهرنگ، شنه‌یه‌کی فیتک هه‌لی ده‌کرد و هه‌مووی ده‌رواندنه‌وه‌، ئاخ‌ر قودره‌تی شه‌یتان ئه‌وانه‌ی خولقاندبوو، بۆیه‌ک دوو سه‌عاتیک برسیتی و تینوتی ئینسان ده‌ی کردبووه‌ ناویانه‌وه‌، له‌و دیوه‌وه‌ شنه‌یه‌ک هه‌لی ده‌کرد و ویرانی ده‌کردن.

چوممه‌ سه‌ر جادده‌، تینکه‌ل به‌شه‌پۆلێک خه‌لک بووم که‌ هه‌مووان به‌خیرایییه‌کی زۆر رایان ده‌کرد، منیش له‌گه‌ل‌یاندا رام کرد، ئیدی له‌چ شتیک نه‌ده‌ترسام. به‌خۆم گوت: "ئه‌وانه‌ تارمایی، ته‌متومان‌یکن له‌ دلۆیه‌ شه‌ونم، ئه‌دی بۆچی لێیان بترسم؟ بۆچ نابێ له‌گه‌ل‌یاندا ب‌ڕۆم و بزانه‌م چ ده‌کهن؟" گه‌بشینه‌ سینه‌مایه‌ک به‌رووناکییه‌ سوور و شین و سه‌وزه‌کانییه‌وه‌. چووبه‌ ژوورئ و له‌سه‌ر کورسییه‌ مه‌خمه‌لییه‌کان دانیشتی. له‌سه‌ری هۆله‌که‌وه‌ په‌رده‌یه‌کی رووناک که‌ سیبه‌ره‌کان به‌خیرایی له‌سه‌ری ده‌هاتن و ده‌چوون. ئه‌دی ئه‌م سیبه‌رانه‌ چییان ده‌کرد؟ ما‌چیان ده‌کرد و ده‌یانکوشت و ده‌کوژران. کێژتکم له‌لاوه‌ دانیشتیوو، ده‌می بۆنی دارچینی لێ ده‌هات، که‌ هه‌ناسه‌یده‌دا هه‌ستم ده‌کرد سینگی به‌رز ده‌بیته‌وه‌، جار ناچار ئه‌ژنۆی به‌ر ئه‌ژنۆم ده‌کسوت، له‌رزتیک رۆچوه‌ گیسانه‌وه‌، به‌لام دوور نه‌که‌وتمه‌وه‌، لای کرده‌وه‌ و بۆ‌ساتێک ته‌ماشای کردم، له‌و نیمچه‌ رووناکییه‌ی هۆله‌که‌دا پێم وابوو زه‌رده‌خه‌نه‌که‌ی سه‌ر لێویم بیه‌نوه‌.

زۆر زوو له‌ ته‌ماشای ئه‌و سیبه‌رانه‌ بێزاربووم و به‌مه‌به‌ستی جیه‌بشستی هۆله‌که‌ له‌جیگه‌که‌م هه‌ستم، کچه‌که‌ش هه‌ستا، له‌چوونه‌ ده‌ره‌وه‌دا هه‌مدیس لای کرده‌وه‌ و زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی بۆ‌کردم. که‌وتینه‌ قسان، هه‌روا که‌ مانگ به‌ژوور سه‌رمانه‌وه‌ پرشنگی ده‌دا، رێگه‌ی باخێکمان گرته‌به‌ر و له‌سه‌ر سه‌کۆیه‌کی چکۆله‌ دانیشتی. هاوین بوو، شه‌و هه‌روه‌کی هه‌نگوین شیرین، گوڵه‌یاس هه‌وای پرکردبوو له‌بۆنی عه‌تر، جووته‌کان(*) ده‌هاتن و ده‌چوون، ئه‌وانی تریش له‌سه‌ر چیمه‌نه‌که‌ راکشابوون و یه‌کتریان له‌نامیزگرتبوو، بولبولێک که‌ خۆی له‌نیوان دوو گوڵه‌یاسدا هه‌شاردا‌بوو، که‌وته‌ خوتندن و دل‌م راچله‌کی، ئه‌وه‌ مه‌ل نه‌بوو، هه‌له‌ت شه‌یتانیکی فیل‌باز بوو، وایزانه‌م له‌کاتی هه‌لگژان به‌چیای پسیلوریتیدا ئه‌و ده‌نگه‌م ژنه‌فتبوو، ده‌شمزانی ده‌لێتی چی، ده‌ستم رایه‌ل کرد و له‌سه‌ر که‌زیی کێژه‌که‌ دا‌منا.

لێم پرسی: "ئاوت چیه‌؟"

به‌پێکه‌نینه‌وه‌ وه‌لامی دا‌یه‌وه‌: "فریدا! پتوبست به‌پرسیار نا‌کا، ناوم ژنه‌!"

هه‌مان سات شتێکی خه‌ته‌ر له‌ زارم ده‌رچوو، ئه‌وه‌ی گوتم قسه‌ی من نه‌بوو، به‌لکو‌هی ئه‌وی تر بوو، هی بابیشم نه‌بوو که‌ رقی له‌ ژن بوو، قسه‌ی ئه‌و که‌سه‌ی تر بوو. ئه‌وکاته‌ی ئه‌و قسانه‌م به‌زاردا هاتن،

(*) مه‌به‌ست له‌ کوپ و کچی هاورپتی یه‌ک‌دین نه‌ک ژن و می‌زد.

ترس سهراپای بوومی له خووه پیتجا، بهلام ئیدی کات درهنگ بوو.

- "فریدا ته مشهوه له گهلم دهیبت؟"

کیژده بههیمینی وهلامی دایهوه: "ته مشهوه نا، ناتوانم، سههینتی."

ههستم بهحهوانهوه کرد، بهپهله ههستام، جیابووینهوه، خیرا گهرامهوه ژوورهکه، پاشان شتیکی سهیر رووی دا که نهقل نایبرئ. روو اویتیک که ههتا ئیستایش کاتئ بیرم دهکهو پتیهوه لهرز دامدهگرئ. ههر بهراست روچی ئینسان نابووت نابئ، پره له بهرهکهت و شکو، بهلام جهستهیهکی ههنگرتوه که روژ بهروژ بوگه نتر دهکات. له پتی گهرا نهوه دا بوژووره که، وژهی ههنگرتوانی خوینم بو سهرم دهژنهفت، روحم تووره و کاتئ ههستی کردبوو دهخلیسکیته گونا ههوه، لپورئژ له بیزارئ و توورپیی ههستایوه سههینتی و بو ساتییک هه دادانی نه بوو، لیکدا لیکدا خوین بو سهرئ بهرز دهبووه و له روخسارمدا کو دهبووه. تا هیتورهتور ههستم کرد لپو و گوئا و نیوچه وانم زامدار بوون. چاوانم هیند چکو له بیو نهوه که هیندهی دوو کونیا لئ ما بووه و زور بهزهحهت ده متوانی شتییک بیبیم.

لهترم ددها و پهلهم بوو زوو خویم بهگهیمهوه مالهوه و وهزعی خویم له ناوینه دا ته ماشاکم.

دوچار کاتئ گهیشتم و گلژیه کهم داگیرساندو ته ماشای ناوینم کرد، له ترسا هاوارم لئ ههستا، ناخر تهواوی روخسارم به شپوهیهکی ترسناک ههلاوساو و شتواو بوو، چاوانم بهزهحهت له میانه ی دوو کورته گوشتی سووره دیار و دههم بیووه باریکه قهیتانیک که نه دهکرايهوه. فریدام که وهتوه بیر، ناخر بهوه زعیکی ناوا نه فرده تاوییهوه چون ده متوانی بیبیم؟ برووسکه بهکم بهم وشانه بو کرد: "سههینتی ناتوانم بیتم، دوو سههینتی دیم!" شهلال له ناویمیدی خویمدا به تهخته نوینه که دا. له خویم پرسیی: "بلتی ته مه چ نه خویشیه که بئ؟ گه ریبه؟"

که منال بووم، له کریت به زوری گه رهکانم به روخساری ناوساو و قلشیش قلیش و سوور وهک خوین دهیبتی، نه نوکه هاتهوه بیرم که نهوکات ترسیکی وه هیان تیدا چاندبووم که روژتیکیان گوتم: "گه پادشا بام، نهوا هه موو گه رهکانم دهگرت و بهردم به ملیانهوه شه ته که ددها و ده مخسته زه ریاوه!" ده شی نهو نه بیراوه، یه کیک له نه بیراوه کان، نهو قسه نا ئینسان بییهی منی بیرکه و تیتهوه و له توله ی نهوه دا نهو نه خویشیه ترسناکه ی بو رهوانه کردیم!

نهو شهوه له جزیه که خهوه نه چوه چاوانم، پهروشی هاتنی سپنده بووم. به خویم دهگوت و بهوه دلخویشی خویم ده دایهوه که رهنگه تا هاتنی سپنده نه خویشیه که به ریدام. لیکدا لیکدا دهستم له ده موچاومهوه ددها تا بزانه چما ناوساوییه کهم نه شتوتوه یان نا. کاتئ سپنده دا له تهخته نوینه که په ریبه خواری و خویم گه یانده بهر ناوینه که، ده مامکیکی ترسناک له گوشت، روخساری پو شیبووم، پیستی ده موچاوم قلیش قلیش و ناویکی سپیی مه یله و زهردی لئ ده هاته دهرهوه، ئینسان نه بووم، به لکو شهیتانیک بووم بو خویم.

خزمه تچیه کهم بانگ کرد تا برووسکه که ی بدهم، ههر نهو ساته ی دهرگا که کردهوه و منی بیبتی، زریکه یه کی کرد و روخساری له ما بهیبتی هه رتک ده ستیدا هه شاردا. بئ نهوه ی بویری نریکم بیتهوه،

برووسکه که ی رفاند و رویشت. روژتیک و دووان و سیان و ههفته یه که دوو ههفته تیپه رین. هه موو روژتیک و له ترسی نهوه ی نه با فریدا بئ بو لام و بهو وه زعهوه ببینتی، هه مان برووسکه م بو دنا رد: "ته مرؤ ناتوانم بیتم، سههینتی دیم!"

توژ قالییک ههستم بهنازار نه ده کرد، بهلام له کاتی خواردندا نه مدده توانی زار هه لپینهوه، خویراکم ته نی شیر و شه ربه تی لیمو بوو که به قامیش ده مخوارهوه. دوچار ئیدی پرستم لئ برا، چهند کتیبیک تابهت به دهره و ناسی، هی (ولیه م ستیکیل) ی قوتایی به نیوانگی فرۆیدم خویند بووه، چووم به دوایدا گه رام، دهره و نم منی دوو چاری نه م نه خویشیه کردبوو به بئ نهوه ی هه که ی بزانه. مه زنده م کردبوو هه موو نهو شتانه له بن سهری دهره و نم دان. ماموستای دانا گویتی بو ئیعتیرافه کانم رادیرا، هه کایه تی ژیانم بو گپراهه که چون له تافی ههرزه کاریهوه به ره و ژور به دوا ی زرگاریدا گه راوم و چون سالانییک به دوا ی مه سیحا رویشتووم و چوناو چونی دوچار نایینه که میم زور ساکار و گه شینانه بیبیه و چلون ده سهرداری بووم و له بری وی شوینتی بوزام هه لگرتوه.

پروفسور زهرده خه نه یه کی هاتئ و گویتی: "گه ران به دوا ی سه ره تا و کو تایی دنیادا نه خویشیه، ئینسانی سروشتی ده ئی، هه ول ددهات، خه م و شادی ته جروه ده کات، ژن دههینتی و منال ده خاتوه و کاتی خو ی به پرساری له کوئی و بو کوئی و بوچییهوه به هه دهر نادان. بهلام تو چیرۆکه کهت تهواو نه کرد، هیشتا شتیکم لئ دهشاریتهوه، ددان به هه موو شتییدا بئ!" بو م گپراههوه چون فریدام ناسیه و واده به کمان بو یه کتر بینین دانه. ئوستاد دای له قاقای پیکه نینتی قایم و گالته نامیز، به توورپیی ته ماشایم کرد، رقم لپی ده بووه چونکه نه ئینیه کانی له ژیر زه ریبه که یدا ده پشکنی و له هه ولئ نهوه دابوو به گوشار دهرگا داخراوه کانی ناوهوم بکاتهوه.

گویتی: "به سه، به سه، تا له قینا بیبت نه م ده مامکه به روخسارتهوه دههینتی. نهو نه خویشیهی دوو چاری بویت پی ده گوترئ (دهره زا هید). له م سه رده مه ی ئیمه دا نه م نه خویشیه زور ده گمه نه. چونکه نهو رو کام جهسته هیه گو ترپراهه لی رو ح بئ؟ نایا هه رگیز نه فسانه ی قه دیسانت خویندو تهوه؟ نهو زا هیده ت بیردیتتهوه که بیابانی (تیبس) ی جئ هیشت و به هه له داوان خو ی گه یانده نیزیکنترین شار، چونکه له نا کاو تیکرا دپوی زینا سواری کو لی بیو، هه ستنی ده کرد ئیدی ناچار ده بی له گه ل ژنیکدا بنوی. رای کرد و ههر رای کرد، بهلام هه روا که ده بو یست له دهره وازی شارهوه بجیتته ژوروی، سه بری خو ی کرد و به ترسه وه بیبتی گه ری داویتییه به دهنی. بهلام نهوه گه ری نه بوو، هه مان نهو نه خویشیه بوو که نه لعان تو دوو چاری بویت. به ناوا روخساریکی شوومهوه چون دهیتوانی له گه ل ژنیکدا رو به روو بیتهوه؟ چ ژنیک هه یه چه زکا ده ستنی لپوهیدا؟ ههر بو یه به په له به ره و بیابان، بو سه و مه عه که ی خو ی گه رپاهه وه و سو یاسی خودای کرد که له گونا هیک زرگاری کرد، خوداش لپی بوورا و نه خویشیه که ی له جهسته یدا نه هیشت. ئیستا تیگه یشتیت؟ تو که له دونیا بیبتی بوزادا غه رق بویت، ئیدی رو چی تو نوستا له گه ل ژندا به گونا هیک داده نی که لپخوشبونی نیبه، ههر بو یه مؤله ت به جهسته نادا له ناوا گونا هیکه وه بگلئ. له م سه رده مه ی ئیمه دا رو حگه لی له م جو ره ده گمه نن، به درئزایی نهو سالانه ی له دهره و ناسیدا کار ده که م ته نها یه که حاله تی

هاوشیتوی ئەمەم بېنیو، ئەویش خانمیکى تا بلتیی ئیماندار و داوینپاکی قینایی بو، ئەم ژنە مێردەكەى زۆر خۆشەووست، بەلام ئەو لەبەردى جەنگ دەبێ كە بەرپەكەوت كورپىكى جحیل دەبىنى و عاشقى دەبى. شەوئىكیان لەو دەابوو خۆى بە دەست كورپى جحیلەو بەدا، رۆحى ياخى دەبى و قەد راست دەكەتو، ئىدى روخسارى هاوشیتوى روخسارى تۆ ناشیرین و هەلەئاوسى. ناومێدانه سەردانى كردم، دلنایام كردهو هەر لەگەڵ گەرانەوى مێردەكەیدا چاك دەبیتەو. لەراستیدا هەر لەگەڵ گەرانەوى مێردەكەیدا، بەواتایەكى تر، هەر لەگەڵ لاچوونى خەتەرى گوناھدا، روخسارى خانمەكە جوانبى جارانى بۆ گەراپەو. بۆ تۆبىش هەر هەمان شتە، لەگەڵ جیھەتشتنى قینا و دەسبەرداربوون لەفەردا، چاك دەبیتەو. "

قەسەكانى نەچوون بەئەقلمدا، هەر و لە كاتێكدەكە بەحالهتى وروژانتيكى سەرسەختانەو لەعەيادەكە دەچومە دەر، بەخۆم گوت: "ئەمە خەرافاتى عىلمە، لە قینا دەمێنمەو وەزەم باش دەبى!"

مانگىكى تر مامەو، بەلام دەمامكەكە لە روخسارم دانەمالرا، بەردەوامىش برووسكەم بۆ فەردا دەكرد: "ئەمە نائوانم بېم، سەبەى دېم!" هەلبەت قەت ئەو سەبەبى نەهات. بەيانىبەكیان كە ئىدى تەواوئىك وەزەم ناچۆر بو، بېبارى سەفەرم دا. لە تەختەنوینەكە دابەزم، جانتاكەم هەلگرت، بەپېيليكانەكاندا ھاتمە خوارەو، چومە سەر جاددە و رېگەى ویتستگەى قىتارم گرتەبەر. بەيانى زوو بو، شەپەكى فېنك هەلى كردهو، كرتكاران، پياوو ژن پۆل پۆل بەرەو كار دەچوون، هېشتا بابۆلەى خوارنەكانيان دەجوو، هېشتا رووناكى خۆر نەگەيشتەو شەقامەكان، چەند پەنجەرىەك كرابوونەو، شار لەدەمى بېداربوونەودا بو، مېزاجم ئارام و بەھەنگاوى هېور دەرۆيشتم، منىش رېك هەر وەكو شار خەرىك بوو بېدار دەبوومەو. هەر و لە دەچومە پېش ھەستم دەكرد قورسايى سەر روخسارم دادەگيرى، چاوانم نازاد دەبن، ھەنووكە دەمتوانى بېنم، ناوساوى لچ و لېوم نېشتەو و وەكى مندالتيك كەوتە فېكەكيشان، شەپەكى فېنك وەك دەستىكى مېھەبان بەسەر روخسارمدا دەهات، كە گەيشتمە ویتستگەى قىتار، ئاوينە چكۆلەكەى گېرفانم دەرهینا تا تەماشای خۆمى تېدا بكەم. وەى چ خۆشپېەك! چ شانسيك! ھەلاوساوى روخسارم بەتەواوەتى نېشتەو، روخسارى پېشوووم- لووت و دەم و گۇنا- كرابوونەو، ئىدى شەيتان تېبى تەقاندبوو، جارتيكى تر ببوومەو بەئىنسان.

لەو رۆژەو پەيم بەو برد كە رۆحى ئىنسان چاوكەپەكى ترسناك و خەتەرى ئاژاوەكانە. بى ئەوئى خۆمان بزائىن ھەلگىرى ھېزتيكى تەقېنەو ھې گەورەپە لە گۆشت و بەزدا، خەراپتر لەمە ئەو ھەپە خۆمان نامانەوئى بزائىن، چونكە ئەوكات بېانووەكانى ناپاكي و ترسنوكى و درۆزنى بزر دەكەبن، ئىدى ناتوانىن لەودىو دەمامكى وەھمىيى لاوازی و بېتوانايى ئېنسانەو خۆ حەشاردەبن، گەر ناپاك و ترسنوك و درۆزىن، دەبى خۆمان بەرپرسارىتېيان ھەلگىرىن، چونكە گەرچى ئېمە ھېزتيكى بەگورمان لەناخداپە، لەبەرتەوئى نەبا نابوتمان كا، جورئەتى خستەنەگە پيمان نېيە. لەبرى ئەو رېگەپەكى ئارام و ئېسراحت دەگرېنە بەر و لى دەگەرپېن ئەم ھېزە ھېورھېور دامرکېتەو و بېتتە گۆشت و بەز. چەند ترسناكە بېخەبەر بوون لەوئى خاوەنى ئاوا ھېزتيكىن! گەر بەو ھەمان زانېبا ئەوا شانازيمان بەرۆحى خۆمانەو دەكرد. لەتەواوى ناسمان و لەسەرپاى ئەرزدا، چ شتيكى تر نېيە ھېندەى رۆحى ئىنسان لە خواوند بچى.

بەرلین

قینام جى ھېشت و چوم بۆ بەرلین. ھەرچەند بوزا زۆر لەتینووئیتىبەكانى ناوہەمى شكاندبوو، بەلام نەیتوانبوو تینووئیتىم بۆ بېننى سەرزەمىن و زەرباكان، ئەوئى كە لەتوانامدا ھەپە، دامرکېتتەو. ناخر وى شتيكى پى بەخشىم كە خۆى ناوى ناوہ چاوى فېل، توانای بېننى ھەموو شتيك بۆ بەكەم جار و مالئاوايى لىكردنېان، توانای بېننى ھەموو شتيك بۆ دواپەمىن جار و مالئاوايى لىكردنېان.

ھەمىشە بەخۆم دەگوت دونيا تارمايىبە و مرۆفەكانىش تارمايى، ئەوانە بوونەوئى شەوئىن، فەرزەندانى شەوئىش خېرا ديارنامىن. بوزا، ئەو خۆرە رەشە ھەلا تېوو، ئەوانىش توابوونەو و ببوونە ھېچ. بەلام ھاوسۆزى، ھاوسۆزى و ئەقېن باليان بەسەر رۆحمدا كېشا. چ دەبوو گەر یمتوانىبا ساتيكتەر ئەم تارمايىبانە لەكەنارى خەونەكانغا گلەمەو و نەھىلتم لەناوېچن! ھەستم دەكرد دوا ترپەى دلەم خۆى لەجەپەى زەردەو نەپېچاوە، ھېشتا ترپەپەكى سوورى تۆخ مابۆو و سەرسەختانە لىدەدا، ملی نەدەدا و لى نەدەگەر بوزا بەتەواوى داگيرمكا. كرىتېبەك لە ناخدا دەستى نارەزايى بەرزكردبۆو و قايل نەبوو يەك فەرزەنغ (*!) سېن وەك باج بداتە ئەو داگيركەرە ئاشتىخوازە.

لە بەرلین بوو ھەستم بەھەموو ئەمانە كرد، ھەنووكەش كاتىك چاوانم لىك دەنېم و گوناھەكانم - گوناھە كۆزەرەكانى يەكئە پەپەرەوانى بوزا - لەو شارە دزىتوودا وەبېر دىتەو، يادەو ھېم پى دەبى لە پىكەنېن و وشەگەلى ناگرېن، پردەپى لە شەوانى گەرم و گور كە بى ئەندىشەى خەون تېپەرېن، پى دەبى لە دارپەر و دار ئالبالووى شكۆفەكردوو، پى دەبى لە چاوانى ھەمىشە برسېى بەھودى، پى دەبى لەبۆنى تىزى بن بالى ژن و ئىدى ناتوانم شتەكان لەشۆئى گونجاوى خۆياندا دانېم.

پەپەرەپە دەفەترى زەردەھەلگەرپاوى يادەو ھەپەپەكانم ھەلەدەمەو و ھەول دەدەم وەبېر خۆمى بەئىنمەو كە چما كامەيان بەكەم و كامىان دواتر رووى دا، چ سوئندىكمان خوار و ھۆى جىابوونەو چ بوو. بەراستى مەزە قودرەتى پىتەكانى ئەلفوئى، ئەو بېست و شەش سەربازە وردىلەپەى كە لە لىتوارى خەرنەدا رادەوستن تا گەر بۆ ماوہپەكى كورتىش بى پارىزگارى لە دلئى ئىنسان بکەن و بەر بگرن لەھەلدېرران و نوقوم بوونى لەچاوانى رەش و بى بنى بوزادا.

دووھمى ئۆكتۆبەر

ھەنووكە سى رۆژە بەنېو شەقامە بى كۆتابى و يەك رەنگەكانى بەرلېندا دەگەرېم. دارپەرپووەكان رووت بوونەتەو و باپەكى گەلىك سارد ھەلى كردهو، دلەم بۆتە شەختە. ئەمە لای دەروازەپەكى گەورەو تېپەرېم كە بەپىتى درشت لە سەروپەو نووسرابوو: (كۆنگرەى رېفۆرمى پەرودەپەى). بەفر دەبارى و سەرمام بوو، چومە ژوورئى، ھۆلەكە جمەى دەھات لەژن و پياو و مامۆستا، گەرپام بۆ جىگەپەك لىتى

(*) دراوتىكى كەم باپەخى بەرېتانبېە.

دانیشم، له ناکا ورا بلوسیکی پرته قالیم بینی که له نیو چاکه ته بۆر و ره شه کاندای دره وشه ی دهات. چۆن رهنگی گول مپروو بۆ لای خۆی کیش دهکات، ئاوها منیش به ره وه لای ئه و کپزه بلوس پرته قالیبه کیش بووم. کورسیبه که ی لایه وه چۆل بوو، دانیستم. یه کچی له مامۆستاکان به تره زۆکی پیکه نیناوی دادهاته وه و راست ده بۆوه، نه ره ته ی ده کیشا، نه ختیگ ناوی ده خواره وه و که میگ هپور ده بۆوه، پاشان هه مدیس ئاگری ده گرت ه وه، ته واوی قسه کانی له باره ی ئه وه وه بوو چۆن گه ره کبیته تی به رنامه ی قوتا بخانەکان بگۆرئ و نه وه یه کی نوئی ئه لمانیا یی دروست کات، نه وه یه ک که گالته به ژبان و مه رگ بکات. ئاخه ئه مپیش رزگار که رتیکی تر بوو که ده یویست دونیا به ویران کردنی رزگار کات.

لام به لای کپزه که دا کرده وه، که زبی ره شتیکی قه ترانی و چاوانی گه وره و ره ش و بایامی و که پوویشی که میگ چه ماوه، پیتست ئه سمه ر به ره نگی که ره مانای دپین، چند په له یه کی ته نک به روخساریبه وه. بۆی دانه و به وه و لیم پرسی: "بزانه ده زانیت خه لکی کویم؟"

تا بناگوئ سوور هه لگه پرا و وه لامی دایه وه: "سه رزه مینی هه تاوا!"

- "راسته، لیره خه ریکه ده خنکیم، ده لیتی چی بچینه ده رئ و پیا سه یه ک بکه یین؟"

- "به لئ، با بۆین!"

که چوینه ده ره وه، وه ک مندالیک یاریبه کی نویمان پین به خشیبی که وه هه لبه ز و دابه ز و پیکه نین.

- "ناوم ساریتایه، جووله که م و شیع ده نووسم!"

چوینه باخیکه وه، گه لای ورد له سه ر عه رده که که له که ببوو، له ژئیر پیماندا خرمه ی دهات، دهستم نایه سه ر قژی، گه رم و نه رم و نیان بوو وه کی ئاوریشم، بی سرت ه راوه ستا و گه ردنی درێژکرد وه ک ئه وه ی گوئ بۆ شتیگ رادیرئ. گوئی: "ده ست هیز ده به خشئ. هه ر ده لیتی گۆزه یه کم که له کانی پرکرام له ئاوا!" کات پاش نیوه رۆ بوو. گوتم: "باشتره بۆین شتیگ بخۆین، شو بایه کی خه ست و له کول تا گه رم بینه وه."

- "رۆژووی یه هودیا نه، خواردن گونا هه، منیش وه ک تو برسی و سه رمامه، به لام خواردن گونا هه!"

- "که واته وه ره با گونا هه که یین تا دواتر بتوانین تۆبه که یین و خوا وه ندی تو، یه هودی ترسناک لیتمان ببورئ!"

پیتده چوو نیگه ران بووی، له به ره ئه وه ی که ئاوها به تانه وه ناوی خوا وه ند ه که ییم بر دبوو.

- "ده ی فه رموو بزانه خوا وه ند ه که ی ئیوه کبیته؟"

پرسیاره که ی له رزتیکی رۆبده جه سه ته مه وه، هه ستم کرد به رامبه ر خوا وه ند ه که ی خۆیشم دوو چاری گونا ه بووم. به درێژایی ئه و کاته بیرم چوو بۆوه که ئه م روخساره و ئه م که زبیه و ئه م پیتسته که هه مانیا یه جگه له تارما یی چ شتیکی تر نیبه و بۆ ره وانده وه ی فووم نه کرد، ئاخه نه مویست فوو بکه م.

کیژۆله که به پیکه نینه وه پرسی: "دیونیزبۆس؟ مه یئوشی گه وره؟"

- "نا، نا، که سیکی تر، که سیکی ترسناکتر له یه هوه ی خوا وه ندی تو... مه پرسه!"

ده بوو له هه مان ساتدا هه ستم و بۆم، به لام دلم به حالی له شی خۆم و جه سه ته ی وی سووتا و مامه وه.

بۆ ئه وه ی خه یالی به ره و لایه کی تر به رم، گوتم: "یه کچی له شیعه ر کانت بخۆینه وه!"

روخساری پرشگی دا، دهنگی نه وا زشکه ر و خه مینتر بوو:

ئهی نه فیکرا وان که هیشتا په یتان به وه نه بر دووه

مه نفا یه نیشتیمان

کاتی پین ده نیینه شارگه لی نوپوه

نیشتیمان وه ک خوشکی له لامانه وه ده روا

ئهی ئه و نه فیکرا وان ه ی هیشتا په یتان به وه نه بر دووه

گه ر له دلّه نه فیکرا وه کانا نا

زه رده خه نه یه ک بیه خشین

ئیدی غه زه لی غه زه لان ده س پیتده کا!

چاوانی پر بوون له فرمیسک، پرسیم: "ده گرت؟"

وه لامی دایه وه: "ده ست له هه رکوتی جه سه ته ی یه هودیا نه وه بده یته، ده ست به ر برنیگ ده که وی!"

سیی ئوکتۆبه ر

چ ده بوو گه ر ئینسان بیتوانیا هه مپیشه سه رمه ست بمایه ته وه! چ ده بوو گه ر دیونیزبۆس قادیری ره ها با! به لام سه رمه سته ی به خیرایی له به یین ده چی، زه یین روونا ک ده بیته وه و جه سه ته ی گه رم و تۆکه ده بیته وه به تارما یی. رۆژی دواتر زه یینم بیدار ببۆوه، به رق و زه بر و زهنگه وه ته ماشای ده کردم و هاواری ده کرد: (هه ی زندیق، خایین، په یمان شکین، شه رمه زارم له گه ل تۆدا ده ژیم و سه فه ر ده که م، ده شئ بوزا بتوانی لیت بسورئ، به لام من ناتوانم. وای گه ر جار تیکی تر پین بخه یته بۆسه ی کیژۆله پرته قالی ره نگ پۆشه که وه!)

له گه ل ئه مه شدا یه که مین شتی له و به یانیا یه دا کردم، هه مان رینگه ی لای ویم گرت به ر و گه رامه وه هۆلی کۆنگه. سه رنجم دا، کیژهی پرته قالی پۆش چ ئه سه ری نه بوو، گه رچی ده مویست شادومان بم، به لام نه مستوانی. هه مدیس قسه ی توره اتم له هۆله که دا ده ژنه فت، زۆریه ی گو یگره کان بۆ هپور کرد نه وه ی برستی بی خۆیان سبۆیان ده خوارد، ژماره یه کیش دانه ویبونه وه و خه ریکی تیبینی و سه ره قه له م نووسین بوون، کوتوپر له دووه هه ستم به شتیگ کرد، شتیگ وه ک هه ناسه ی گه رم، روخساریک به دوامدا ده گه رپا و له سه رم گیرسایه وه. ئاورم دایه وه و له وسه ری هۆله که وه ببینم، شالیتیکی زه ییتو نیی توخ و دره وشا وه ی پۆشیبوو، له به ره وه ی هۆله که سارد بوو، ئیخه ی پالتۆ خوریا یه که ی به رز کرد بۆوه، زه رده خه نه یه کی بۆ کردم، روخساری وه ک په یکه رتیکی مه رمه پینی به ره تا و پرشگی ددها.

ئیدی بۆ ببینی ئاورم نه دایه وه، هه ولّم دا بچمه ده ره وه، به لام له راره وه که خۆی گه یاندمی و

نامیله که یه کی شیعره کانی دا پیم، کهوته پیکه نین و ههلبهز و دابهز، سه رمهستی رۆژی پیشووی تیدا نه په ویبۆوه، بهلام نیگه رانی لئ جیابونه وهی و جیهه شستن بووم. بۆ ساتتیک که دانه ویه وه و بۆ خود احافیزی دهستم بۆ لای رایه لکرد، سه رنجم دا به چاوانیکی پر له پرسیار و گومانای که سببه ریک له ترس بالی به سه ردا کیشابوو، سه یرم دهکا. جهسته ی چکۆله تر و چه ماوه تر دیاربوو، چوو بۆوه ناو خۆی، دلّم بۆ سووتا و له چه یوه تا دهستم نایه سه ر پشتی و شان له لایه کانییم گوشی. له تاو ئازار و خۆشی زیرکاندی.

خۆی راپسکاند و ویستی راکا. پرسی: "بۆ ئازارم ده دهیت؟"

- "له بهرته وهی تو له قوریکی تر دروست بوویت و له بهرته وهی خواوه نده کی ترت هه یه. له بهرته وهی به درتزیایی شهو بیرم لئ کردیته وه. ده مویست پرسیارگه لیکت لئ بکه م، بهلام ده بیی به راستی وهلام بدیته وه."

- "بۆچ راستی نالیم؟ من لیبی ناترسم، من جووله که م!"

- "خواوه ندی تو فه رمانت پیده کا چ بکه یه؟ چ ئه رکیکت ده خاته سه رشان؟ ده مه وئ بهرله وهی له مه زیاتر په یوه ندیبه که مان په ره بسینی، ئه مه بزائم!"

- "رق! ئه مه یه که مین ئه رکه. ئیسراحتت کرد؟"

له ناکاوارا روخساری گرژ بوو، گهرچی لیبه گوشتنه کانی ئیدی قسه یان نه ده گوت، بهلام هه ر ده لرین. له ودیو روخساره ئه سمه ر و جوانه که یه وه دوو چاوی زهرد و شه ویله ی زلی من پلنگی وه دیارکه وت. هه مدیس به گالته جار ی و به چرپه وه گوتی: "هه نووکه ئیسراحتت کرد؟"

قسه که ی بوزام بیرکه وته وه که ده بیترئ: (گه ر وهلامی رق بهرق بده یه وه، ئه وا هه رگیز دنیا رزگاری نابیت له رق!)

وهلامیم دا به وه: "رق ئه و خزمه تکاره یه که له پیتشه وه ده روا و ریکه پاک ده کاته وه تا سهروه ری پیدایه پروا!"

- "سهروه ر کییه؟"

- "ئه قین!"

کیژه ی جوو به گالته جار پیه وه پیکه نی، گوتی: "ئه وه مه سیحه که ی تویه ئاوا ده باعینن. بهلام یه هوه که ی ئیمه ئه مر دهکا: گه ر که سیک ددانیکی شکانیت، تۆبش ته واوی ددانه کانی وی بشکینه! تو بهرخیست و منیش ده له گورگیکی زامدار. ئیمه هه رگیز ناتوانین تیکه لاو بین. زۆر جوانه که بهرله وهی یه کتر ماچ که یین درکمان به و مه سه له یه کرد!"

- "دو نیا چ خهرا په یه کی به رامه ر کردوویت؟ بۆچ ده ته وئ ویرانی که یه؟"

- "من گومانم هه یه تو پیشتر برسی بوویت. نا، تو برسیتیت نه چه شتوه، له ژیر پردا نه نووستویت، هه رگیز له قه سا بخانه یه کی نه خشه بۆ دار پتر او دا دایکت سه ر نه به رواه. به کورتی تو مافی ئه وه ت نییه برسیست، ئه م دو نیا یه - دو نیا که ی تو- زالم و گه نده له، بهلام دلّی ئیمه ئاواهی نییه، ده مه وئ کۆمه کی

هاو پیکانم که م تا ویرانی که ن و دو نیا یه کی تری له سه ر رۆننن، دو نیا یه ک که دلّمانی تیدا شه رمه زار نه بی!"

به ژیر دره خته رووته نه کاند ده رۆبشتن، هیشتا چند گه لایه ک به په لکی دره خته کانه وه مابوون، بهلام بایه کی توند ئه وانیشی لیکر دته وه و به سه ر و شانئ ئیمه دا که وتن. کیژه ی جوو هه لده لرزی، ده سکیشه کانی کون کون بوون، بلوسه که ی ته نک و پاژنه ی پیلاره کانی له وه دا بوو به ری بدا. بۆ ساتتیک به تیله ی چا و سه یرتکی چاوانیم کرد و به ترسه وه بینیم له من ده نۆرن و له رقدا هه لایساون.

ده بی چ به سه ر ئه م کیژه دا هاتی که به ئاوا ره قیکه وه ده وئ؟ به خۆم گوت: "رهنگه بۆ ساتتیک ترسابی که نه با له بهر ی دوژمن عاشقی پیاوێک بیی!"

لیوانی له تاو سه رما شین هه لگه رابوون، چۆقه ی ددانی ده هات، به شه رمه وه پالتۆکه م له به ری خۆم دا که ند و بهر له وهی هه لیبی به په له دام به شانیدا. بهر قه وه سه له مییه وه و هه ولئ دا پالتۆکه له سه ر شانئ داگرئ، بهلام من توند گرتم و تکام لئ کرد دا یه گری.

راوه ستا، وه ک ئه وهی هه ناسه ی ته نگ بووی، دهستی له بهر نه نگاری هه لگرت، ههستم کرد گه رمایی جهسته م له رتی پالتۆکه وه هیتور هیتور و به قوولئ رۆده چیته جهسته یه وه. هه مدیس لیوی سوور هه لگه را، ورده ورده روخساری هه مان جوانی پیشووی وه دهس هینایه وه، خۆی پیتوه راگرتم، پیده چوو ئه ژنۆی سپر بووی.

به چرپه گوتی: "گه رمبوونه وه شتیکی باشه، که گه رمته ده بیته وه وا هه ست ده که یه ژبان له گۆر اندایه!" خه ریک بوو چاوانم پر ده بوون له فرمی سیک. له فیکره وه چووم: "تۆزیک گه رما، تیکه یه ک نان، سا پیتیه ک به ژوور سه ره وه، قسه یه کی خۆش و ئیدی رق ده ره ویتته وه!" گه شتیبوینه ماله که ی.

پرسیم: "کهنگی بتینمه وه؟"

گوتی: "ها پالتۆکه ت بگه ر. ئه لعان تیکه یه شتم که سیک پالتۆبه کی فه رووی له بهر دابی، بۆچی وه کی تۆ ده ناخقی! ها بیگه ر، دلّم خه ریکه له لیدان ده که وئ!"

- "سارینا دلّت نا، به لکو رقت!"

- "جیاوازی نییه، پیرۆزیی سه رما و برسیتی، بی ئه وانه له خۆشیدا نو قووم ده بم، به واتایه کی تر ده مر م و ده مه جه نازه، خود احافیز!"

دهستی بۆ رانه گرتم، جانتا که ی کرده وه کلله که ی ده ره ینا تا ده رگا که بکاته وه.

هه مدیس گوتم: "کهنگی بتینمه وه؟"

روخساری هه مدیس ده مامکی زهردی رقی پۆشییه وه، بی ئه وهی وهلام بدا ته وه ده رگا که ی کرده وه و له تاریکیدا بز بوو.

ئیدی جار تکی تر نه مبینیه وه.

له ژووره که دا خوم به بند کرد، دلّم بېووه هه مبانه يه ک کرمی ئاوريشم، دونيا له ناکاو پکړا دووباره گوشت و ئيسکي پوښييه وه. وا پيښه چوو له راستيدا بونى هه بې. تينو و پيښه پيښانه که له جهسته مدا کرابوونه وه و که و تمه بانگ کردنى بوزا تا بې و شه يتانى لى و ده درنى. کاتى خوى قه ديسى کى گه وره دواى چل سال زوهد نه يتوانيبوو بگاته خواوهند، شتيک هه بوو له پيگه يدا دوه ستا و نه يده هيتشت بگاته خودا. دواى ئه و چل ساله، ئه وسا تيگه يشت ئه و ريگره گوزه يه کى چکوله بووه که له راده به در خوشى ويستووه، چونکه ئه و ئاوهى سارد ده کرد که تى تى ده کرد، گوزه که ي شکاند و به کسه ر يه کانگيرى خواوهندبوو. دهمزانى، دهمزانى سه باره ت به منيش، پيره گوزه جهسته ي پر له زه تى کيژله که بوو. ئاخر گهر منيش ويستبام له گه ل خواوهنددا يه کانگيرى، ئه و ده بوو ئه م جهسته يه له ناو يردبا که چه قى ريگه ي لى گرتيووم. کاتى هه نگي کى بيگانه دزه ده کاته شان يه که وه تا هه نگوينه که ي به تالان به رى، هه ننگه لى کړتياک هيرشى بو دهبه، جهسته ي له توريک ميوى بو نخوشه وه ده پيچن و ده يخنکين. توري ميوى من له وشه و شيعر و قافيه پيکها تووه. به م قاقزه پيرزانه ساريتام ده پيچا يه وه و نه مده هيتشت هه نگوينه که م به تالان به رى.

خوتن بو لاجانگه کانم هه لگزا، خه ياله په رته کانم کو کردنه وه و هه ولم دا گوړ و هيزم له سه ر جهسته يه ک، دهنگيک، دوو چاوى ره شى گومان او بى چرکه مه وه. دهمويست هه مو ئه وانه وده درنيم، چونکه له بوزايان جوئ ده کرده مه وه.

وشه کانم کو کردنه وه و خوم پيښيان که وتم و بو جه ننگ چووم. که وتمه نووسين، به لام هه رچه نديک زياتر دهمنوسى، مه به سه ته که م لى دوور ده که و ته وه و په روښيم زيده تر ده بوو. ئيدى ساريتا دوور و دوور تر ده که و ته وه، چکوله و چکوله تر ده بووه و ديار نه ده ما. په يژه يه ک له به رده مدا دره وشا يه وه، پيپليکانه يه کى شتوه به ردين که جيگه پتى سوورى به سه ره وه و ئينسانيتى پيدا هه لده گزا- پيتى هير و گليفى ساکار که به که مترين هيل رسم کرابوو- زيانم تيدا ناسيبه وه، به کردنه وه نه ينييه کانى بوم ده رکه وت چ سافيلکانه و به چ ئوميد يک ه وه که و توومه ته رى. ويستگه گه لى جوړ او جوړ که به شپوه يه کى کاتى پنام تيباندا گرتيوو تا هه ناسم بيته وه بهر و هه مديس هيزم تى بيته وه. کاميان بوون - خود، نه ژاد، به شه ريبه ت، خواوهند، چوناوچونى کوتوپر تر پکى به رزم له ژوور سه رمه وه بيى- (بيده ننگيى)، بوزا.

دواچار سه رنجى ئه و په روښييه م دا که له ناوه و مرآ قولبى ددها. په روښيى خو قوتار کردنى هه تاهه تايى له فريوه کان، فريوه زه ميني و ئاسمان ييه کان و پيشره ويکردن بو گه يشتن به م تر پکه دوور و چوله. کاتى په ر نووسراوه کانم که له سه ر ئه رزه که بلاو بيوونه وه، کوم کردنه وه و خو يند منه وه. ترس بالى به سه ر بوومدا کيشا. ئاخر من ويستبووم به نووسيني دوايه ک ساريتا له ناو به رم، که چى له برى ئه وه دوايه کم نووسبوو بو رزگار بوون له هه مو که ون. بوزا دلنيا و بې جووله له سه ر تر پکه که دانيشتبوو له هه وله کافى ده نوزى و به سوژ و ميه رده بان ييه وه زه رده خه نه ي دهه تى.

دواى ئه وهى پرسيا ره دتيرينه کانم ريکخسته نه وه، دواى ئه وهى وشه کانم دوزينه وه و وه لامه کانم دانا، هه وامه وه. هه ستام و چوومه ده رى تا هه وايه ک هه لمژم و بايه کى بالى خوم بدم. شه و داهاتيوو، هه ليه ت خه لکى شتوبان کردبوو، به فر و باران نه ده بارين، هه ر بويه خه لکى رژا بوونه شه قامه کان. گلويى ره نگا وره ننگ به ده روا زيه کى گه وره وه بيى، بانگه شه ي ره نگا وره ننگ که ليى مان نووسرابوو: (سه ما له جاوه وه). له ناوه وه دننگى موسيقا يه کى به شکو و تزيى له سوژ ده ر ژا يه گوئ، ژن و پياو خو يان ده کرد به ژووردا. منيش چوومه ژووره وه.

سه ما و ئاسمانى پر له ئه ستيره هه ميشه له تر پکى هه ر هه موو ئه و ديمه نانه دا بوون که نه شه يان به روحم به خشيووه. هه رگيز شه راب، ژن، ته نانه ت نه نديشه کانيش وه ک ئه و دووانه جه سه ته ميان ئه وها قول نه وروروژان دووه، بويه دواى ئه و هه موو روژانه له روژوى زاهيدانه، خو شحال بوم ئه مشه و نه ک ته نى جه سه تم ده حه و پته وه و خو شنوود ده بى، به لکو زه ين و روحم له گه لمدا خو شنوود ده بن- ئه و سى هاوسه فهره هه رسيکيان پيکه وه.

که چوومه هوله که وه، سه ما ده ستى پى کردبوو، گلويه کان کوژا بوونه وه، جگه له تيشکيکى شين و سه وزى تاريخ که ته خته ي شانوکه ي رووناک ده کرده وه و کردبوويه بنى زه ربا يه کى خو ره لاتی. هه رزه کار يکى ره ش و باريک ئه ندام که جلکيکى سه وزى ئالتسوونى له به رداو زپړ و زيوى سه ير و سه رسورهيى کردبوو به خوډا - وه ک ميروويه کى نير له هاوينه وه رزى جووتبووندا - له به رده م ژنيکى گه نمړه ننگ و ئيسک سووکدا سه ما ي ده کرد و جووانى له شى خو ي بو نومايش ده کرد. ژنه که بى جووله راوه ستا بوو.

وهى چ هيز و چ سيحريکى هه بوو! ته نها ئه و بوو شايانى ئه وه بى له گه ل ئه م ژنه دا جووت بى و کورتيکى ليى بيى، تا ئه م هه موو هيز و چاپووکى و سيحره له برى ئه وهى به فير و بچن، بو ئه و کوره بگويزتته وه. ژنه که بى جووله راوه ستا بوو، چاوه رپى زارى ده کرد، ليى ده نوزى و هه ولى ددها پر يار بدا، ئيدى له ناکاو پکړا پر يارى دا و خو ي به سه ما سپارد. هه رزه کاره که زنده قچووانه چوه لاه، هه نووکه نوره ي ئه م بوو بې جووله و ئه فسوونبوو راوه ستى و له ژنه که بنورئ. ژنه له به رده م هه رزه کاره زنده قچووه که دا سه ما ي ده کرد، باسکى کرده وه، سه رپوشه که ي لادرا به جوړ يک که جه سه ته ي بو ساتيک له ره ننگيکى سه وزى شين او دا پرشنگى دا و ئيدى ديار نه ما. ليى نزيک بووه، وا خو ي پيشان ددها گه ره کيبه تى خو ي له ناميزى بنى، ئه و يش هاوار يکى سه رکه وتنى کيشا و ناميزى کرده وه، به لام ژنه که له چاوتروو کان يکدا ليى هه لالت.

له هه ر جه وله يکى سه مادا، ده مامکى زوو گوزر له روخسارى مه ل و ئاژول و ئينسان ده که ون و له وديو هه موو ئه م ده مامکانه وه هه ميشه هه مان روخسار وه ديار ده که وئ. روخسارى نه مرى ئه قين. به سه ير کردنى ئه م جووته جاوه ييبه، له خو م پرسى: (چما له وديو ئه م سه ما ي ئه قينه وه سه ما يه کى دى هه يه - بو نمونه سه ما ي خواوهند- که بتوانئ له جه وله ي خوډا ئه م ده مامکى ئه قينه لاهه رى؟) به سه رسورمانه وه پرسيم: (بلئى ئه وکات چ روخسار يکى ترسناک وه ديار که وئ؟) هه ولم ددها تا دوا روخسار له وديو هه ر

دهمامکینکهوه ببینمهوه، بهلام نهمدهتوانی. بهسرسورپمانهوه پرسیم چما نایا نهم دوا روخساره، ههواى بهتال- روخساری بوزا- دهبی؟ دوو سهماکهرهکه، ژنه و پیاوهکه، ههنوکه یهکدییان لهتامیتر و باسک لهنیو باسکی بهکتردا سهمایان دهکرد، له ههوادا بازیان دهدا، دهکوتن، ههمدیسه بهرز دهبوونهوه و لهمیانهی نهشوهی نارهزوودا ههولیان دهدا له سنورهکانی ئینسان نهولاهوتر بچن.

لههولئهکه هاتمه دهري و تا دواى نیوهشوه بهشهقامهکاندا پیاسهم کرد، کلوهه بهفر پهرت پهرت دهباری، بهههشتیکی نارامی بهخیریان هیتام، لهبهرنهوهی لیوه ههلايساوهکهمیان فیتک دهکردهوه. پرسیماری نوئ له ناوهوهامرا ههگژان، ناخر سهماکهی نهوشهوه، سهچاوه دیرینهکانی له ههناومرا تهقاندبؤوه، سهچاوهگهلیک که پیتم واپوو وشک ههگهراون. بؤم دهركهوت ههناوی کریتی بههاسانییه بهتال ناپیتتهوه. له ناوهوهامرا باوانی ترسناک ههبوون که وهک پیویست گۆشتیان نهخواردبوو، شهراپیان نهئوشیبوو، ژنیان ماچ نهکردبوو، ههنوکهش بهزهبر و زهنگهوه رادهپهپن تا بهر له مردنی من و - خوڤان - بگرن. ههر بهراست بوزا چ ئیشیکی لهکریتهههوه؟ دهیتوانی چ ئومیدیکی لهکریتههههه؟

لهژیر رووناکى گلوپهکانی شهقامدا لهکلوی بهفر ورد دهبوومهوه، نهو ژن و پیاوه جاوهیییهیان وهبیرهیتنامهوه که نهو ئیواریه ببینبوومن. ژمارهیهکی بی شومار ژن و پیاویان وهبیرهیتنامهوه که نومایشی سهما- راوهدوونان و شهري و ههوهس- بیان دووباره دهکردهوه و لهدوايهمین جوولهدا یهکانگیری یهکدی دهبوون تا کورپک دروست کهن و نهمری خوڤان مسۆگهکرهن. ناخر شکاندنی تینوویتی نهمری قورستره له شکاندنی تینوویتی مهگ.

تهواویک شهکهت بووم، راکشام تا بنووم، وهک ههمیشه کاتیک زهینم بیداری، پرسیمارهکان نازاری دهدهن و ناتوانی خوڤی لییان قوتارکات، خوڤهخهتانه ئیدی خهو دئ و پرسیمارهکان ساکار دهکاتهوه و دهیانکاته کهکایهت. ناوهایه ترپیکی ماددهی نوستوی حهقیقهت وهختیک شکۆفه دهکات.

له خهوندا بهسهر شاخیکدا ههلهگژام، بهرپورهسمی شوانانی کریتی گۆچانهکه نابوو ههسر شان و گۆرانیم دهگوت. بیرم دئ گۆرانیهکی فولکلوری بوو که زۆرم حهز لیبی بوو:

تۆوی ببهرم لهسهر لیوی مارگارۆ چاند

پهلك و گهلای کرد، بهرز بۆوه، پیتهگیی

ههنوکه گریکییان لیی دهکهنهوه و تورکان دهیگوتیزنهوه

مارگارۆش له ههگژانی خوڤدا درهوی کرد.

لهناکاویتکرا پیرههمیردییک لههشکهوتیکهوه هاتهدهر، سهرقۆلهکانی بهزکردبۆوه و دهست و پلی قورای بوو، پهنجهی نایه سهر زاری تا بیدهنگ به. بهنهغمهیهکی فهرماندهرانه گوتی: "بهسه گۆرانی چرین، من پیویستم بهبیدهنگی هیهه، مهگهرا نابینی خهریکی ئیشم؟"

واى گوت و ئاماژهی بۆ دهستهکانی کرد.

پرسیم: "چ دروست دهکیت؟"

- مهگهرا چاوت نییه؟ لهههههشکهوتهدا قوری رزگاربوو دهشیلما!"

هاوارم کرد: "رزگاربوو؟ کییه رزگاربوو؟" وام گوت و ههمدیسه برینه دیرینهکان له ناخمرای هاتنهوه سوئ.

پیرههمیرد گوتی: "رزگاربوو نهوه کهسهیه تیدهگاوخۆشهویستی دهکا و له گشتگیرییدا دهژی!" واى گوت و بهپهله خوڤی کردهوه بههشکهوتهکهدا.

نهوه کهسهی تیدهگا و خوڤهویستی دهکا و له گشتگیرییدا دهژی!

بهدریژی روژ نهوه قسانهم دهگوتنهوه و له دووباره گوتنهویان هیلاک نهدهبووم.

بهسرسورپمانهوه پرسیم: "چما نهمه دهنگی خواهند بوو؟ دهنگیک که تنها شهوان، نهوه وهختهی زهینی چهنه باز زاری لیک دهئ، دهژنهفری؟" ناخر من ههمیشه باوهرم بهو ئامۆژگارییه بووه که سهعاتهکانی زولمهت دهمان کات، ههلبهت شهو قوولتر و پیرۆزتره لهروژی سافیلکه. شهو بهزهیی بهئینساندا دیتتهوه.

چهند روژ تیپهپهین و نهوه دوو دیره بی خهوه، بهلئ و نا، له ناخمرای یهکیان دههینا و دهبرد، ههر کاتنی وهلامی بۆ نهوه پرسیمارههه نازارم دهدهن دهدهنمهوه، ههمیشه بهنارهحهتی بهخۆمیان دهسهلمینم، لهبهرنهوهی دهزانم که ههلبهت نهوه وهلامه پرسیماری نوئ دهخاتهوه. بهم جوژه راوهدونانیک که نهوه دوو دیره له ناخمرای دهیکهن، راوهدونانیک بی کوتایییه. وا پهی دهچئ ههموو وهلامیک پرسیماری نایندهی لهتان و پۆی یهقینه کاتییهکهیدا هشارداپی. ههر بۆیه ههمیشه بهنارامی نا، بهلکو بهنارامیهکی شاروهوه له هاتنی دهنۆرم.

مهسپح تۆوی بوزای له قوولایی بوونی خوڤدا هشاردابوو، بهسرسورپمانهوه پرسیم: چما بوزا چی لهژیر جبه زهدهکهیدا هشاردابوو؟

یهکشههمهکی بارانای، بهکاوهخۆ بهمۆزهخانهیهکه دهگهراوم و تهماشای دهمامک گهلیکی تۆکمهی نهفریقاییم دهکرد که لهدار و پیسته و کهلهسهری ئینسان دروست کرابوون. له ههولداندا بۆ کردنهوهی نهیتی نهوه دهمامکانه، بهخۆم گوت: دهمامک روخساری راستهقیینهی ئیمهیه. نهوه هیولا دهموپل خوڤناوی و لچ شوپ و چاو ترسناکانه ئیمهین. لهوادیو روخساری جوانی ژنیکهوه که خوڤشان دهوی دهمامکیکی ناشیرین دهلووریتن، لهوادیو دونیای تیکهلهپیکهلی و لهوادیو روخساری میهرهسانی مهسپحیشهوه بوزا. ههندی جار لهساته سهرسورپهینهکانی نهقین و رق و مهگرادا، سیرحری فریودهراوه مهحف دهبی و سپمای سهرسورپهینهری حهقیقهت دهبینن. لهرزیکم تی هات و کیژۆله ئیرلهنداپییهکهی ناو نوڤخانه چکۆلهکهی سهه کپوهکهم بیرهوتهوه، ههرکه لیوم نایه سهه لیوی، ئیدی وهک بلتی روخساری بگهنی و شلهیهکی لی بیته دهري و مهیوونیک ترسناک و فیدار و نهخۆشم لی وهدیارکهوی و گیانم تژی کا له ترس و نهفرت. لهو روژهوه، گهرچی بهزهحمهت خۆم بهدورگرتهوه لهرووتکردهوهی روخساره راستهقیینهکانی بهشهریهت، لهبهرنهوهی نهوه کات ریز و لیک حالیبوون دیار نامینن، وا خۆم پیشان دهدهم باوهرم بهروخسارهکانی بهشهریهت هیهوه لهم ریگهیهوه دهتوانم لهگهله هاورهگزهکانی

خۆمدا بژیم.

ئەم خەلکە ئەفریقا کە دەمامکەکانیان داتاشیبوو، ھەموو رۆژتیک بەر لەھەلاتنی خۆر بەنیتیکترین گەردۆلکەدا سەر دەکەوتن و دەپارانەو و داوایان لە خۆر دەکرد کە ھەلجێ. ئەوان لەو تۆقیبسون نەبادا جاریتیک تر خۆر ھەلنەیت. لای ئەوان باران پرپوو لەرۆحگەلی نیتیرنە کە رۆچوو بوونە عەرەدو و بەپیتیان دەکرد، شەوقی برووسکەکش نیگای توورەدی سەرودری نەبیزا و بوو. گەلای درەختان تەواوتیک وەک ئینسان دەئاخفین، ھەندتیک لە پیریژنان لەزوبانیان دەگەشتن. کاتێ خەلکی ئەم ناوچەپە لە روبرایتک دەپەربنەو، ئەو روبرارە بەرەو لای خۆی کیشی دەکردن تا غەرقیان کا، بەلام ئەوان بەکوژدەنەو و تەواوی ھیزی خۆیان و بەوپەری خیرایی دەپەربنەو و کاتێ دەگەشتنە کەناری روبرارە دەیاندا لەقاسای پیکەنێن چونکە بەسەلامەتی پەریونەتەو. ھەموو شتەکان دەئاخفین، برسی دەبوون، دەیانژنەفت، نیترومی بوون و جوت دەبوون، ھەوا لیسورپژ بوو لە رۆحی مردوان، خەلکە کە بوو ئەو رۆحی ئەو مردوانە لەسەر ریتگەلی خۆیان لایەن، قۆلیان رایەل دەکرد و بەدەوری خۆیاندا دەیانسووراندەو. لەبەر ئەمەبو دەیانترانی لەمدیو رووکەشەو ھەقیقەت بەم ئاشکرایییە ببین و لەودیو روخساری زوو گوزەرشەو دەمامکی نەمری ھەلگرن.

کیژۆلەبەک ھات و لەلامەو ھاوھەستا، ئەویش وەک من کەوتە تەماشای دەمامکەکان. خەریک بوو لەمۆزەخانە کە دەچومە دەری، چونکە کاتێ تەنھام و لەشتتیک سەرنجراکتیش دەتۆرم، گەر کەسیتیک تر بێ و لەھەمان ئەو شتەمی من بنۆرێ، ئەوا بیتار دەبم و ئیدی من ھوسەلەمی تەماشاکردنی شتەکەم نامیتێ. کیژۆلە کە گۆشتن و کورتەبالا بوو، خاوەن سینگیکی بەرز و چەناگەبەکی تۆکمە و کەپووبەکی ھەلۆی و چاوانتیک بەبژانگی گەرەو.

لای کردو و سەرنجیتیک دیتێ و تیرامانانەمی لێ دام. پیندەچوو وەک دەمامکتیک لە منیش بنۆرێ!
پرسی: "ئەفریقاییت؟"

بەپیکەنەو گوتم: "بەتەواوی ئەفریقایی نیم، تەنھا دلم ئەفریقاییبە!"

گوتی: "روخسارت، دەستتیش ئەفریقاییین. من جوولەکەم!"

بۆ ئەو سەر بنیمە سەری گوتم: "ئێو مەیللەتتیک ترسانکن، خەتەرن، مەیللەتتیکن وا پێ دەچن بئانەوی دوتیا رزگارکەن، چما ئێو ھیشتا چاوەریتی مەسیحن؟"

- "نا، نا، ئەو ھاتووە؟"

- "مەسیح؟"

- بەلێ مەسیح!"

ھەمدیس پیکەنیم: "کەمی؟ لەکوێ؟ ناوی چیبە؟"

- "لینین!"

کوئوپر دەنگی گری و چاوانی خەمین بوون.

لینین! وا پیندەچوو تەواوی دەمامکەکانی بەردەم بۆ ساتتیک بچوولتین و شەوئیلەکانی خۆیان لیتک بترازتین. کیژۆلە کە بەپیندەنگی لە ئاسمانی رەشی دەرەوی دەنۆری.

بەخۆم گوت: بەلێ، (لینین) یش رزگارکەرتیک دی بوو، رزگارکەرتیک نویتتر بوو کە کوئیلە و برسی و ستەمدیدان خولقاندیان تا گوری ئەو پان پین بپەخشێ بەرگەلی کوئیلەیی و برسیتی و ستەم بگرن. دەمامکتیک تری نوێ بوو بۆ ئومید و ئاومیدی بەشەریبەت!

- "من مەسیحیتیک تر دەناسم کە ئینسان لە برسیتی و تیری رزگار دەکات، ھەروا لەزۆلم و لەدادەریش قوتاری دەکات. لە ھەموو ئەمانەش گرنگتر، لە ھەموو مەسیحەکانی تریش رزگار دەکات!"
- "ناوی..."

- "بوزا!"

بەبیزاریبەو زەردەخەنەبەکی ھاتێ. پاشان بەنەغمەبەکی توورە گوتی: "ناویم بیستوو. ئاخر مەسیحەکی تۆ تارمایبی، بەلام ئەو ھەمی من لە گۆشت و خوتنە!"
لە ناکاوتیکرا ھەلبەزێبەو، بۆنی تیزی ئارەقەمی جەستەمی لەبەخەمی کراویمی کراسەکەبەو ھەلەدەسا. بۆ ساتتیک چاوانم قورس بوون.

دەستم بەباسکیدا ھینا و گوتم: "توورە مەبە، تۆژنیت و منیش پیاو، دەتوانین لیتک حالی بین!"
بەچاوانتیک نیو کراووە سەیری کردم، برۆی دەلەرزێ.

بەدەم سەیرکردنی دەمامکەکانەو، بەدەم سەیرکردنی خواوندگەلی تەختەیی و بەدەم ھەلمژتنی بۆنی سەیر و نامۆی دەوروبەرمانەو گوتی: "ئەم جیتگەبە ھەر دەلێتی قەبرسانە، خەریکم دەبووریمەو. لە دەرەو باران دەبارێ، وەرە با برۆین تەربین!"

لەو بارانەدا، چەند سەعاتتیک بەژێر درەختە بەژن زراڤەکانی باخدا پیاسەمان کرد. ئەو کیژۆلەبە چەند رۆژتیک لەووبەر لە روسیا- لە بەھەشت - گەرابۆو و سەراپای بوونی لەئەقین و رقدا تاوی دەدا، ناوی (ئەتیکا) بوو. گویم بۆی رادیترا، سەرەتا بەرپەرچم داہو، بەلام زوو بەزوو بۆم دەرکەوت ئیمان لەجیتگەبەکی بالایی سەری ئینساندا ھوکم دەکا کە ئەقل ناتوانێ دەستی بیگاتێ.

بۆبە ئیدی لێوم ھەلنەھینایەو و لیتگەرام بەئارەزووی خۆی دوتیا ویران کا و رۆی بنیتەو. ئیوارە داھاتبوو، ریتواران کەم ببوونەو، گلۆبەکان داگیرسابوون، پیندەچوو کوئوپر خەلک و مال و درەختەکان لەژێر بارانی رووناکدا نووقووم بوون.

کیژۆلە کە خۆی بەباسکەو گرت و گوتی: "ماندووم. وا باشترە بچینەو مائەکەمی من!"

باخەکەمان جێ ھیشت و بەنیو کۆلانە باریکەکاندا کەوتینە رێ و گەیشتینە گەرەکی کرتیکاران.

- "لە مائەو سێ ھاویرم دەبنیت. ئەم ئیوارەبە پیکەو چا دەخۆینەو. بەکیتیکان شتوہکارە، لەگەل رەنگەکاندا شەریبەتی، شتتیک دروست دەکا و پاشان تیکووتیک دەداتەو. ھەمیشە دەگەرێ، بەلام نازانی بۆچی دەگەرێ، دەلێ ئەو کاتەمی دەیدۆزمەو ئەوجا دەزانم بۆچی گەرەم، ئەم ھاویرتیم ناوی